

ตุลย์ อิศรางกูร ณ อยุธยา
บรรณาธิการ

Tul Israngura Na Ayudhya
Editor

ปีที่ 27 ฉบับที่ 2
กรกฎาคม - ธันวาคม 2564

Issue 27 No.2
July - December 2021

ศูนย์ยุโรปศึกษาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Centre for European Studies at Chulalongkorn University

วารสารยุโรปศึกษา

ปีที่ 27 ฉบับที่ 2

กรกฎาคม - ธันวาคม 2564

ศุภย์ อิศรางกูร ณ อยุธยา

บรรณาธิการ

ISSN 0858-7795 (Print)

ISSN 2673-0790 (Online)

ศูนย์ยุโรปศึกษาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ธันวาคม 2564

Journal of European Studies
Volume 27 No. 2
July – December 2021

Tul Israngura Na Ayudhya
Editor

ISSN 0858-7795 (Print)
ISSN 2673-0790 (Online)

Centre for European Studies at Chulalongkorn University
December 2021

วารสารยุโรปศึกษา ปีที่ 27 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2564)

ศูนย์ยุโรปศึกษาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ISSN 0858-7795 (Print) | ISSN 2673-0790 (Online)

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ตุลย์ อิศรางกูร ณ อยุธยา
(คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

กองบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติรีนทร์ กิตติสกุล
(คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จาริต ดิงศภัทัย
(นักวิชาการอิสระ, กรุงเทพมหานคร)

รองศาสตราจารย์ ดร. บรรพต กำเนิดศิริ
(คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิติ ศรีแสงนาม
(คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

รองศาสตราจารย์ วิมลวรรณ ภัทโรดม
(นักวิชาการอิสระ, กรุงเทพมหานคร)

ดร. อาจารย์ ถาวรรมาศ
(แอดเวสซียูโรป, นนทบุรี)

ผู้ออกแบบปก

วรดร เลิศรัตน์

Journal of European Studies 27 (2) (July - December 2021)

Centre for European Studies at Chulalongkorn University

ISSN 0858-7795 (Print) | ISSN 2673-0790 (Online)

Editor

Asst. Prof. Tul Israngura Na Ayudhya, Ph.D.

(Faculty of Arts, Chulalongkorn University)

Editorial Board

Asst.Prof. Kitsirin Kitisakon, Ph.D.

(Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University)

Asst.Prof. Charit Tingsabadh, Ph.D.

(Independent Scholar, Bangkok)

Assoc.Prof. Bunpot Gumnerdsiri, Ph.D.

(Faculty of Political Science, Thammasart University)

Asst.Prof. Piti Srisangnam, Ph.D.

(Faculty of Economics, Chulalongkorn University)

Assoc.Prof. Wimonwan Phattharodom

(Independent Scholar, Bangkok)

Ajaree Tavornmas, Ph.D.

(Access Europe, Nonthaburi)

Book Designer

Voradon Lerdrat

บทบรรณาธิการ

วารสารยุโรปศึกษาปีที่ 27 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2564 ประกอบด้วยบทความทางวิชาการจำนวน 3 บทความ ที่ครอบคลุมเนื้อหาที่หลากหลายและน่าสนใจทางยุโรปศึกษา ได้แก่

บทความแรก ชาวฮิวและศาสนายูดาห์ในช่วงเวลาแห่งการปลดแอก (ตั้งแต่ทศวรรษแรกของคริสต์ศตวรรษที่ 19 จนถึงช่วงเวลาเมื่อสงครามโลกครั้งที่ 1 อุบัติขึ้นในปี ค.ศ.1914) โดยเน้นไปที่ดินแดนเยอรมัน : ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความหลากหลาย ของบรรพต กำเนิดศิริ ได้ชี้ให้เห็นถึงชาวฮิวในยุโรปในช่วงเวลาแห่งการปลดแอก ที่ถึงแม้จะถูกแบ่งแยกออกเป็นหลายกลุ่ม แต่ความรู้สึกแห่งความเป็นเอกภาพของพวกเขาไม่เคยจางหายและเป้าหมายของการเคลื่อนไหวเพื่อปลดแอกก็ไม่เคยเปลี่ยนแปลง

บทความที่สอง อำนาจเชิงปทัสสถานกับผลประโยชน์แห่งชาติ ในกระบวนการสร้างนโยบายของสหภาพยุโรปเกี่ยวกับวิกฤติผู้ลี้ภัย : กรณีศึกษาความตกลงสหภาพยุโรป-ตุรกี ของชนกันันท์ บริพนธ์ ได้วิเคราะห์กรณีของความตกลงสหภาพยุโรป-ตุรกีว่า แม้จะถูกร่างขึ้น มาด้วยจุดมุ่งหมายด้านสิทธิมนุษยชน แต่ในทางปฏิบัตินั้นไม่สามารถ แก้ไขปัญหาผู้อพยพได้เท่าที่ควร เพราะสหภาพยุโรปและตุรกีต่างยังคง ยึดเอาผลประโยชน์ของชาติตนเป็นที่ตั้งแทนที่จะเป็นคุณค่าเชิงปทัสสถานหรือผลประโยชน์แก่ผู้ลี้ภัย

บทความสุดท้าย ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของฝรั่งเศส : ความต่อเนื่องและการเปลี่ยนแปลงในสมัยประธานาธิบดี เอ็มมานูเอล มาครง ระหว่างปี 2017 ถึง 2021 ของรัชพนธ์ พิระพล, ณัฐนันท์ คุณมาศ ได้ทำการศึกษาและเสนอว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการ ดำเนินยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกระหว่างปี 2017 ถึง 2021 ได้แก่ การผงาดขึ้นมาของจีน การเปลี่ยนแนวทางการต่างประเทศของ

สหรัฐอเมริกา และการถอนสมาชิกภาพออกจากสหภาพยุโรปของสหราชอาณาจักร หรือ Brexit

ท้ายที่สุดนี้ ทางกองบรรณาธิการวารสารยุโรปศึกษา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผู้อ่านจะได้รับสาระความรู้จากเนื้อหาในบทความของวารสารฉบับนี้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการหรือการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ ทางกองบรรณาธิการหวังว่าจะได้รับเกียรติพิมพ์บทความของท่านในอนาคต ซึ่งสามารถติดต่อเผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการหรือบทความทวิการณฺ์หนังสือได้ที่ <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jes/index> ซึ่งเป็นช่องทางหลักในการบริหารจัดการวารสารผ่านระบบออนไลน์ในยุคดิจิทัล

กองบรรณาธิการวารสารยุโรปศึกษา
ศูนย์ยุโรปศึกษาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Editorial

The *JOURNAL OF EUROPEAN STUDIES*: Vol. 27 No. 2, July-December 2021 has three articles covering a wide variety of interesting topics in the field of European studies including:

The first article entitled The Jews and Judaism During Emancipation Period (From the First Decade of the 19th Century Until the Outbreak of the First World War in the Year 1914) emphasizing on Germany: Unity and Diversity, by Bunpot Gummerdsiri. This article points out Jews in Europe during Emancipation Period that although they were divided into several groups, their unity had never disappeared and their goals of emancipation had never changed.

The second article entitled Normative Power vs. National Interests in the Policy-Making Process of the EU Relating to Refugee Crisis: Case Study of EU-Turkey Deal, by Chanoknan Boriphon. This article analyzes a case of 'EU-Turkey Deal' that although it was implemented based on human rights, it cannot solve problems or help migrants practically. Because two main actors, EU and Turkey, prioritize their own national interests over normative values or the lives of the migrants.

The last article entitled French Strategy in the Indo-Pacific: Continuity and Change under President Emmanuel Macron From 2017-2021, by Ratchaphon Peeraphol, Natthanan Kunnamas. This article proposed that key factors contribute to the motivation behind the The French Strategy in the Indo-Paciific from 2017-2021 are the rise of China, the American

unilateralism, and the withdrawal of the United Kingdom from the European Union or Brexit.

In the end, we hope that all articles will provide our readers with a broader knowledge of Europe for both academic and professional purposes. Moreover, we look forward to publishing more articles in the future. Researchers can submit their original research papers, review articles, and book reviews at <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jes/index>, our official channel in managing our journal publication through the online system in the digital age.

The editorial team of the *Journal of European Studies*,
Centre for European Studies at Chulalongkorn University

สารบัญ

ชาวยิวและศาสนายูดาห์ในช่วงเวลาแห่งการปลดแอก
(ตั้งแต่ทศวรรษแรกของคริสต์ศตวรรษที่ 19 จนถึงช่วง
เวลาเมื่อสงครามโลกครั้งที่ 1 อุบัติขึ้นในปี ค.ศ.1914)
โดยเน้นไปที่ดินแดนเยอรมัน : ความเป็นอันหนึ่งอัน
เดียวกันและความหลากหลาย

บรรพต กำเนิดศิริ

1

อำนาจเชิงปทัสฐานกับผลประโยชน์แห่งชาติในกระบวนการ
การสร้างนโยบายของสหภาพยุโรปเกี่ยวกับวิกฤติผู้ลี้ภัย :
กรณีศึกษาความตกลงสหภาพยุโรป-ตุรกี

ชนกนันท์ บริพนธ์

45

ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของฝรั่งเศส : ความต่อเนื่องและ
การเปลี่ยนแปลงในสมัยประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครง
ระหว่างปี 2017 ถึง 2021

รัชพนธ์ พีระพล และณัฐนันท์ คุณมาศ

81

ข้อมูลวารสาร และขั้นตอนการส่งบทความตีพิมพ์

114

Received: May 7, 2021
Revised: July 2, 2021
Accepted: August 6, 2021

ชาวยิวและศาสนายูดาห์ในช่วงเวลาแห่งการปลดแอก
(ตั้งแต่ทศวรรษแรกของคริสต์ศตวรรษที่ 19 จนถึงช่วงเวลา
เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 1 อุบัติขึ้นในปี ค.ศ. 1914)
โดยเน้นไปที่ดินแดนเยอรมัน : ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
และความหลากหลาย

The Jews and Judaism During Emancipation Period (From
the First Decade of the 19th Century Until the Outbreak of
the First World War in the Year 1914) emphasizing on
Germany : Unity and Diversity

บรรพต กำเนิดศิริ*

คณะรัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Bunpot Gumnerdsiri

Faculty of Political Science

Thammasat University

* รองศาสตราจารย์ ดร.บรรพต กำเนิดศิริ
อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
E-mail : gumnerdsiri@yahoo.com

บทคัดย่อ

ในศาสนาคริสต์นั้น คำว่า “ได้รับการเลือกสรร” คือความเชื่อของชาวยิวที่ว่า ชาวยิวคือผู้ที่พระเจ้าเลือกสรรแล้ว หรือมีพันธสัญญากับพระเจ้า สิ่งนี้โดยความเป็นจริงแล้วน่าจะเป็นคำอวยพรให้แก่ชนชาติที่เปี่ยมด้วยพรสวรรค์กลุ่มนี้ หากแต่สิ่งที่พวกเขาต้องประสบมาตลอดช่วงเวลาของประวัติศาสตร์ยุโรป อาทิเช่น ถูกเนรเทศ ถูกกีดกัน ถูกกักกันให้อยู่กันเฉพาะในชุมชนของพวกยิวด้วยตนเอง (Ghetto) หรือถูกสังหารหมู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสงครามโลกครั้งที่ 2 น่าจะเป็นคำสาปสรรสำหรับชนชาติที่น่าเห็นใจนี้แทนคำอวยพร ความเจ็บปวดและความทุกข์ทรมานที่พวกเขามีมาอย่างยาวนานเหล่านี้หาได้ลดทอนเจตนารมณ์ที่จะต้องอยู่รอดและความหวังที่จะได้มีชีวิตที่ดีกว่าในดินแดนแห่งพันธสัญญาไม่ หากแต่ยิ่งสร้างความเป็นเอกภาพสากลให้แก่พวกเขามากยิ่งขึ้น พวกเขาได้เริ่มต่อสู้เพื่อสิทธิของพวกเขามาตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 15 เมื่อยุโรปก้าวเข้าสู่ยุคสมัยใหม่ การเคลื่อนไหวของพวกเขาก็ได้มาซึ่งสิทธิในการดำรงอยู่โดยปราศจากการกีดกันทางการเมืองและสังคมอย่างเข้มข้นขึ้น ซึ่งเราเรียกช่วงเวลานี้ว่า “ช่วงเวลาแห่งการปลดแอกของชาวยิว” เริ่มต้นขึ้นในช่วงครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 18 เมื่อยุโรปก้าวเข้าสู่ยุคแห่งการรู้แจ้งและแนวคิดเรื่องเสรีภาพ ความเสมอภาค และภราดรภาพแพร่ขยายไปทั่ว และนำไปสู่แนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชน ในที่สุดท่ามกลางบรรยากาศแห่งเสรีภาพนี้ แม้ว่าชาวยิวในยุโรปจะแบ่งแยกออกเป็นหลายกลุ่มกับเป้าหมายที่แตกต่างกันไป หากแต่ความรู้สึกแห่งความเป็นเอกภาพของพวกเขาไม่เคยจางหายและเป้าหมายของการเคลื่อนไหวเพื่อปลดแอกก็ไม่เคยเปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด ชาวยิวบางกลุ่มถูกตูดกลืน ได้รับการปฏิรูป หรือแม้แต่กลายเป็นกลุ่มหัวรุนแรง จุดพลิกผันเกิดขึ้นพร้อมกับการมาถึงของแนวคิดชาตินิยมเยอรมันอย่างเข้มข้นซึ่งได้แบ่งแยกชาวยิวเยอรมันออกเป็น 2 กลุ่มหลัก ได้แก่กลุ่มชาวยิวที่ถูกตูดกลืนเข้าสู่ความเป็นเยอรมันและกลุ่มชาวยิวไฮอนิสต์

ที่ต้องการสถานปนาชาติยิวขึ้นมาอีกครั้ง การสังหารหมู่ชาวยิวไปถึง 6 ล้านชีวิตในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้ให้ความชอบธรรมให้แก่ลัทธิไซออนิสต์ในการนำพาชาวยิวยุโรปและชาวยิวทั่วโลกมาก่อตั้งประเทศของพวกเขาจนประสบความสำเร็จในดินแดนแห่งพันธสัญญา-ปาเลสไตน์-ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลง และได้ต่อสู้กับเพื่อนบ้านที่เป็นมุสลิมเพื่อสิทธิแห่งการดำรงอยู่ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

คำสำคัญ : เอกภาพ, ความหลากหลาย, สากลนิยม, ชาตินิยม,
ลัทธิหรือการต่อต้านยิว

Abstract

In Judaism “chosenness” is the belief that the Jews are chosen people, or selected to be in a covenant with God. This should actually be blessings for these gifted people, but what they had experienced throughout European history such as forced migrations, discrimination, grounded in Ghetto or even fell into mass murders and massacre, especially in the Second World War should be considered as a curse for these pitiful people instead. These long-time agony and miseries did not lessen their will for survival and hope for a better life in the promised land, on the contrary, this enhanced their universal unity even more. They had begun to fight for their rights for so long since 15th century when Europe entered the Modern Era. Their movements to attain the right to exist without political and social discrimination, which had been called “Jewish Emancipation Period” began more intensely in the second half of 18th century when Europe entered Age of Enlightenment. Eventually the ideas of freedom, equality and fraternity flourished which finally led to the concept of human rights. During this liberal atmosphere, although the European Jews were divided into several groups with different targets, their sense of unity had never disappeared and their goals of emancipation had never changed. Some had been assimilated, reformed or even radicalized. The turning point came with the concept of strong German nationalism which divided the Jews into 2 main groups, assimilated Jews or Zionists who aimed to create Jewish nation again. The massacre of

6 millions Jews by the Nazis in the Second World War gave Zionism legitimacy to lead European Jews and Jews from around the world to found their own country successfully in the promised land – Palestine - after the war ended and has fought for their right to exist against their Muslim neighbours ever since.

Keywords : unity, diversity, universalism, nationalism, antisemitism

กระบวนการที่นำไปสู่การปลดแอกชาวยิวทางการเมืองและสังคมในยุโรป (Jewish political and social emancipation in Europe) เริ่มต้นขึ้นเมื่อเนโปเลียน โบนาปาร์ตมีชัยเหนือยุโรปภาคพื้นทวีปเกือบทั้งหมด หากแต่จิตสำนึกของชาวยิวยุโรปที่ต้องการปลดแอกตัวเองจากการกดขี่โดยทั้งผู้ปกครองและชาวยุโรปคริสเตียนบางส่วนที่เกิดขึ้นมาอย่างยาวนานนี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาอย่างช้า ๆ แต่ได้รับแรงกระตุ้นให้เข้มข้นมากขึ้นในช่วงครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 18 ซึ่งเป็นยุคแห่งภูมิธรรมหรือยุคแห่งการรู้แจ้งในยุโรปที่นอกจากชาวยุโรปโดยเฉพาะด้านตะวันตกของทวีปพากันเน้นความมีเหตุผลให้อยู่เหนือความเชื่อทางคริสต์ศาสนาแล้วยังได้เพียรพยายามแสวงหาเสรีภาพ ความเสมอภาค และสิทธิต่าง ๆ ที่มนุษย์พึงจะได้รับอันนำไปสู่เหตุการณ์ใหญ่ที่สุดในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 ก็คือการปฏิวัติฝรั่งเศสและตามมาด้วยสงครามเนโปเลียนที่ดำเนินไปตั้งแต่ปี ค.ศ. 1803 – 1815 ซึ่งนอกจากเนโปเลียน โบนาปาร์ตจะเผยแพร่แนวคิดของการปฏิวัติฝรั่งเศสอันได้แก่เสรีภาพ ความเสมอภาค และภราดรภาพไปทั่วทั้งยุโรปแล้ว การที่กองทัพฝรั่งเศสเข้ายึดครองดินแดนส่วนมากของยุโรปยังกระตุ้นให้เกิดกระแสชาตินิยม (ในดินแดนที่ถูกฝรั่งเศสยึดครอง) ไปเกือบทั่วทั้งทวีปอีกด้วย และดินแดนในยุโรปกลางอันเป็นที่ตั้งของบรรดารัฐเยอรมันทั้งหลายก็มิได้พ้นไปจากกระแสดังกล่าว อย่างไรก็ตาม กระบวนการเคลื่อนไหวของชาวยิวในดินแดนเยอรมันเพื่อให้ได้รับสิทธิเสมอภาคต้องยุติลงชั่วคราวพร้อมกับความพ่ายแพ้ของเนโปเลียน และเมื่อแนวคิดอนุรักษนิยมหวนกลับมาครอบงำยุโรปอีกครั้งภายหลังการประชุมที่กรุงเวียนนา ค.ศ. 1815

ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1848 เกิดการปฏิวัติขึ้นในดินแดนเยอรมันหลายแห่งด้วยวัตถุประสงค์หลายประการซึ่งหนึ่งในนั้นก็เพื่อนำไปสู่การรวมชาติเยอรมัน การปฏิวัติเหล่านี้ได้ผลักดันให้หลักการเสรีประชาธิปไตยแพร่ขยายไปในหมู่รัฐเยอรมันทั้งปวงซึ่งรวมถึงปลุกกระบวนการเคลื่อนไหวเพื่อปลดแอกชาวยิวให้ฟื้นคืนชีพขึ้นมา

อีกครั้งหนึ่ง แม้ว่าการปฏิวัติเพื่อนำไปสู่การสร้างรัฐชาติเยอรมันที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจะต้องล้มเหลวแต่แนวคิดเรื่องความเสมอภาคของชาวยิวเยอรมันก็ได้รับการวางรากฐานขึ้นมาในการประชุมสภาแห่งสมาพันธรัฐเยอรมันที่จัดขึ้นที่นครแฟรงเฟิร์ตในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1849 ต่อมาในปี ค.ศ. 1869 เมื่อพระเจ้าวิลเฮล์มที่ 1 แห่งปรัสเซียทรงพระราชทานรัฐธรรมนูญให้แก่สมาพันธรัฐเยอรมันทางเหนือ (The North German Confederation) และได้กลายเป็นรัฐธรรมนูญแห่งจักรวรรดิเยอรมันที่ 2 ที่ได้รับการสถาปนาขึ้นมา และได้รับการลงคะแนนเสียงยอมรับรัฐธรรมนูญฉบับนี้จากสภา Reichstag ในวันที่ 14 เมษายน ค.ศ. 1871 และในวันที่ 22 เมษายน ปีเดียวกันนั้นเอง ชาวยิวในดินแดนเยอรมันทั้งหมดที่เข้ามารวมอยู่ในจักรวรรดิก็ได้รับการปลดแอก (ได้รับรองสิทธิความเป็นพลเมือง) เมื่ออำนาจของรัฐธรรมนูญขยายไปสู่แคว้นบาวาเรีย

กระบวนการปลดแอกชาวยิวได้นำความเปลี่ยนแปลงหลายด้านมาสู่ทั้งสังคมชาวยิวและที่มีต่อชาวยิว ชาวยิวบางส่วนแสดงตนว่าเป็นยิวหัวปฏิรูปและมีได้ดำเนินชีวิตตามแบบแผนของศาสนา ยูดาห์หรือโรคดอกชอกต่อไป ซึ่งก็หมายถึงพวกเขายังคงเป็นชาวยิวอยู่แต่ก็ได้ปรารถนาจะมีชีวิตอยู่อย่างแปลกแยกไปจากเพื่อนร่วมชาติชาวเยอรมันคริสเตียน ชาวยิวบางส่วนถึงกับเปลี่ยนศาสนาไปเป็นคริสเตียนเนื่องจากต้องการเลื่อนสถานะทางสังคมให้สูงขึ้น บางส่วนก็ทำตัวกลมกลืนและถูกดูดกลืนเข้าไปในสังคมคริสเตียนเยอรมัน แต่กระบวนการเพื่อปลดแอกชาวยิวก่อให้เกิดผลลัพธ์อีกด้านหนึ่งขึ้นมาคือการเกิดขึ้นของกระแสต่อต้านชาวยิว (antisemitism) ที่จัดตั้งกลุ่มขึ้นมาในปี ค.ศ. 1879 โดย วิลเฮล์ม มาร์ (Wilhelm Marr) ผู้ซึ่งกลายเป็นบิดาแห่งการเหยียดเชื้อชาติและต่อต้านชาวยิวในเยอรมนี โดยระบุว่าชาวยิวเป็นชนชาติที่มีปมด้อยเนื่องจากมีสายเลือดไม่บริสุทธิ์ อย่างไรก็ตามกระบวนการเพื่อปลดแอกชาวยิวก็นำได้ลดความเข้มแข็งลง และจะยังคงดำรงอยู่ต่อไปจนเมื่อสงครามโลกครั้งที่ 1 สิ้นสุดลง

หากเรามองไปที่ยุโรปในช่วงเวลาที่สงครามโลกครั้งที่ 1

อุบัติขึ้นนั้น แทบทุกประเทศต่างนำอัตลักษณ์ของชาติเข้ามาผสมผสาน
 กับความรู้สึกชาตินิยมไม่ว่าจะที่เยอรมนี ฝรั่งเศส อังกฤษ หรือแม้แต่
 รัสเซียที่ก่อปรไปด้วยชนกลุ่มน้อยมากมายหลายกลุ่ม ปรากฏการณ์ที่
 นำแปลกใจและเป็นที่ยอมรับกันไปทั่วก็คือ การที่พวกสังคมนิยม
 ประชาธิปไตย (social democrats) จำนวนไม่น้อยหันเหออกจากลัทธิ
 สากลนิยม (internationalism) ที่เป็นแนวคิดหลักแนวคิดหนึ่งของพวก
 ฝ่ายซ้าย และผู้นำของกลุ่มยังตอบรับเสียงเรียกร้องจากรัฐบาลให้มีความ
 เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและภาคภูมิใจในความเป็นชาติที่ตนถือกำเนิด
 ขึ้นมา ความรู้สึกชาตินิยมที่เป็นเครื่องมือระบุดำเนินของแต่ละ
 ปักเจกบุคคลกลับส่งผลให้ความเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิสตรีต้องหยุดชะงัก
 ลงไปด้วย เนื่องจากการเป็นเคลื่อนไหวที่ได้เกี่ยวข้องกับความเป็นชาติ
 และมีแนวโน้มไปในแนวสากลนิยมเพื่อให้สตรีในทุกที่บนโลกมีสิทธิ
 เสมอภาคเท่าเทียมกับบุรุษ ซึ่งแนวคิดเรื่องการรณรงค์เพื่อให้สตรีมีสิทธิ
 เท่าเทียมกับบุรุษโดยเฉพาะในกลุ่มผู้ใช้แรงงานเป็นแนวคิดหลักของพวก
 สังคมประชาธิปไตยในเยอรมนีในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19
 ผู้รณรงค์ในเรื่องนี้อย่างแข็งขันคือ เอากุส เบเบล (August Bebel
 1840-1913) ผู้นำของพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยแห่งเยอรมนี หนังสือ
 ที่เขานิพนธ์ขึ้นเรื่อง Woman and Socialism พิมพ์ครั้งแรกในปี ค.ศ.
 1879 กลายเป็นหนังสือขายดีอันดับต้น ๆ ในหมู่ผู้ใช้แรงงานสตรีชาว
 เยอรมันในสมัยนั้น ผู้ที่สนใจค้นคว้าเพิ่มเติมในประเด็นดังกล่าว ดูใน
 Ute Frevert, “Women Worker, Workers’ Wives and Social
 Democracy in Imperial Germany.” in Bernstein to Brandt: A
 short History of German Social Democracy, London: Edward
 Arnold 1987. Charles Sowerwine, Socialism, Feminism, and
 the Socialist Women’s Movement from the French Revolution
 to World War II, in Becoming Visible: Woman in European
 History, edited by Renate Bridenthal and Susan E. Wiesner,
 Boston: Houghton Mifflin 1998, 357-387. ผู้เขียนตั้งใจยกตัวอย่าง

เรื่องพวกสังคมนิยมประชาธิปไตยมาเปรียบเทียบกับชุมชนชาวยิวส่วนใหญ่ในเยอรมนีช่วงเวลาดังกล่าวเนื่องจากทั้งสองกลุ่มนี้มีแนวคิดดั้งเดิมสนับสนุนลัทธิสากลนิยมก่อนที่จะทั้งสองกลุ่มนี้จะถูกคุกคามเข้าสู่ลัทธิชาตินิยมเยอรมันในลักษณะคล้ายคลึงกัน]

ลักษณะที่ชาวเยอรมันเรียกว่า Burgfrieden¹ หรือความสงบในท่ามกลางความแตกต่างและเคยขัดแย้งกันมาก่อนมีส่วนลดทอนความขัดแย้งทางการเมืองและทางสังคมในจักรวรรดิเยอรมันช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1 (แม้จะเป็นเพียงช่วงระยะเวลาสั้น ๆ) และยอมนำความรู้สึกโศกโศกใจมาสู่ชาวยิวเยอรมันที่พากันเห็นด้วยกับกระแสรักชาติที่ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น พวกเขามีความรู้สึกว่านับจากนี้ไปพวกเขาสามารถรักษาความเป็นตัวตนของพวกเขาไว้ได้ และในขณะเดียวกันพวกเขาก็ยังสามารถแสดงความจงรักภักดีต่อชาติเยอรมันที่พวกเขาเองก็สังกัดอยู่ (พวกเขาเป็นชาวเยอรมันที่นับถือศาสนาユดาห์หรือศาสนา ยิวเท่านั้น) ซึ่งเรื่องดังกล่าวเคยเป็นเรื่องที่ชาวเยอรมันบางส่วนยังเคลือบแคลงสงสัยในความจงรักภักดีของชาวยิวเยอรมันต่อประเทศชาติ ความจริงที่ว่าชนชั้นกรรมาชีพต้องสู้รบกับชนชั้นกรรมาชีพด้วยกันหรือชาวยิวต้องสังหารชาวยิวด้วยกันในสงครามโลกที่นับได้ว่าดุเดือดนองเลือดยิ่งกว่าสงครามครั้งใด ๆ ในอดีตที่เคยสร้างความลำบากใจอย่างใหญ่หลวงให้แก่ทหารในแนวหน้า ความรู้สึกดังกล่าวนี้ได้ลดทอนความกระอักกระอ่วนและทุกขระทมใจลงไปเนื่องจากต่อไปชาวยิวยุโรปจะแบ่งแยกกันไปตามเชื้อชาติอย่างไม่มีวันหวนกลับ ไม่ว่าจะเป็นยิวเยอรมัน ยิวฝรั่งเศส ยิวอังกฤษ ยิวเบลเยียม ยิวอิตาลี หรือยิวรัสเซีย ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาวยิวตามที่มีบัญญัติไว้ในพระคัมภีร์โตราห์ดูเหมือนจะถูกทำลายไปแล้วตลอดกาล

แต่ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันดังกล่าวก็ปรากฏรอยปริแยกให้สังเกตเห็นได้มาตั้งแต่ครั้งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 19 แล้วในแต่ละชาติในยุโรปที่มีชุมชนชาวยิวอยู่ ชนชาวยิวก็ยังแบ่งแยกออกเป็นก๊กเป็นเหล่าอย่างมากมายโดยมีแนวคิดและแนวทางปฏิบัติย่อย ๆ

แตกต่างกันและบางกลุ่มก็เป็นอริกัน (ทางความคิดความเชื่อบางอย่าง) ทัศนคติที่แตกต่างกันของชุมชนชาวยิวในเยอรมนีเห็นได้อย่างชัดเจนที่สุดทั้งในเรื่องของการจัดองค์กรและแนวคิดเรื่องความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เรื่องของแต่ละท้องถิ่นและในกรอบของความเป็นชาติ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับคำสอนในศาสนาและเรื่องทางโลก เรื่องความเป็นชาติและความเป็นสากล สหภาพกลางแห่งศรัทธายิวเชื้อชาติเยอรมัน (Der Centralverein deutscher Staatsbuerger juedischen Glaubens – CV) มุ่งเน้นไปที่การทำงานด้านการให้ความรู้และการโฆษณาชวนเชื่อรวมไปถึงการจัดตั้งแผนกที่ดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่ต่อต้านการเหยียดชาวยิวในเยอรมนี (Antidiffamierungsabteilung) นอกจากสหภาพกลางนี้แล้วยังมีองค์กรอื่น ๆ ที่มีกิจกรรมคล้ายคลึงกันและดำเนินคู่ขนานกันไปด้วย แต่ก็แข่งขันกับสหภาพกลาง (CV) อย่างเข้มข้นจนบางครั้งนำไปสู่ความขัดแย้งกัน สหภาพเพื่อการรวมโซอนิสต์แห่งเยอรมนี (Zionistische Vereinigung fuer Deutschland – ZVfD)² ซึ่งรณรงค์เพื่อเพิ่มสมาชิกเข้าสู่สหภาพอย่างต่อเนื่องด้วยการปรับอุดมการณ์ให้มีลักษณะแข็งกร้าวมากยิ่งขึ้นพร้อมทั้งยกสถานะและขยายบทบาทของกลุ่มทั้งในประชาคมระดับท้องถิ่นและในฐานะส่วนหนึ่งขององค์การโซอนิสต์โลก (World Zionist Organization)

สถานการณ์อันเกี่ยวเนื่องกับความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาวยิวในประเทศอื่น ๆ ก็ได้ดีไปกว่าในเยอรมนี สมาคมอิสราเอลสากล (Alliance Israe'ite Universelle) แห่งฝรั่งเศสที่เป็นส่วนหนึ่งของสภาแห่งชาวยิวที่มีเครือข่ายเป็นลำดับขั้นครอบคลุมไปทั่วประเทศได้พยายามร้องขอความช่วยเหลือด้านสังคมและการศึกษาไปยังชาวยิวทั่วทั้งโลกเพื่อบรรเทาความอดอยากจนและความอยู่ดีศรีธรรมที่บรรดาชาวยิวในฝรั่งเศสกำลังเผชิญอยู่ แต่เบื้องหลังฉากหน้าที่ก่อปรไปด้วยกิจกรรมด้านสังคมสงเคราะห์นั้นซ่อนไว้ด้วยความยึดมั่นถือมั่นในจริยธรรมและวัฒนธรรมฝรั่งเศสอัน (เชื่อว่า) สูงส่งกว่าชนชาติอื่นๆ ในยุโรป ความร้าวฉานภายในประชาคมชาวยิวยุโรปยิ่งทวีความรุนแรงมาก

ยิ่งขึ้นเมื่อมีการก่อตั้งองค์กร Agudat Ysrael ที่เป็นการรวมชาวยิวหัวเสรีนิยมหรือยิวหัวปฏิรูปกับชาวยิวสายอนุรักษนิยมเข้าไว้ด้วยกัน องค์กรนี้ยังเป็นกระบอกเสียงให้แก่ชาวยิวสายอนุรักษนิยมในยุโรปตะวันตกและยุโรปตะวันออกด้วยบุคคลิบายที่แยกแยะและใช้ยุทธวิธีที่แฝงความรุนแรง นอกจากนี้ในรัสเซียยังมีพรรคที่เป็นศูนย์รวมชาวยิวจากชนชั้นกรรมาชีพที่เน้นอุดมการณ์เรื่องความขัดแย้งระหว่างชนชั้นทางสังคมในศาสนายูดาห์ แม้ว่าจะต้องแข่งขันกับพวกโซออนิสต์อย่างหนักหน่วงแต่พรรคนี้ก็ยังคงเติบโตได้อย่างต่อเนื่องและกลายเป็นพรรคที่เน้นและขยายกิจกรรมทางการเมืองและการปฏิบัติ การอบรมด้านการเมือง และการจัดระบบสังคมสังเคราะห์³

ตัวอย่างที่หยิบยกมาแสดงทั้งหมดนี้เป็นเพียงส่วนเสี้ยวของความแตกแยกที่เกิดขึ้นจากการที่กลุ่มก้อนใหญ่ของชาวยิวสายตัวลงไปกลายเป็นกลุ่มเล็ก ๆ และกลุ่มย่อย ๆ ของกลุ่มเล็ก ๆ เหล่านี้อีกจำนวนนับไม่ถ้วนที่แก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกันทั้งในรัฐที่ตนสังกัดอยู่ ทั้งในระดับองค์กรข้ามรัฐ และระดับองค์กรทางด้านศาสนาที่แก่งกันจัดตั้งขึ้นมาจนดูประหนึ่งว่าชุมชนชาวยิวยุโรปแตกแยกกันอย่างหนัก และกลายเป็นเวทีแห่งความขัดแย้งและโจมตีกันไปมา ชาวยิวยุโรปโดยทั่วไปมองว่าความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชุมชนชาวยิวที่ดำรงอยู่มาได้หลายร้อยปีในยุโรปคงจะไม่อาจก้าวเดินให้รอดพ้นไปจากยุคแห่งการปลดแอกได้อย่างแน่นอน⁴

ภาพลักษณ์ที่ปรากฏขึ้นมาให้ชาวยิวropaทั้งปวงได้เห็นและคาดการณ์กันไปเช่นนี้ย่อมมาจากสมมติฐาน 2 ข้อด้วยกัน ในข้อแรกนั้น ชุมชนชาวยิวยุโรปก่อนยุคแห่งการปลดแอกได้แสดงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างมั่นคงมาตลอด ประการที่สองนั้น ยุคแห่งการปลดแอกกลับมีส่วนกระตุ้นพลังที่ก่อให้เกิดการแตกแยกมากกว่าพลังแห่งการสมานฉันท์ สมมติฐานทั้งสองข้อนี้นับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างยิ่งและเป็นประเด็นหลักแห่งการถกเถียงกันเกี่ยวกับเนื้อแท้ของศาสนายิวมาตลอดคริสต์ศตวรรษที่ 20 นักประวัติศาสตร์ยิวสายอนุรักษนิยมพยายาม

ฉายภาพให้เห็นถึงความสำคัญของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในขณะที่นักประวัติศาสตร์ยิวสายเสรีนิยมจะเน้นไปที่ความแตกต่างและความหลากหลาย พวกเขาจะเน้นไปที่ความเป็นสากลนิยมหรือแม้แต่การดำเนินการในระดับชาติที่ชาวยิวแต่ละกลุ่มสังกัดอยู่มากกว่าอุดมการณ์หรือการอ้างสิทธิ์ในอัตลักษณ์ของความเป็นยิวในแบบของพวกเขา ไชออนิสต์ แต่สำหรับพวกไชออนิสต์แล้วการศึกษาประวัติศาสตร์ยิวโดยปราศจากเงื่อนไขหลักอันเกี่ยวข้องกับความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของความเป็นยิวนั้นย่อมถือว่าเป็นความตลบทะเลทางวิชาการเลยทีเดียว ในขณะที่นักประวัติศาสตร์สายเสรีนิยมกลับมองว่าความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันที่อีกฝ่ายชอบอ้างถึงไม่มีความสำคัญมากไปกว่าอุดมการณ์ที่เลื่อนลอยและเป็นเพียงวาทกรรมที่ประดิษฐ์ขึ้นมาอย่างลวก ๆ เท่านั้น (เป็นพวกพ้องฝ่ายที่ไม่ยอมรับสภาพความเป็นจริงที่กำลังเกิดขึ้นตรงหน้า)

ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาวยิวก่อนยุคสมัยแห่งการปลดแอก

นักประวัติศาสตร์ทุกสำนักต่างมีทัศนะตรงกันเป็นเอกฉันท์ว่าช่วงเวลาเริ่มยุคสมัยใหม่ในยุโรปประมาณครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 15 (ผู้เขียนขอใช้ช่วงเวลาอย่างกว้าง ๆ เช่นนี้เนื่องจากนักวิชาการชาวยุโรปยังมีความคิดแตกต่างกันว่ายุคสมัยใหม่เริ่มขึ้นหลังจากเหตุการณ์ที่พวกออกโตมันเติร์กโจมตีกรุงคอนสแตนติโนเปิล นครหลวงแห่งจักรวรรดิไบแซนไทน์แตกในปี ค.ศ. 1453 หรือ หลังจากทีคริสโตเฟอร์โคลัมบัสค้นพบทวีปอเมริกาในปี ค.ศ. 1492 อย่างไรก็ตาม ทั้งสองเหตุการณ์นี้อุบัติขึ้นในช่วงครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 15 อย่างแน่นอน) ชาวยิวในยุโรปตะวันออกเช่นในรัสเซีย โปแลนด์ ลิทัวเนีย โมราเวีย และฮังการี และในยุโรปตะวันตกไม่ว่าจะในอัลซาส-ลอเรน เนเธอร์แลนด์ ฯลฯ ต่างก็สำแดงภาพความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างชัดเจน ในงานเขียนของเจคอบ คัทซ์ (Jacob Katz) นักประวัติศาสตร์ชาวยิวที่ได้ผลิตผลงานคุณภาพมาแล้วหลายเล่มซึ่งสองเล่มในจำนวน

นั้น⁵ มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ยิวและลัทธิต่อต้านยิวซึ่งสร้างชื่อเสียงให้แก่ผู้เขียนอย่างยิ่งที่ได้วิเคราะห์สังคมและชุมชนชาวยิวที่ในภาษาเยอรมันเรียกว่า aschkenasisch-juedische Gesellschaft (ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Ashkenazi Jews หรือ Ashkenazim หมายถึงชาวยิวที่สืบเชื้อสายมาจากชาวยิวที่ตั้งถิ่นฐานแถบลุ่มแม่น้ำไรน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแคว้นไรน์แลนดในประเทศเยอรมนีด้านตะวันตก ขยายไปจรดตอนเหนือของฝรั่งเศส ในยุคกลางของยุโรปนั้นคำว่า Ashkenaz เป็นคำภาษาฮีบรูโบราณที่ใช้เรียกดินแดนที่ปัจจุบันคือประเทศเยอรมนีเกือบทั้งหมดรวมถึงดินแดนใกล้เคียงที่พูดภาษาเยอรมันด้วยเช่นบางส่วนของสวิสเซอร์แลนด์ ออสเตรีย สาธารณรัฐเช็ก และโปแลนด์ด้านตะวันตก ดังนั้นคำนี้จึงหมายถึงเยอรมันยิวนั่นเอง) เขามั่นใจว่าประชาคมชาวยิวยึดโยงกันไว้ด้วยจิตวิญญาณร่วมกันและความมีอัตลักษณ์เฉพาะตัวทางสังคม เขาจึงให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการวิเคราะห์โดยใช้ปัจจัยทางวัฒนธรรมและทางด้านเศรษฐกิจที่ยึดโยงประชาคมชาวยิวไว้ด้วยกันอย่างเหนียวแน่น นอกจากนี้ โจนาธาน อิสราเอล (Jonathan Israel) นักประวัติศาสตร์ชาวอังกฤษที่เชี่ยวชาญเรื่องประชาคมชาวยิวในยุโรปได้เสนอว่าเราไม่ควรมองเฉพาะภาพของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาวยิวในดินแดนเยอรมนี (Ashkenazi Jews) เท่านั้น แต่ควรขยายภาพนั้นครอบคลุมทั้งทวีปยุโรปโดยรวมเอาชุมชนชาวยิวในคาบสมุทรไอบีเรียที่เรียกว่า Sefardi Jews เข้ามาไว้ในกรอบการพิจารณาด้วยเพื่อให้ภาพของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เขาเสนอว่าแหล่งกำเนิดหรือที่มาของชาวยิวในยุโรปมีความสำคัญรองลงไป และผู้คนก็มักจะลืมเรื่องนี้ไปไม่ช้าเนื่องจากกรอบบิโยกยำนถิ่นฐานของชาวยิวจากการถูกผู้ปกครองรัฐของยุโรปในอดีตขับไล่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเสมอ ๆ จนชาวยิวคุ่นชินไปเสียแล้ว ดังนั้นผู้ที่ศึกษาเรื่องนี้จึงควรให้น้ำหนักไปที่พลังที่หล่อหลอมให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางด้านสติปัญญาและทางด้านสังคมภายในประชาคมชาวยิวยุโรปน่าจะเหมาะสมกว่า รวมไปถึง

ถึงสายสัมพันธ์อันเหนียวแน่นทางด้านเศรษฐกิจและการเงินในหมู่ชาวยิว และการรักษาอัตลักษณ์ของกลุ่มตนไว้ได้อย่างเข้มแข็งในท่ามกลางสถานะแวดล้อมที่ไม่เป็นมิตรต่อชาวยิวในยุโรป ณ ที่ซึ่งพวกเขาจำต้องใช้ชีวิตร่วมกัน⁶

ไม่ว่าจะมีทัศนะต่างกันอย่างไรก็ตาม นักวิชาการเกือบทั้งหมดต่างก็เข้าใจตรงกันว่าโลกของชาวยิวยุโรปก่อนยุคสมัยแห่งการปลดแอกมิได้เปลี่ยนแปลงไปมากนักในสาระสำคัญ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันที่ดำรงอยู่มาตั้งแต่อดีตก็ยังคงเหนียวแน่นอยู่อย่างไม่มีข้อกังขา ซึ่งแหล่งที่มาของเอกภาพนี้ก็คือศาสนา แต่สิ่งนี้ก็มีใช้ลักษณะเฉพาะของประชาคมชาวยิวเท่านั้นในช่วงเวลาก่อนยุคสมัยแห่งการปลดแอก ยุโรปก่อนคริสต์ศตวรรษที่ 15 นั้น ปัจจัยด้านศาสนาเป็นสิ่งที่ยึดโยงประชากรเข้าไว้ด้วยกันไม่ว่าจะอยู่ในส่วนใดของยุโรปทั้งในหมู่ชาวคริสเตียนและชาวยิว ความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของคริสตจักรโรมันคาทอลิกย่อมเป็นแหล่งที่มาของความรู้สึกร่วมกันของชาวคริสเตียนหลายล้านคนไม่ว่าจะอาศัยอยู่ในยุโรปหรือนอกยุโรป ความเป็นเอกภาพนี้ถูกตอกย้ำให้สาวกเชื่ออยู่เสมอทั้งในบทสวด ในความเชื่อเรื่องความเป็นสากลของคริสต์ศาสนา และการอ้างสิทธิ์ผูกขาดความจริงด้านความเชื่อเพียงหนึ่งเดียว (หมายถึงผู้ที่นับถือศาสนาอื่นๆ มีความเชื่อที่ผิด) ดังนั้นชาวคริสเตียนในยุโรปยุคกลางจึงมาถึงครึ่งแรกของคริสต์ศตวรรษที่ 15 ต่างเชื่อว่าพวกตนเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรแห่งพระเจ้าเป็นเจ้าของชาวคริสเตียนที่เรียกกันในภาษาละตินว่า *Respublica Christiana* (Christian Republic)⁷

ความรู้สึกถึงความเป็นเอกภาพอย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาดของชาวคริสเตียนต้องสั่นคลอนไปจนถึงรากฐานจากการปฏิรูปศาสนา (Reformation) อย่างไรก็ตามทุกนิกายย่อยของนิกายโปรเตสแตนต์ล้วนตั้งอยู่บนหลักการประชาคมเหนือท้องถิ่น (*supra-localism*)⁸ ในเกือบทุกกรณี (ยกเว้นในกรณีอังกฤษ) มีการก่อตั้งประชาคมของชาวคริสเตียนโปรเตสแตนต์ที่มีความเชื่อในแนวเดียวกันที่ขยายตัวออกไป

จากขอบเขตของความเป็นรัฐ [ตัวอย่างเช่นนิกายลูเธอรัน (Lutheran) ที่ขยายตัวไปในดินแดนแคว้นแคว้นเยอรมันทางตอนเหนือเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่นิกายคาลวิน (Calvinism) ก็ขยายตัวจากสวิตเซอร์แลนด์ไปยังยุโรปตะวันตกหลายประเทศ]⁹ ซึ่งความสัมพันธ์ของสมาชิกของประชาคมถูกทำให้ยิ่งเหนียวแน่นมากยิ่งขึ้นเมื่อต้องเผชิญหน้ากับศาสนาที่เป็นอริกับพวกตน [ในที่นี้หมายถึงอิสลามนำโดยจักรวรรดิออตโตมันที่พยายามเข้ามาโจมตียุโรปจากด้านตะวันออกเฉียงใต้ผ่านบอลข่านขึ้นมาหลายครั้งตั้งแต่ช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 16 จนถึงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 17 โดยหนึ่งในสงครามใหญ่คือสงครามคราวล้อมกรุงเวียนนาในปี ค.ศ. 1683 ที่มีชื่อเรียกในประวัติศาสตร์ว่า The Great Turkish War (ในภาษาเยอรมันเรียกว่า Grosser Tuerkenkrieg) หรือที่รู้จักกันในประวัติศาสตร์อีกชื่อหนึ่งคือ Wars of the Holy League ที่จบลงด้วยความพ่ายแพ้ของออตโตมันด้วยการลงนามกันในสนธิสัญญา Treaty of Karlowitz ปี ค.ศ. 1699] จากการพิจารณาข้อมูลดังกล่าวอาจสรุปได้ว่าพลังของความเป็นคริสเตียนในยุโรปมิได้ลดน้อยถอยลงแต่อย่างใดแม้ว่าจะผ่านการปฏิรูปศาสนามาแล้วก็ตาม (หมายถึงการปฏิรูปศาสนามีผลเพียงการแบ่งแยกนิกายเป็นสองนิกายหลักคือโรมันคาทอลิกและโปรเตสแตนต์ แต่ทั้งหมดก็ยังเป็นชาวคริสเตียนอยู่ มิได้หันเหไปนับถือศาสนาอื่น)¹⁰

ในช่วงเวลาเดียวกัน ชาวอียิปต์ได้เสริมสร้างจิตสำนึกของพวกตนให้แข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น ความเป็นชุมชนชาวอียิปต์ครอบคลุมไปอย่างกว้างขวางโดยไม่มีขอบเขตของรัฐชาติมาจำกัด และสามารถอ้างสิทธิ์ความเป็นอียิปต์ได้เสมอไม่ว่าจะเป็นชาวอียิปต์ร่วมสมัยหรือชาวอียิปต์ในยุคสมัยก่อนหน้านั้น เฉกเช่นเดียวกับชาวคริสเตียน ชาวอียิปต์ได้เสริมสร้างความรู้สึกร่วมกันผ่านการจัดตั้งประชาคมเหนือท้องถิ่นและเสริมความแข็งแกร่งด้วยการใช้ภาษาศักดิ์สิทธิ์ (ภาษาฮีบรู) ที่มีได้จำกัดผู้ใช้เพียงชนชั้นผู้นำหรือชนชั้นสูงเท่านั้น แต่ชนทุกชั้นก็สามารถเรียนรู้และใช้ได้เพื่อที่ชาวอียิปต์ทุกรูปทุกนามจะสามารถอ่านพระคัมภีร์โตราห์

อันศักดิ์สิทธิ์ได้ ซึ่งได้บรรจุหลักคำสอนและวางหลักเกณฑ์การปฏิบัติให้เป็นรูปแบบเดียวกันไม่ว่าผู้ผู้นั้นจะอาศัยอยู่ในดินแดนส่วนใดของยุโรปก็ตาม นอกจากนี้เอกภาพของชาวยิวยังทวีความเข้มแข็งยิ่งขึ้นเป็นสัดส่วนกับปริมาณของความรู้สึกต่อต้านชาวยิวของชาวยุโรปคริสเตียนและยังทำให้ชุมชนชาวยิวยิ่งเกาะเกี่ยวกันเหนียวแน่นมากยิ่งขึ้น¹¹

และก็เช่นเดียวกับชาวคริสเตียนที่เอกภาพของชาวยิวดำรงอยู่ในท่ามกลางการแบ่งแยกออกเป็นชุมชนเล็กชุมชนน้อย (นิกาย) ที่ต่างก็มีพลังอำนาจในหมู่ผู้เกี่ยวข้อง กล่าวโดยสรุปแล้วบรรดาชุมชนยิวเหล่านี้ซึ่งเรียกในภาษาฮีบรูว่า Kehilah ล้วนแล้วแต่มีความเป็นอิสระต่อกันซึ่งเป็นรูปแบบภายในองค์กรชาวยิวยุโรปที่สำคัญที่สุด แต่สิ่งที่แตกต่างจากคริสตจักรทั้งสองนิกายก็คือการที่องค์กรชาวยิวไม่มีการจัดรูปแบบเป็นสถาบันที่ก่อปรไปด้วยการจัดระบบการบริหารเป็นลำดับขั้นที่แข็งแกร่งที่อาจเป็นปัจจัยเชื่อมสมานชุมชนชาวยิวจำนวนมากเหล่านี้ในลักษณะที่เป็นรูปธรรมและมองเห็นได้ชัดเจน (ดังเช่นที่เราเห็นระบบของการจัดองค์กรแบบสถาบันในคริสตจักรโรมันคาทอลิก จากวาทิกันไปสู่โบสถ์ท้องถิ่นตามเมืองเล็กๆ ในยุโรปแต่ก็ยังคงขึ้นต่อวาทิกัน) การอ้างสิทธิ์ความเป็นองค์กรที่เหนือกว่าดังเช่นศาสนาของยิว (Das Rabbinische Gericht) ที่ตั้งอยู่ที่นครแฟรงค์เฟิร์ต อัม ไมน์ (Frankfurt am Main) ก็ถูกปฏิเสธและไม่ยอมรับโดยชุมชนชาวยิวเหล่านี้ แต่ Kehilah ในสายตาและความรู้สึกของชาวยิวก็ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรแห่งศาสนายูดาห์ หรือที่ในภาษาฮีบรูเรียกว่า Klal Ysraels และการเป็นเอกเทศนอกอาณาจักรนี้เป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ในกรณีที่เกิดภัยพิบัติตามธรรมชาติหรือความอดอยากแร้นแค้น ชุมชนชาวยิวเหล่านี้จะผนึกกำลังกันเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกันโดยทันที และการก่อตั้งแนวร่วมเพื่อต่อต้านพวกนอกรีตที่ปรากฏตัวขึ้นมาเป็นครั้งคราวในอาณาจักรศาสนาของพวกเขาเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่เป็นประจำ¹²

นักวิชาการที่สนใจในเรื่องความเป็นเอกภาพของชุมชนชาวยิวต่างเชื่อว่ายังมีพลังที่เอื้อต่อการเสริมสร้างเอกภาพดังกล่าวให้

แข็งแกร่ง ซึ่งหนึ่งในนั้นก็คือพลังทางด้านเศรษฐกิจที่กระชับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของแต่ละชุมชนเข้าไว้ด้วยกันไม่ว่าจะเป็นคนที่มิฐานะยากจนหรือคนร่ำรวยมั่งคั่ง แต่ก็มิได้มีแบบแผนของความสัมพันธ์ที่แน่นอนและเห็นได้อย่างชัดเจน (เนื่องจากมิได้มีสถาบันหรือองค์กรกลางที่จัดการเรื่องนี้) ตัวอย่างเช่นในช่วงที่เกิดการอพยพใหญ่ซึ่งเกิดขึ้นหลายครั้งในช่วงเวลาอันยาวนานของประวัติศาสตร์ยุโรปได้ทำให้ชุมชนชาวยิวต้องกระจัดกระจายพลัดพรายกันไปจนยากที่จะคุ่มกันติดในท่ามกลางการไล่ล่าอย่างเอาเป็นเอาตายของเจ้าหน้าที่รัฐ แม้ว่าในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 17 และ 18 จะมีได้มีการอพยพเป็นกลุ่มขนาดใหญ่มากมหาศาลดังเช่นที่เกิดขึ้นในยุคกลางตอนปลาย¹³ แต่ความเคลื่อนไหวของกลุ่มชาวยิวไปทางทิศตะวันตกและตะวันออกของทวีปยุโรปครั้งละมาก ๆ ก็ได้เป็นสิ่งที่ไม่คาดคิดแต่อย่างใด¹⁴ การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรยิวในขอบเขตของจักรวรรดิโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ระหว่างปี ค.ศ. 1700-1750 ส่วนใหญ่แล้วมีที่มาจากการอพยพโยกย้ายถิ่นฐานมาจากโปแลนด์ ชาวยิวที่อพยพมาจากยุโรปตะวันออกซึ่งรวมไปถึงจากโปแลนด์ด้วยนั้นมักถูกเพ่งเล็งด้วยสายตาอันไม่เมตตาขึ้นมาจากหน่วยงานของรัฐทั้งที่เป็นคริสเตียนและจากชุมชนชาวยิวด้วยกันเอง เพราะเกรงที่ชาวยิวผู้มาใหม่เหล่านี้ซึ่งเก่งกาจในเรื่องการค้าและการลงทุนรวมไปถึงการทำธุรกิจในภาคอื่น ๆ¹⁵ อาจจะมาแย่งผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจการค้าที่พวกตนเคยครอบครองอยู่แต่เดิมไปเสีย ด้วยความเฉลียวฉลาดและทักษะในการเอาตัวรอดได้เก่งในทุกสถานการณ์ อันล่อแหลมเอื้อให้ชุมชนชาวยิวผู้มาใหม่เหล่านี้สามารถเกลี้ยกล่อมให้ผู้ปกครองดินแดนที่ตนย้ายเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ออกเอกสารคุ้มครอง (Schutzbrief) ให้แก่พวกตนโดยเร็วเพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงปลอดภัยให้แก่ชุมชนของพวกตนในระยะแรก (การเกลี้ยกล่อมนี้อาจรวมไปถึงการเสนอผลประโยชน์ตอบแทนบางอย่างให้ในปริมาณไม่น้อยเนื่องจากชาวยิวเหล่านี้ล้วนแต่มีฐานะดีถึงดีมาก - ผู้เขียน) และในเวลาต่อมาในช่วงครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 18 ชุมชนชาวยิวใหม่เหล่านี้

ต่างก็สามารถพิสูจน์ตนเองได้ว่ามิได้มาเพื่อมาแข่งขันช่วงชิงผลประโยชน์กับผู้ที่อยู่มาก่อน หากแต่มาร่วมมือกับผู้อยู่เก่าเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและการค้าให้เพิ่มมากขึ้นไปอีกด้วยการสร้างเครือข่ายโยงใยธุรกิจให้ทุกฝ่ายได้รับผลประโยชน์มากพอ ๆ กัน จนทำให้ผู้ที่มาใหม่เหล่านี้ค่อย ๆ ได้รับการยอมรับในฐานะสมาชิกของชุมชนยิวไปในที่สุด การที่ชุมชนยิวที่ผสมผสานระหว่างผู้อยู่เก่าและผู้ที่มาใหม่ทำให้ท้องถิ่นมีความเจริญรุ่งเรืองทางการค้าและการลงทุนยิ่ง ๆ ขึ้นส่งผลให้เศรษฐกิจของชุมชนไปจนถึงแคว้นแคว้นที่มีชุมชนชาวยิวอาศัยอยู่มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ เอื้อให้เจ้าหน้าที่และผู้ปกครองสามารถเก็บภาษีได้เพิ่มมากขึ้น เพิ่มรายได้ให้แก่รัฐโดยตรงและให้แก่เจ้าหน้าที่ทางอ้อม และลดสายตาทิหวาตระแวงซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐเคยจับจ้องอยู่เปลี่ยนมาเป็นสายตาที่เป็นมิตรมากขึ้น¹⁶

คริสต์ศตวรรษ เมื่อชาวยิวผู้อพยพมาใหม่เหล่านี้สามารถตั้งหลักปักฐานได้อย่างมั่นคงในดินแดนใหม่และได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายในระดับหนึ่งได้แล้ว หลายคนในจำนวนนั้นยังได้ปฏิบัติหน้าที่ทางศาสนาโดยเป็นผู้สอนศาสนาหรือ แรบไบ (Rabbi) โดยที่ผู้ทรงภูมิความรู้ทางด้านศาสนายูดาห์ที่มาจากยุโรปตะวันออกเหล่านี้เป็นสิ่งที่ต้องการอย่างยิ่งโดยเฉพาะในชุมชนชาวยิวในดินแดนเยอรมัน¹⁷ ในช่วงครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 18 แรบไบจำนวนถึง 1 ใน 3 ในนครแฟรงเฟิร์ตและฮัมบวร์กมาจากโปแลนด์ ในเวลาต่อมาชาวยิวหลายคนในกลุ่มผู้อพยพจากยุโรปตะวันออกกลายเป็นผู้นำชาวยิวที่มีความสามารถสูงยิ่งในเวลาที่เรียกว่ายุคแห่งภูมิธรรมของยิวหรือ Haskala ไม่ว่าจะเป็นชาโลมอน ไมมอน (Salomon Maimon) หรือแม้นเดิลโมสเสส เมนเดลโซห์น (Moses Mendelssohn) ซึ่งอพยพจากเดสเซาไปตั้งถิ่นฐานอยู่ในกรุงเบอร์ลินก็ล้วนเคยอยู่ในโปแลนด์ด้วยกันทั้งสิ้น การที่ชาวยิวอพยพเหล่านี้ได้รับการยอมรับเป็นอย่างสูงจากชาวยิวที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้น ๆ มาแต่ดั้งเดิมแสดงให้เห็นการมีตัวตนร่วมกันของชาวยิวในช่วงเวลาดังกล่าว รวมไปถึงการมีความรู้และผลประโยชน์ร่วมกันที่ส่งผลต่อ

ความรู้สึกของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของพวกเขา

เอกภาพดังที่กล่าวมาแล้วถูกทำให้เข้มข้นขึ้นจากการปรากฏตัวของเครือข่าย Yeshivot (ในภาษาเยอรมันใช้คำว่า Talmudschulen หรือโรงเรียนศาสนาของศาสนายูดาห์ที่เน้นการเรียนและการตีความพระคัมภีร์โตราห์ของชาวยิวอย่างเข้มข้น) ไปด้วยทั่วยุโรป ในขณะที่โรงเรียนที่ชาวยิวเรียกว่า Cheder อาจเปรียบเทียบกับโรงเรียนศาสนาระดับประถมหรือมัธยมนั้น Yeshivot คือการเรียนศาสนาในระดับที่สูงขึ้นไปที่มีลักษณะเป็นสถาบันเหนือท้องถิ่น (suprakommunal) คือมีความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น เด็ก ๆ ชาวยิวที่กำลังเจริญเติบโตซึ่งมีได้จำกัดว่าจะต้องเป็นเด็กที่ก่อปรด้วยพรสวรรค์เลิศเลอหรือต้องมาจากครอบครัวที่ร่ำรวยจะถูกส่งตัวออกไปโรงเรียนและได้รับการอบรมสั่งสอนอย่างใกล้ชิดจากแรบไบผู้มีชื่อเสียงที่สอนอยู่ใน Yeshivot สถาบันการศึกษาด้านศาสนาเหล่านี้บ่อยครั้งจะได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจากชุมชนใกล้เคียงที่ลงขันกันให้ความช่วยเหลือ แม้ว่าสถานการณ์ดังกล่าวอาจเป็นเหตุให้ชุมชนชาวยิวเหล่านี้ขัดแย้งกันบ้าง (เช่นแย่งกันส่งเด็กไปเรียนจนล้นโควต้า ในขณะที่บางชุมชนอาจอ้างสิทธิ์ว่าบริจาคไปมากกว่าควรจะได้รับสิทธิ์ส่งเด็ก ๆ ไปเรียนในจำนวนที่มากกว่าชุมชนอื่น ๆ ที่บริจาคให้น้อยกว่า) แต่ Yeshivot ก็ยังเป็นปัจจัยที่เอื้อให้เกิดความมีเอกภาพมากกว่าความแตกแยกด้วยการที่มีโครงสร้างทางสถาบันที่มีเครือข่ายโยงใยไปทั่วยุโรป และอิทธิพลของคำสั่งสอนที่มีต่อชุมชนชาวยิวมาหลายชั่วอายุคนย่อมเป็นสิ่งที่ผูกพันชาวยิวทั่วยุโรปเข้าไว้ด้วยกัน

ในช่วงครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 18 พลั้งและความสำคัญบางประการที่เคยยึดเหนี่ยวชุมชนชาวยิวเข้าไว้ด้วยกันเริ่มจางลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้สึกที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันด้านศาสนา ประชาคมยุโรปในรูปแบบใหม่ ๆ ได้ถือกำเนิดขึ้นและดึงดูดความสนใจและความปรารถนาที่จะอุทิศตนของชาวยุโรปให้กับประชาคมใหม่ ๆ เหล่านี้ เช่นการมีสถาบันกษัตริย์ที่ทั้งรวมศูนย์อำนาจอันเด็ดขาด

ไว้ที่ส่วนกลางในขณะที่ก็ทรงภูมิธรรมไปด้วย (เป็นพระราชาก็เข้มแข็ง เด็ดขาดด้านการทหารแต่ก็ทรงมีความรู้แตกฉานในศิลปวิทยาการด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวางดังเช่นพระเจ้าเฟรเดอริกมหาราชแห่งปรัสเซีย ฯลฯ) และความรู้สึกราชาตินิยมที่ค่อย ๆ ก่อตัวขึ้นมาอย่างช้า ๆ และกลายเป็นเป้าหมายใหม่ของความจงรักภักดี (ต่อชาติ) และความเป็นตัวตนของชาวยุโรปในแต่ละรัฐ (มากกว่าเป้าหมายทางด้านศาสนาที่มีลักษณะเหนือชาติและชุมชน) ศาสนายูดาห์และคริสต์ศาสนาต่างก็ลดอิทธิพลของตนลงคู่ขนานกันไปในช่วงเวลาเดียวกันเมื่อเกิดปรากฏการณ์ใหม่ ๆ ขึ้นมาคือการเกิดรัฐที่รวมศูนย์อำนาจ ชาติ และรัฐชาติซึ่งทั้งหมดนี้ก่อตัวขึ้นนอกขอบเขตโลกทัศน์ของชาวยิวและไม่เคยผสมผสานเข้ากับโลกของพวกเขาได้อย่างสนิท (ตราบใดที่ชาวยิวยังไม่มีรัฐชาติของตนเอง) ผลที่เกิดขึ้นคือพัฒนาการที่ซับซ้อน ในด้านหนึ่งนั้นความแตกแยกภายในที่เคยดำรงอยู่มาหลายร้อยปีได้ทำลายความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาวยิวไปในที่สุด ในอีกด้านหนึ่งนั้นก็เกิดมีความพยายามที่จะฟื้นฟูเอกภาพของชาวยิวขึ้นมาใหม่ด้วยการนำส่วนผสมใหม่ ๆ ใส่ลงไปในความพยายามนั้น

หนึ่งในพื้นฐานสำคัญที่เอื้อต่อการสร้างเอกภาพแก่ชาวยิวในช่วงที่ยุโรปก้าวเข้าสู่ช่วงต้นของยุคสมัยใหม่ก็คือการสร้างชุมชนที่เกือบจะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจที่มีความเหลื่อมล้ำค่อนข้างน้อยมาก แต่ก็ยังคงมีชาวยิวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพและก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำทางด้านเศรษฐกิจของชุมชนได้ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าชาวยิวที่มั่งคั่งเหล่านี้จะมีได้ทอดทิ้งชุมชนเดิมของพวกเขา พวกเขาก็สามารถใช้สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับการยอมรับอย่างสูงคอยปกป้องผู้ตกยากและยังเป็นตัวกลางให้ระหว่างชุมชนชาวยิวและเจ้าหน้าที่บ้านเมือง ซึ่งการอุทิศตนเช่นนี้เป็นการลดความขัดแย้งทางชนชั้นในหมู่ชาวยิวด้วยตนเองที่อาจต่อต้านพวกเขา (เพราะมีฐานะดีกว่า) สถานการณ์แปรเปลี่ยนไปเมื่อยุโรปย่างเข้าสู่คริสต์ศตวรรษที่ 19 พร้อมทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม

และการเคลื่อนไหวเพื่อการปลดแอก (emancipation) ย่อมส่งผลกระทบในหมู่ชาวยิวด้วยเช่นกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการแบ่งชนชั้นที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ในดินแดนเยอรมันยุคที่มีการปฏิวัติอุตสาหกรรมนั้น การเน้นปริมาณผลผลิตที่ในภาษาเยอรมันใช้คำว่า Produktivierung ที่เป็นที่ถกเถียงกันอย่างมากในหมู่นักวิชาการเยอรมันว่าอาจเป็นสาเหตุหลักที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคมเยอรมันโดยรวมมิได้ส่งผลกระทบต่อชาวยิวในภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรมรายย่อยที่ส่วนใหญ่เป็นช่างฝีมือมากนัก เนื่องจากชาวยิวส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในภาคการค้าและการเงินจนล่วงเข้าสู่คริสต์ศตวรรษที่ 20 หากแต่การใช้นโยบายทางเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งปัจจัยต่าง ๆ ที่ช่วยผลักดันให้องคาพยพทั้งหมดของประเทศก้าวขึ้นสู่ความเป็นผู้นำของยุโรปอย่างรวดเร็วในทุกทางย่อมส่งผลให้เกิดความหลากหลายในอาชีพมากยิ่งขึ้นที่แม้แต่ชุมชนชาวยิวก็ไม่อาจรอดพ้นไปจากความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ประมาณ 3 ใน 4 ของชาวยิวเยอรมันในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 เกือบจะจัดอยู่ในกลุ่มชนชั้นกลางได้แล้ว ในขณะที่ชาวยิวในคริสต์ศตวรรษที่ 19 ประมาณ 3 ใน 4 ตกลงมาอยู่ในกลุ่มชนชั้นล่างอย่างชัดเจน¹⁸ เช่นเดียวกับชนชั้นกลางเยอรมัน ชาวยิวได้สร้างฐานะและก้าวขึ้นสู่สถานะชนชั้นกลางจากปริมาณทรัพย์สินและระดับการศึกษาที่สูง และได้กลายเป็นชนชั้นที่มั่งคั่งที่แม้ว่าจะมีจำนวนน้อยแต่มีได้ต่อด้วยความสำคัญในชุมชนชาวยิว เมื่อเวลาผ่านไปชนชั้นกลางชาวยิวเหล่านี้ก็แสดงความแตกต่างจากชนชั้นอื่น ๆ ในชุมชนเดียวกันมากขึ้นเรื่อย ๆ ด้วยการจัดระดับทางด้านเศรษฐกิจและสังคมสมัยใหม่ ความแตกต่างดังกล่าวฉายชัดระหว่างชาวยิวที่พักอาศัยอยู่ในเมืองและที่อยู่ในชนบทเช่นเดียวกับชุมชนชาวคริสต์ียนที่ก่อปรไปด้วยวิถีทางการดำเนินชีวิตและแนวโน้มทางด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างกันและแยกห่างจากกันในหมู่ชุมชนเดียวกันไปเรื่อย ๆ ชาวยิวในยุคนี้มีได้ถูกตรึงไว้ให้อยู่ร่วมกันด้วยกฎเกณฑ์ทางด้านศาสนาอันเข้มงวดที่เรียกร้องให้ต้องเชื่อฟังโดยปราศจากเงื่อนไขอีกต่อไป การแบ่งชนชั้นทางสังคมในหมู่

ชาวฮิวจึงมีใช้ขึ้นอยู่กับการลำดับขั้นทางด้านศาสนา ความรู้และโลกทัศน์
แบบจารีตตามแบบที่พระคัมภีร์โศรธาที่สั่งสอนไว้ หรือเกียรติยศและ
สถานะแบบเดิม ๆ อีกต่อไป

การที่ชาวฮิวอพยพมาจากยุโรปตะวันออกเข้าสู่ยุโรปกลาง
และยุโรปตะวันตกอย่างต่อเนื่องยิ่งทำให้กระบวนการแบ่งแยกชนชั้น
ดังกล่าวเด่นชัดมากยิ่งขึ้น โดยปกติแล้วชาวฮิวจากยุโรปตะวันออก
ยึดมั่นในจารีตประเพณีทั้งในด้านโลกทัศน์และพฤติกรรมมากกว่า
ชาวฮิวในเยอรมนีอยู่แล้ว การศึกษาอบรมในทางโลกของชาวฮิวจาก
ยุโรปตะวันออกดูเหมือนว่าจะมีไม่มากนัก (ไม่ต้องกล่าวถึงระบบการ
ศึกษาอย่างดีเลิศตามระบบการศึกษาของเยอรมนี) แต่ที่เป็นข้อ
น่าสังเกตอย่างเด่นชัดก็คือความยากจนที่บรรดาผู้อพยพเหล่านี้
พกวามาด้วย ตั้งแต่ทศวรรษที่ 1880 จำนวนไม่น้อยของผู้อพยพ
เหล่านี้เป็นนักศึกษา ช่างฝีมือ และคนงานรับจ้างรายวัน พวกเขา
เหล่านี้ยิ่งทำให้ความแตกต่างทางชนชั้นและโครงสร้างด้านอาชีพของ
ชาวฮิวในเยอรมนีเด่นชัดมากยิ่งขึ้น¹⁹

แม้ว่าเส้นแบ่งแยกทางสังคมในหมู่ชาวฮิวในเยอรมนีจะมีได้
มองเห็นได้อย่างชัดเจนนักจากสายตาคอนนอกชุมชนเหมือนกับที่
แบ่งแยกฮิวเยอรมันแท้ ๆ กับฮิวอพยพจากยุโรปตะวันออก เนื่องจาก
เป็นที่เข้าใจกันไปเองว่า ชาวฮิวทั้งสองกลุ่มนี้ท้ายที่สุดแล้วก็อาจมีการ
ผสมผสานกันได้และลดความแตกต่างไปได้มาก หากแต่ความขัดแย้ง
ทางชนชั้นในหมู่ผู้นับถือศาสนายูดาห์เหล่านี้ถูกซ่อนไว้ภายใต้ผืนนอกที่
ฉาบไว้ด้วยความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมของรัฐที่ตนจากมา
กับวัฒนธรรมเยอรมัน ซึ่งชาวฮิวเยอรมันมีความรู้ดีกว่าชาวฮิวจากยุโรป
ตะวันออกเหล่านี้กำลังทำลายความเป็นเอกภาพทางสังคมของผู้ที่นับถือ
ศาสนายูดาห์ทั้งปวงในเยอรมนี ในสถานการณ์ที่ “ผู้มาใหม่” เหล่านี้
บางครั้งก็พูดภาษาอื่น ๆ ที่มีใช้ภาษาเยอรมัน หรือพูดภาษาเยอรมัน
ท้องถิ่นที่ไม่อาจเข้าใจได้ง่าย [หมายถึงภาษาของชนกลุ่มน้อย
ชาวเยอรมันที่เข้าไปตั้งถิ่นฐานในยุโรปตะวันออกก่อนหน้านี้หลายร้อยปี

และมีพัฒนาการทางด้านภาษาที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งด้านไวยากรณ์และ
ท่วงทำนองการพูดไปจากภาษาเยอรมันที่พูดหรือเขียนกันในหมู่
รัฐเยอรมันที่มารวมกันในจักรวรรดิเยอรมันที่ 2 (หมายถึงจักรวรรดิ
เยอรมันที่ก่อตั้งขึ้นโดยออตโต ฟอน บิสมาร์คในปี ค.ศ. 1871) ในช่วง
เวลานั้น] การแต่งกาย และพฤติกรรมการแสดงออกที่แปลกแตกต่างไป
จากยิวเยอรมันส่วนใหญ่ทำให้ชาวยิวเยอรมันหวนกลับไปประหลึงถึง
ช่วงเวลาที่พวกตนเคยต้องถูกจำกัดอยู่ในชุมชน (Ghetto) ของพวกตน
โดยชาวคริสเตียนเยอรมันเมื่อนานมาแล้วเพียงเพราะพวกตน
“แตกต่าง” ไปจากเจ้าของประเทศเท่านั้น ยิ่งการที่ชาวยิวจากยุโรป
ตะวันออกยึดมั่นในหลักความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาวยิวก็ยิ่ง
เพิ่มความรู้สึกว่าผู้มาใหม่เหล่านี้กำลังชักจูงชาวยิวในเยอรมนีทั้งหมด
หวนกลับไปสู่หลักการเอกภาพของชาวยิวในอดีตที่ผ่านมาแล้ว
และจะทำให้ชาวยิวทั้งหมดในเยอรมนีกลายเป็นยิวตกยุคไปในที่สุด

แต่ที่จริงนั้น ความรู้สึกไม่ยอมรับผู้อพยพจากยุโรป
ตะวันออกโดยเฉพาะในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 นั้นเกิดขึ้นจาก
การปะทะกันทางความคิดในเรื่องเอกภาพของชาวยิว คำว่าเอกภาพที่
ทรงคุณค่าที่สุดในทัศนะของชาวยิวเยอรมันนั้นมีได้ตั้งอยู่บนพื้นฐาน
แนวคิดเก่าของชาวยิวที่ต้องรักษาอัตลักษณ์ดั้งเดิมของพวกตนเอาไว้
ต่อไปหากแต่เป็นอัตลักษณ์ที่เพิ่งสถาปนาขึ้นขึ้นมาใหม่และได้รับการ
ยกย่องเป็นอย่างสูงซึ่งก็คือความเป็น “เยอรมัน (deutsch)” [ความเป็น
เยอรมันนี้ในภาษาเยอรมันใช้คำเต็มว่า Deutschtum ซึ่งตรงกับคำใน
ภาษาอังกฤษคือ Germanness ซึ่งเน้นไปที่บุคลิกลักษณะและจิต
วิญญาณแบบเยอรมัน และไม่ว่าชนกลุ่มนี้จะอยู่ที่ใดในโลกก็ยังปรารถนา
ที่จะคงบุคลิกและจิตวิญญาณแบบเยอรมันไว้ตลอดไป คำว่า
Deutschtum นี้เป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งของชาตินิยมเยอรมัน ความ
เป็นเยอรมันนี้มีลักษณะเด่นเป็นอย่างไรในทัศนะของชาวยุโรปเชื้อชาติ
อื่น ๆ ผู้สนใจสามารถอ่านรายละเอียดได้ในหนังสือที่เขียนโดย ลุยจิ บาร์
ซินี (Luigi Barzini 1908-1984 อดีตนักหนังสือพิมพ์ นักการเมือง และ

นักเขียนนามอุโฆษชาวอิตาลีเขียนถึงคุณลักษณะของบรรดาชาวยุโรปชาติต่าง ๆ รวมถึงเพื่อนร่วมชาติของตนด้วย) ไว้ที่น่าสนใจยิ่งในหนังสือ The Europeans, Penquin Books 1984, pp.67-114 – เหตุผลที่ผู้เขียนเสนอให้อ่านหนังสือเล่มนี้ซึ่งผู้เขียนหนังสือเล่มนี้มีใช้เป็นชาวเยอรมัน หากแต่เป็นชาวอิตาลีนั้น เนื่องจากบางครั้งเราอาจมองตัวตนของตัวเองไม่ชัดเจนจากอคติและความคุ้นชิน ฯลฯ เท่ากับที่ผู้อื่นมองเรา] สำหรับชาวอิตาลีเยอรมันนั้นชาตินิยมได้ให้ความรู้สึกใหม่ของการเป็นส่วนหนึ่งของรัฐร่วมกัน และยังช่วยลดความตึงเครียดภายในกลุ่มของพวกตนอันเกิดขึ้นจากความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมและแนวทางความเชื่อภายในศาสนายูดาห์ที่เกิดขึ้นจากที่มาที่แตกต่างกัน ชาตินิยมได้ผนึกทุกภาคส่วนที่เคยแตกแยกในหมู่ชาวอิตาลีเยอรมันเข้าด้วยกันด้วยวิถีทางแบบใหม่ ชาวอิตาลีเยอรมันไม่ว่าจะมีความคิดความเชื่อในแนวทางใดต่างก็ยอมรับนับถือพระจักรพรรดิ กองทัพ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมเยอรมันเป็นอย่างสูง ไม่เพียงในหมู่ชาวอิตาลีหัวปฏิรูปเท่านั้นแต่ยังรวมถึงชาวอิตาลีสายอนุรักษนิยมทุกกลุ่มที่ต่างเข้าใจว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของชนชาติเยอรมัน พวกเสรีนิยมและพวกโซอนิสต์ต่างก็ประกาศตนว่าเป็นผู้ที่รักชาติ เอกภาพในรูปแบบใหม่นี้กำลังเข้าแทนที่เอกภาพแบบเก่าที่เคยสร้างความแตกแยกย่อยยับมาแล้ว

ชาตินิยมเยอรมันได้ก้าวข้ามความรู้สึกรักท้องถิ่นและการเน้นผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มเฉพาะพวกของตนในเวลาเดียวกันด้วยการใช้รูปแบบดังเช่นความเท่าเทียมกัน (Gleichberechtigung) และการบูรณาการทางสังคม (Sozialintegration) ในหมู่ชาวอิตาลี ชาวอิตาลีใดที่ตัดขาดความสัมพันธ์ทางด้านศาสนาของเขาไปแล้วและปรารถนาที่จะปรับตัวเข้ากับสังคมเยอรมันก็ต้องยอมรับทัศนคติที่สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางสังคมและแนวคิดที่แปรเปลี่ยนไปดังกล่าว เหล่าบรรดาชนชั้นนำของชาวอิตาลีที่มีหน้าที่ให้การอบรมสั่งสอนมิได้ใช้ความพยายามใด ๆ ในการต้านทานกระแสที่กำลังเกิดขึ้นและรุนแรงมากขึ้นทุกทีในหมู่ชาวอิตาลีไม่ว่าจะเป็นความกระตือรือร้นในความเป็นชาติเยอรมัน การศึกษา

อบรมด้วยวิธีการและรูปแบบใหม่ ๆ (ที่การศึกษาตามระบบเยอรมันได้ก้าวล้ำหน้าไปไกลแล้ว) การแสดงเจตนารมณ์อุทิศตนให้แก่รัฐชาติเยอรมันอย่างเด่นชัด หรือการปรับตัวให้กลมกลืนกับวัฒนธรรมกระแสหลักของเยอรมนี ซึ่งทำให้ชาวยิวหัวเสรีนิยมยิ่งรู้สึกห่างไกลจากชนชั้นนำด้านจิตวิญญาณในกลุ่มของพวกเขาตน ตั้งแต่ช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 มาแล้วที่ชาวยิวเสรีนิยมรวมพลังกันเพื่อ นำความทันสมัยมาสู่หลักปฏิบัติทางศาสนา และการจัดระดับโครงสร้างของชนชั้นนำในท้องถิ่นของพวกเขาเสียใหม่ให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปและสอดคล้องกับสังคมเยอรมันที่ให้ความสนใจในเสรีภาพและการปลดแอกตัวเองจากพันธนาการเก่า ๆ มากยิ่งขึ้น สำหรับพวกเขาแล้วการยอมรับชาตินิยมเยอรมันเข้ามาก็เป็นเสมือนการปิดประตูสำหรับชาตินิยมยิวทุกรูปแบบ และแนวคิดเรื่องเอกภาพอันล้ำสมัย

สำหรับอับราฮัม ไกเกอร์ (Abraham Geiger 1810-1874)²⁰ นั้น การที่เขาไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องสถานะของชาวยิวในตะวันออกกลางในช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์ดามัสกัส ปี ค.ศ. 1840²¹ เป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นแนวคิดของเขอย่างชัดเจน ซึ่งก็สอดคล้องกับคำกล่าวของเขาหลายครั้งในภายหลังโดยเขาพูดถึงนครเยรูซาเลมว่าเป็น “...ความทรงจำอันทรงเกียรติจากอดีตกาลอันไกลโพ้น...”²² เหล่าบรรดาชาวยิวหัวปฏิรูปในดินแดนเยอรมนีมีความสัมพันธ์กับชาวยิวนอกเขตแดนเยอรมนีอย่างมากที่สุดก็เฉพาะในขอบเขตด้านมนุษยธรรมเท่านั้น ชาวยิวเหล่านี้มีความรู้สึกว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งของเยอรมนีด้วยร่างกายและจิตวิญญาณซึ่งสำคัญกว่าความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาวยิวในแบบสากลเหมือนที่เคยเป็นมาในอดีต

ตั้งแต่ช่วงเวลาแห่งการปฏิวัติในดินแดนเยอรมันระหว่างปี ค.ศ. 1848-49 เพื่อวัตถุประสงค์ประการหนึ่งในหลายประการคือการรวมเชื้อชาติเยอรมันทั้งปวงนั้น²³ กระแสชาตินิยมเยอรมันได้ดึงดูดความสนใจและการมีส่วนร่วมของชาวยิวทั้งหมดในดินแดนเยอรมันโดยไม่มีข้อกังขา ประเด็นที่นำเสนออย่างยั่งยืนก็คือไม่เพียงแต่ชาวยิวหัวปฏิรูป

และเสรีนิยมเท่านั้นที่แสดงความกระตือรือร้นในเรื่องนี้ หากแต่ชาวยิวหัวอนุรักษนิยมก็ยังแสดงความสนใจและมีส่วนร่วมในการก่อร่างสร้างชาติเยอรมันอย่างเปิดเผย แม้แต่แรบไบผู้มีชื่อเสียงดังเช่นแรบไบเอ็ตติลเงอร์จากฮัมบวร์ก-อัลโทนา (Jacob Ettlinger 1798-1871)²⁴ ก็ยังแสดงความกระตือรือร้นในเรื่องนี้ ในแคว้นบาวาเรีย แรบไบกรีนบาอุม (Distrikkrabbiner Gruenbaum) ผู้ดูแลชาวยิวในเมืองอันสบัค (Ansbach) แคว้นบาวาเรีย ได้ออกหนังสือเวียนไปในหมู่ประชาคมชาวยิวในเขตรับผิดชอบของเขาซึ่งเขาแถลงว่า “...การเลือกผู้แทนเข้าไปนั่งในสภาเยอรมันเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่เคยมีมาสำหรับผืนแผ่นดินปิตุภูมิเยอรมันทั้งหมดของพวกเรา และการเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งครั้งนี้ถือเป็นข้อบังคับทางศาสนาอันศักดิ์สิทธิ์...”²⁵

กระแสชาตินิยมเยอรมันยังคงเป็นปัจจัยประสานชาวยิวเยอรมันทั้งหมดแม้ในช่วงแรกของการก้าวล่วงเข้าสู่ความเป็นเสรีนิยม ชาวยิวเยอรมันเพิ่งจะฟื้นตัวจากกระแสทางการเมืองที่มุ่งต่อต้านชาวยิวในช่วงท้ายของทศวรรษ 1870 แต่ชาวยิวเยอรมันก็ยังไม่ถอดใจ และความซื่อสัตย์ต่อจักรวรรดิเยอรมันที่ 2 ก็ยังไม่คลอนแคลน องค์ประกอบสำคัญในเรื่องนี้มาจากสหภาพ Centralverein ที่ก่อตั้งขึ้นในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1893 โดยมีเป้าหมายเพื่อตอบโต้กระแสต่อต้านยิวและความเป็นอริที่ปะทุขึ้นมาใหม่ในช่วงก่อนหน้านี้ที่ทำให้ชาวยิวเยอรมันหวนกลับไปประหลัดถึงความผิดหวังทั้งปวงในอดีตกาล อย่างไรก็ตาม สหภาพ Centralverein ก็ยังเห็นว่าเป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องนำองค์กรนี้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของชาตินิยมเยอรมันโดยการระบุอย่างชัดเจนในเรื่องนี้ในการออกแถลงการณ์ถึงเหตุผลของการก่อตั้งองค์กรไว้ว่า “...ความสัมพันธ์ระหว่างประชาคมของพวกเรากับชาวยิวในดินแดนอื่น ๆ นั้นมิได้มีอะไรผิดแผกไปจากประชาคมของชาวคาทอลิกและของชาวโปรเตสแตนต์แห่งเยอรมนีที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมนิกายในดินแดนอื่น ปรากฏ...”²⁶ สหภาพ Centralverein มีจุดยืนน้อยที่สุดในหลักการเอกภาพชาวยิวและไม่เกี่ยวข้องกับกิจการใด ๆ ของชาวยิวนอก

ขอบเขตจักรวรรดิเยอรมัน ดังนั้นโดยคำจำกัดความนี้สหภาพ Centralverein ก็คือสถาบันเยอรมันสถาบันหนึ่งนั่นเอง แต่ชาวยิวในเยอรมนีที่มีได้เป็นสมาชิกของสหภาพแห่งนี้โดยทั่ว ๆ ไปแล้วก็ยังมั่นคงในความรักชาติเยอรมันอยู่อย่างไม่แปรเปลี่ยน ดูประหนึ่งว่าความเป็นชาตินิยมเยอรมันได้ทำลายเอกภาพของชาวยิวไปแล้วอย่างไม่มีวันหวนกลับโดยทดแทนด้วยเอกภาพความเป็นเยอรมัน สิ่งนี้คือความเป็นเอกภาพชนิดใหม่ที่ชาวยิวเยอรมันมิได้เคยประสบพบพานมาก่อน เนื่องจากมิได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของศาสนา แต่ทว่าอยู่ในหัวใจจิตหัวใจของชาวยิวเยอรมันเกือบทั้งหมด

ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจที่ทัศนคติใหม่เกี่ยวกับเอกภาพของชาวยิวเยอรมัน (ที่มีได้อยู่บนพื้นฐานของชาตินิยมเยอรมันดังที่กล่าวมาแล้ว) นำเข้ามาสู่เยอรมนีจากยิวนอกดินแดนเยอรมนีในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 แนวคิดเรื่องการสร้างชาติยิวซึ่งต่อมากลายเป็นลัทธิไซออนิสต์ที่กำลังเติบโตขึ้นมาทุกวันและค่อย ๆ แทรกซึมเข้ามาสู่ชาวยิวเยอรมันที่ยึดมั่นในกระแสชาตินิยมเยอรมันอย่างมั่นคงอยู่ก่อนแล้ว ชาวยิวเยอรมันส่วนใหญ่มองลัทธิไซออนิสต์ว่าเป็นอันตรายอย่างใหญ่หลวง เมื่อพวกไซออนิสต์วางแผนจัดประชุมระดับโลกเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1896 ณ นครมิวนิกนั้น พวกเขาก็ต้องเผชิญกับแรงต้านที่ฉุนเฉียวร่วมกันระหว่างพวกยิวออร์โธดอกซ์และพวกยิวหัวเสรีนิยม พวกยิวออร์โธดอกซ์ซึ่งรังเกียจแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องพระเจ้าผู้ไถ่บาปของพวกไซออนิสต์ในขณะที่พวกหัวเสรีนิยมมองขบวนการนี้ว่าเป็นเรื่องเพื่อฝันและเป็นสังคมในอุดมคติ [Utopie ในภาษาฝรั่งเศสและภาษาเยอรมัน หรือ Utopia ในภาษาอังกฤษ หมายถึงดินแดนที่มีสภาพการเมืองและสังคมที่สมบูรณ์โดยปราศจากความแตกแยกและแตกต่าง เป็นสังคมที่สมาชิกมีความเสมอภาคปราศจากความเหลื่อมล้ำเต็มไปด้วยความสุขตามทัศนะของเซอร์ โทมัส มอร์ (Sir Thomas More 1478-1535) นักกฎหมาย นักปรัชญาสังคม นักเขียน รัฐบุรุษ และนักมนุษยนิยมชาวอังกฤษสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยา เขาเป็นผู้เขียนหนังสือชื่อ

Utopia ชื่อหนังสือของเขาจึงกลายเป็นคำเรียกสังคมในอุดมคติที่คล้ายคลึงกับที่เขาอธิบายไว้ในหนังสือเล่มนี้ของเขา] ที่มาทดแทนมายาคติเรื่องความเป็นสากลของชาวฮิวอย่างน่าสมเพช ชาวฮิวเยอรมันที่ถูกดุคกลืนเข้าสู่สังคมเยอรมันไปแล้วซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นฆราวาส (หมายถึงฮิวที่มีใช้พระหรือผู้สอนศาสนา) พวกเขามองว่าลัทธิไซออนิสต์เป็นการทรยศต่อความหวังและความฝันถึงการปลดแอกชาวฮิว ถือว่าเป็นการถอยหลังเข้าคลองและห่างไกลจากการต่อสู้ที่ดำเนินมาหลายปีเพื่อความเท่าเทียมและได้รับการยอมรับว่าชาวฮิวก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคมเยอรมัน

โดยข้อเท็จจริงแล้ว ในช่วงต้นของการปฏิบัติการของพวกเขาไซออนิสต์นั้น พวกเขาต้องการสร้างอัตลักษณ์ใหม่ที่ทันสมัยเพื่อนำเสนอต่อชาวฮิวเยอรมันโดยที่มีได้ปรารถนาจะไปปะทะกับชาตินิยมเยอรมันและความจงรักภักดีที่ชาวฮิวมีต่อผืนแผ่นดินที่พวกเขาเกิดมา พวกเขายังได้พยายามแสวงหาความร่วมมือกับพวกฮิวหัวเสรีนิยมในการต่อสู้กับลัทธิและขบวนการต่อต้านฮิว (antisemitism) และเป็นเรื่องที่จะต้องทำกันตั้งแต่ระดับภายในชุมชนฮิวที่จะต้องผนึกกำลังสร้างความแข็งแกร่งเพื่อต่อกรกับผู้ต่อต้านพวกตนภายนอกชุมชน หากแต่ความพยายามดังกล่าวมิได้ยืนยาวเกินหนึ่งชั่วชีวิตของนักเคลื่อนไหว ก่อนที่สงครามโลกครั้งที่ 1 จบสิ้นมานั้นเห็นได้ชัดว่าลัทธิไซออนิสต์ได้รับความนิยมน้อยหรือมากไปกว่าลัทธิชาตินิยมที่เกิดขึ้นในแทบทุกชาติในยุโรป ซึ่งความจริงแล้วแนวโน้มที่น่าจะสนับสนุนลัทธิไซออนิสต์ได้เจือจางลงไปในหมู่ผู้ที่นับถือศาสนายูดาห์มาตั้งแต่พวกฮิวออร์ทอดอกซ์สูญเสียความชอบธรรมในการอ้างถึงเรื่องเอกภาพและตามมาด้วยการเรียกร้องความจงรักภักดี ชาวฮิวส่วนน้อยทั้งพวกไซออนิสต์และชาวฮิวกลุ่มรักความเป็นชาตินิยมกลุ่มเล็ก ๆ พยายามโต้แย้งว่าเอกภาพสูงสุดของชาวฮิวควรจะแสดงอัตลักษณ์ของความเป็นชาติในรูปแบบใหม่ที่ขยายความหมายออกไปจากเรื่องกีดขวางที่แสดงถึงความแตกต่างทางการเมือง สังคม หรือแม้แต่ทางด้านวัฒนธรรม พวกเขายึดมั่นอย่าง

ไม่คลอนแคลนในเอกภาพชนิดใหม่นี้แม้ว่าจะกำลังประสบกับปัญหาความแตกแยกทางศาสนา และพวกเขายังเชื่อมั่นในผลที่จะสามารถจูงใจพวกยิวที่ถูกดุดกลืน (ไปเป็นเยอรมัน) โดยชาติกำเนิดอย่างมั่นคงเหนียวแน่นไปเรียบร้อยแล้ว

ยุทธศาสตร์และวิธีการของพวกไซออนิสต์รุ่นที่สองจึงได้รับการประนีประนอมอย่างเห็นได้ชัด ไซออนิสต์รุ่นนี้เรียกร้องจากสมาชิกของกลุ่มทุกคนให้เสียสละทุกอย่างแม้ชีวิตเพื่อดินแดนปาเลสไตน์ และให้แสดงตัวแปลกแยกออกไปจากเยอรมนีไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเมืองหรือวัฒนธรรมให้เห็นชัด ๆ สิ่งนี้เกินกว่าจะรับได้สำหรับสหภาพ Centralverein บรรดาผู้นำของสหภาพต่างเร่งรีบออกแถลงการณ์อย่างหนักแน่นแยกตัวออกจากพวกไซออนิสต์ที่ปฏิเสธความรู้สึกความเป็นชาติเยอรมัน และมองว่าตนเองเป็นแขกในดินแดนที่เจ้าบ้านควรให้ความเกื้อหนุน (หมายถึงไม่ปรารถนาจะอยู่ร่วมกลมกลืนกับเจ้าของประเทศ แต่ก็คาดหวังให้เจ้าของประเทศให้เกียรติและยอมรับกลุ่มของตนประหนึ่งอาคันตุกะผู้มาพำนักในบ้านของเจ้าของบ้าน) ความเป็นอริกันระหว่างทั้งสองกลุ่มเพิ่มมากขึ้นทุกทีจนเมื่อสงครามโลกครั้งที่ 1 เริ่มต้นขึ้น เหล่าบรรดาพวกไซออนิสต์ต่างประกาศตัวเป็นผู้รักชาติเยอรมันยิ่งชีพอย่างรวดเร็วในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1914 เพื่อลดกระแสความเป็นอริกันชั่วคราว (เพราะหากเยอรมันพ่ายแพ้ในสงครามอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของชาวยิวทั้งหมดในจักรวรรดิอย่างใหญ่หลวง) แต่เมื่อสงครามยุติลงพวกไซออนิสต์ก็ถอยห่างไปจากปัญหภายในที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐไวมาร์โดยไม่ปรารถนาจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาใด ๆ ทั้งสิ้น ความเห็นห่างระหว่างชาวยิวเยอรมันทั้งสองกลุ่มนี้จะดำรงอยู่ตลอดช่วงสาธารณรัฐไวมาร์จนเข้าสู่สมัยจักรวรรดิเยอรมันที่ 3 ของฮิตเลอร์และพรรคนาซี²⁷

ภาพแห่งความความแตกแยกในหมู่ชาวยิวเยอรมันดูเหมือนจะมีมากขึ้นเกินกว่าจะเยียวยาแก้ไขได้อีกแล้วในช่วงเวลาก่อนเกิดสงครามโลกครั้งที่ 1 ไม่นาน ศาสนายูดาห์ได้แตกแยกออกจากกัน

ทั้งทางด้านปรัชญาคำสอน เศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรม และอุดมการณ์ หากแต่สถานการณ์ดังกล่าวมิได้ทำให้ชาวยิวร่วมสมัยวิตกกังวลแต่อย่างใด ชาวเยอรมันส่วนใหญ่กำลังมุ่งความสนใจในเรื่องอื่น ๆ พวกออร์โธด็อกซ์คิดว่าพวกที่ต้องการปฏิรูปกำลังทำลายศาสนายูดาห์ พวกยิวหัวปฏิรูปพากันตำหนิตีเดียความดื้อรั้นและความยโสของพวกจารีตนิยม ส่วนพวกไซออนิสต์ต่อสู้กับทุกคนที่พวกเขามองว่าถูกดูถูกสิ้นความเป็นตัวตนของความเป็นยิวไปแล้ว พวกยิวหัวเสรีนิยมตื่นตระหนกกับลัทธิแบ่งแยกระหว่างเขากับเราตามแนวทางชาตินิยม

ดังนั้นเราอาจสรุปลักษณะสังคมชาวยิวโดยเน้นไปที่ชาวยิวเยอรมันในช่วงเวลาแห่งการปลดแอกไว้ 2 ประการด้วยกันก็คือ ประการแรกกระบวนการที่ก่อให้เกิดความแตกแยกและแตกต่างในศาสนายูดาห์ที่ดำเนินมาจนถึงสงครามโลกครั้งที่ 1 นั้นถือเป็นปรากฏการณ์หลักในประวัติศาสตร์ยิวสมัยใหม่ ประการต่อมา นั่นหากว่าเราจะพิจารณาว่าปรากฏการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นนั้นมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน เราก็อาจมองเลยไปถึงอนาคตได้ว่าเอกภาพของชาวยิวชนิดใหม่กำลังก่อตัวขึ้นมาจากเบื้องหลังความไร้เอกภาพดังกล่าว ความไร้เอกภาพนี้เองที่สร้างความหายนะให้แก่ชาวยิวในเยอรมนีและในยุโรปถึง 6 ล้านคน โดยถูกส่งเข้าค่ายกักกันหลายแห่งของพวกนาซี และต้องจบสิ้นชีวิตลงไปในนั้นอย่างน่าอเนจอนาถ โดยที่ชาวยิวเหล่านี้ต้องยอมรับชะตากรรมที่พวกตนไม่อาจรวมพลังกันเพื่อต่อต้านมันหันท้ายนี้ได้ แต่ชะตากรรมอันเลวร้ายดังกล่าวได้ผุพังกำลังพวกยิวภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลงซึ่งนำโดยกลุ่มไซออนิสต์ และนำพาชาวยิวส่วนใหญ่กลับไปยังดินแดนแห่งพันธสัญญาดั้งเดิมของพวกตนในตะวันออกใกล้ที่บรรพบุรุษของพวกตนเคยถูกขับไล่ออกมาโดยพวกโรมันเมื่อสองพันกว่าปีที่แล้ว และสามารถก่อตั้งประเทศอิสราเอลที่ดำรงอยู่มาได้จนถึงปัจจุบันนี้ อย่างไรก็ตาม นักประวัติศาสตร์หลายท่านที่สนใจศึกษาช่วงเวลาแห่งการปลดแอกของชาวยิวยุโรปต่างก็มีข้อกังขาที่คล้ายคลึงกันว่าเป็นเพราะความหายนะที่เกิดกับชาวยิวในช่วงเวลาจักรวรรดิเยอรมันที่ 3

ของฮิตเลอร์เท่านั้นเองหรือที่ได้สรรค์สร้างเอกภาพชนิดใหม่ให้แก่ชาวยิว คำตอบอาจต้องมองย้อนกลับไปสู่คริสต์ศตวรรษที่ 19 อีกครั้งหนึ่ง ทั้งชาวยิวเยอรมันในภาพรวมทั้งหมดและชาวยิวจากยุโรปตะวันออกที่อพยพเข้ามาในภายหลังต่างก็มีส่วนในการรังสรรค์ประเพณีแบบใหม่ของพวกตนร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านแนวคิดของศาสนายูดาห์สมัยใหม่ที่เน้นไปในเรื่องทางโลกนี้เองที่ซ่อนความมีเอกภาพเอาไว้เบื้องหลังความไม่ลงรอยกันที่ฉาบหน้าอยู่²⁸

ชาวยิวทุกกลุ่มไม่ว่าจะเป็นสหภาพ Centralverein พวกไซออนิสต์เยอรมัน พวกยิวหัวปฏิรูป และยิวออร์โธดอกซ์ต่างก็มีปฏิกิริยาตอบโต้วิกฤตการณ์เดียวกันที่เกิดขึ้นต่อศาสนายูดาห์ ทุกกลุ่มที่กล่าวมาล้วนมีส่วนทั้งในการรังสรรค์ “ประเพณีใหม่” และในการปลุกจิตสำนึกของความเป็นยิวสมัยใหม่ขึ้นมา ในหนังสือ “The Ethnic Revival” ของแอนโธนี ดี สมิต (Anthony D. Smith) นักสังคมวิทยากระปือนามชาวอังกฤษได้วิเคราะห์ประเด็นดังกล่าวไว้อย่างน่าสนใจยิ่ง เขามีความเห็นว่าการฟื้นคืนชีพของความเป็นยิวในยุโรปที่ปรากฏขึ้นมาตั้งแต่ช่วงครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 18 นั้นเป็นผลมาจากการที่เจ้าหน้าที่ด้านศาสนาหมดอำนาจลง ชุมชนทางศาสนาที่อ่อนล้ามีปฏิกิริยาต่อเรื่องนี้ใน 3 แนวทางด้วยกัน แนวทางแรกคือการหวนกลับไปต่อต้านแนวคิดสมัยใหม่ที่เกี่ยวกับประเพณีนิยมใหม่ (เป็นประเพณีนิยมที่เกี่ยวข้องกับยุคสมัยแห่งภูมิธรรมที่เน้นเหตุผล เสรีภาพ ประชาธิปไตย และภราดรภาพ อันนำไปสู่การปฏิวัติฝรั่งเศส) แนวทางที่สองเห็นด้วยกับการถูกดูดกลืนเข้าไปกับผู้คนส่วนใหญ่หรือกับวัฒนธรรมของคนส่วนใหญ่ (หมายถึงกลมกลืนไปกับวัฒนธรรมเยอรมัน) แนวทางที่สามเน้นไปที่การปฏิรูปศาสนาโดยรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง แต่ไม่ว่าจะเป็นแนวทางใดก็ตาม และไม่ว่าแนวทางนั้น ๆ จะเกิดขึ้นมาก่อนหรือหลังก็ล้วนแล้วแต่มีส่วนสร้างชาตินิยมยิวในรูปแบบใหม่ขึ้นมาทั้งสิ้น²⁹

การล่มสลายทางอำนาจของบรรดาเจ้าหน้าที่ในศาสนายูดาห์เป็นกระบวนการที่นำไปสู่แนวทางปฏิรูปศาสนา และกลาย

เป็นการถูกคุกคามเข้าสู่สังคมวัฒนธรรมเยอรมันไปในที่สุด ซึ่งในเวลาต่อมาจึงนำไปสู่การกระตุ้นให้เกิดความปรารถนาที่จะสร้างสรรค์ประเพณีนิยมแบบใหม่แม้จะล่าช้าไปบ้างก็ตาม แนวทางที่ชาวฮิวบางส่วนยอมรับการคุกคามเข้าสู่วัฒนธรรมเยอรมันดำเนินคืบหน้าไปกับกระแสชาตินิยมเชื้อชาติฮิวที่เป็นต้นทางของลัทธิไฮอนิสต์ในที่สุด พวกไฮอนิสต์ยุโรปโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุโรปตะวันตกล้วนมาจากครอบครัวที่เคร่งครัดในประเพณีฮิวซึ่งไม่สามารถถูกคุกคามหรือไม่สมหวังหลังจากถูกคุกคามเข้าสู่วัฒนธรรมเจ้าของประเทศ กลุ่มชาวฮิวเหล่านี้หวนกลับไปสู่ศาสนายูดาห์โดยที่มิได้ละเลิกโลกทัศน์แบบมนุษยนิยมและความเป็นสากล บัดนี้พวกเขาต้องการโลกในอุดมคติ (Utopie) ของชาวฮิวที่ผสมผสานกับแนวคิดเสรีนิยมและความรู้แจ้งและยังสามารถอยู่ร่วมในสังคมยุโรปและสังคมเยอรมันที่กำลังก้าวเดินไปสู่เส้นทางแห่งชาตินิยมโดยที่ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งใด ๆ ขึ้นมา และนี่คือ “ประเพณีใหม่” ในทัศนะของพวกเขา

ทั้งกลุ่มสหภาพ Centralverein และ พวกไฮอนิสต์ต่างก็พยายามเติมเต็มความปรารถนาของชาวฮิวที่ผิดหวังจากระบบการคุกคามเข้าสู่วัฒนธรรมเยอรมันที่ทั้งยากลำบากและถูกชาวเยอรมันคริสเตียนเจ้าของประเทศปฏิเสธ (หรือมีท่าทีที่พวกเขาตีความว่าปฏิเสธพวกเขา) พวกเขาทั้งหมดวาดหวังถึงพระผู้ปลดปล่อย (ทำนองเดียวกับโมเสสที่ปลดปล่อยชาวฮิวจากอำนาจของฟาโรห์แห่งอียิปต์และนำพาพวกฮิวข้ามน้ำข้ามทะเลทรายไปสู่ดินแดนแห่งพันธสัญญาตามที่ระบุไว้ในพระคัมภีร์เก่า) ผู้ซึ่งจะนำพวกเขากลับมาสู่ดินแดนที่เขาอาศัยอยู่ในขณะนั้นเพื่อไปสู่อนาคตที่ดีกว่า ณ ที่ซึ่งพวกเขาจะร่วมกันสร้างชุมชนของพวกเขาเองที่ไม่แปลกแยกไปจากเวทีละครแห่งประวัติศาสตร์โลกอีกต่อไป (หมายถึงไม่ทำให้ชุมชนของตนแปลกแยกไปจากชาติอื่น ๆ จนอาจนำหายนะมาสู่ชุมชนในอุดมคติของพวกเขาตามที่เคยเกิดขึ้นมาในประวัติศาสตร์ของชาวฮิวครั้งแล้วครั้งเล่า)³⁰ ชาวฮิวในกลุ่มนี้ทุกคนกล่าวอ้างว่าโครงการนี้มีใช้ความฝัน “...แต่เป็นเรื่องจริงและจะต้องเป็นความ

จริง โดยที่พวกเราจะร่วมกันเดินไปในแนวทางนี้และทำทุกอย่างร่วมกัน
ให้บรรลุผลให้ได้...”³¹

การสร้างรัฐชาติมิใช่ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ แต่
รัฐชาติก็มีใช้สิ่งที่ประดิษฐ์ขึ้นมาทั้งหมดแล้วประกอบขึ้นมาประดุก
หุ่นยนต์ บ่อยครั้งที่รัฐชาติจำต้องพยายามปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัยที่
เปลี่ยนแปลงไปหรือปัจจัยใหม่ ๆ ที่แตกต่างไปจากยุคสมัยก่อนหน้านี้
ดังเช่นที่ปรากฏขึ้นกับชาวอียิปต์ที่ต้องพยายามอย่างยิ่งยวดเพื่อ
ปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมที่พวกเขาใช้ชีวิตอยู่ร่วมด้วย กว่าสองพันปี
ที่ผ่านมาชาวอียิปต์ได้เรียนรู้แล้วจากหายนะที่เกิดขึ้นกับพวกตนครั้งแล้ว
ครั้งเล่าที่นำพาความสูญเสียอย่างใหญ่หลวงมาสู่พวกเขาจนแม้กระทั่ง
แผ่นดินก็ไม่มีจะอยู่และถูกรังเกียจเด็ดฉันทไปแทบทุกพื้นที่ในยุโรป
พวกเขาได้เรียนรู้ว่าความทะนงตนโดยถือว่าเป็นกลุ่มชนชาติที่พระเจ้าเป็น
เจ้าเลือกสรรแล้วนำความแปลกแยกระหว่างพวกเขาและสังคมที่พวก
เขา (จำต้อง) มาอาศัยอยู่เปรียบประดุกแขกผู้มาพักกลับหยาบหมิ่น
เจ้าของบ้านที่มีแต่นำความทุกข์ทรมานมาให้แก่พวกเขาไม่รู้จักจบสิ้น
การจะปลดแอกตนเองให้กลายเป็นชุมชนที่ก่อปรไปด้วยเสรีภาพและ
ความสงบสุขนั้นย่อมต้องเข้าใจกัน รู้เขารู้เรา ปรับตัวให้เข้ากับ
สถานการณ์และเงื่อนไขแห่งยุคสมัย และด้วยความคิดคำนึงอยู่เสมอว่า
ถึงแม้เราจะแตกต่างแต่ก็ไม่แตกแยก และพร้อมทั้งตระหนักว่าความ
แตกต่างย่อมสามารถนำมาประกอบกันให้กลายเป็นความสมบูรณ์แบบ
ได้ในที่สุด

NOTES

1. Burgfrieden เป็นนิยามมาจากภาษาเยอรมันที่ใช้ในยุโรปสมัยกลางหมายถึงการบังคับใช้มาตรการสงบศึกระหว่างขุนนางเจ้าของปราสาทซึ่งบางกรณีรวมไปถึงความขัดแย้งระหว่างบุคคลด้วย (แม้ว่าความรู้สึกถึงความเป็นอริกันอาจจะยังคงอยู่ในความรู้สึกนึกคิดก็ตาม) ถือเป็นกฎจารีตที่ยึดถือเป็นกฎหมายในยุโรปสมัยกลางได้ การละเมิดมาตรการดังกล่าวอาจถูกคว่ำบาตรโดยพระเจ้าจักรพรรดิแห่งจักรวรรดิโรมันอันศักดิ์สิทธิ์
2. ไซออนิสต์ (Zionism หรือ Zionismus ในภาษาเยอรมัน) เป็นทั้งอุดมการณ์และขบวนการชาตินิยมในหมู่ชาวยิวที่เชื่อและสนับสนุนในการสถาปนารัฐของตนเองขึ้นมาอีกครั้งในดินแดนแห่งพันธสัญญาหรือปาเลสไตน์อันเป็นที่ตั้งของประเทศอิสราเอลในปัจจุบันซึ่งขบวนการนี้ถือกำเนิดขึ้นในคริสต์ศตวรรษที่ 19 และเป็นที่เกลียดชังหวาดระแวงทั้งในยุโรปและตะวันออกไกล โดยชาวยุโรป (ที่นับถือคริสต์ศาสนา) มองว่าขบวนการดังกล่าวมิได้จงรักภักดีต่อรัฐที่พวกเขายิวเหล่านั้นสังกัดอยู่ ส่วนชาวปาเลสไตน์และชาวมุสลิมในตะวันออกไกลอื่น ๆ มองว่าเป็นขบวนการที่มุ่งรุกรานและจะมาแย่งดินแดนชาวมุสลิมในปาเลสไตน์ คำว่าไซออนในภาษาฮีบรูของชาวอิสราเอลหมายถึงนครเยรูซาเล็ม ดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน Sergio Della Pergola, Demographic Trends in Israel and Palestine: Prospects and Policy Implications, in The American Jewish year book 103, January 2003. Bernard Lewis, Semites and Anti-Semites: An Inquiry into Conflicts and Prejudice, (W.W. Norton&Company, 1999). James L. Gelvin, The Israel-Palestine ConFlicts: Hundred Years of War, (Cambridge University Press, 2014)

3. To understand Jewish community during industrialization in Europe emphasizing on Western Germany see Avraham Barkai, Juedische Minderheit und Industrialisierung: Demographie, Berufe Und Einkommen Der Juden in Westdeutschland 1850-1914, in Schriftenreihe wissenschaftlicher Abhandlungen des Leo Baeck Instituts Band 46, (Mohr Siebeck, 1988).
4. A very useful and descriptive book about European Jews during emancipation period see Michael Goldfarb, Emancipation: how liberating Europe's Jews from the ghetto led to revolution and renaissance, (Scribe Publications, 2014).
5. For more informations on this topic see Jacob Katz, Tradition and Crisis, Jewish Society at the End of the Middle Age, (Syracuse University Press, 2000). And under the same author see, Out of the Ghetto: Background of Jewish Emancipation, 1770-1870, (Syracuse University Press, 1998).
6. For more details about Jewish unity in Europe see Jonathan Israel, European Jewry in the Age of Mercantilism, 1550-1750, (The Littman Library of Jewish Civilization in association with Liverpool University Press, 1997).5.
For more informations on this topic see Jacob Katz, Tradition and Crisis, Jewish Society at the End of the Middle Age, (Syracuse University Press, 2000). And under the same author see, Out of the Ghetto:

- Background of Jewish Emancipation, 1770-1870, (Syracuse University Press, 1998).
7. ดูเพิ่มเติมใน บรรพต กำเนิดศิริ, ประวัติศาสตร์การทูตยุโรปตั้งแต่ยุคโบราณจนถึงยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการ : การถ่ายทอดประเพณีทางการทูต, (โครงการตำราและสิ่งพิมพ์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ภูสอยแดง, 2548), หน้า 117-118, 145.
 8. หมายถึงการขยายขอบเขตความเชื่อออกไปนอกเขตแดนทางภูมิศาสตร์ไม่ว่าจะเป็นชุมชน เมือง แคว้นแคว้น รัฐ หรือแม้แต่อาณาจักร
 9. For more understanding of the spread of Lutheran church and Calvinism see Bernd Oberdorfer, Sichtbare Einheit der Kirche in lutherischer Perspektive: Eine Studie des Oekumenischen Studienausschusses, (Evangelische Verlagsanstalt, 2017). More about Jean Calvin and his work see Christoph Strohm, Johannes Calvin: Leben und Werk des Reformators, (Muenchen: Verlag C.H.Beck, 2009)
 10. More about Christian unity see Paul-Werner Scheele, Eins wie wir: Das Ziel der christlichen Einheit im Licht des dreieinen Gottes, (Echter, 2014). Jean-Luc Marion und Walter Schweidler (Hg.), Christentum und Philosophie: Einheit im Uebergang (Eichstaetter philosophische Beiträeger), (Verlag Karl Alber, 2015).
 11. For more informations and better understanding about jewish communities past and present see Leo Trepp

und Gunda Trepp, “Dein Gott ist mein Gott”: Wege zum Judentum und zur juedischen Gemeinschaften, (W.Kohlhammer GmbH, 2005). A very useful and informative source for understanding Judaism in Germany see Andreas Gotzmann, Juedische Autonomie in der fruehen Neuzeit: Recht und Gemeinschaft im deutschen Judentum, in Hamburger zur Geschichte der deutschen Juden, (Wallstein, 2008). For antisemitism and its effects upon Jewish communities and unity see Lars Fischer, A difference in the texture of prejudice. Historisch-konzeptionelle Ueberlegungen zum Verhaeltnis von Antisemitismus, Rassismus und Gemeinschaft, in Vorlesungen des Centrums fuer juedische Studien, (Leykam Verlag, 2016).

12. Wolfgang Beck, Die Juden in der europaeischen Geschichte, (Muenchen: Verlag C.H.Beck, 1992), pp. 90-91.
13. การอพยพของชาวยิวในช่วงปลายยุคกลางต่อเนื่องยุคสมัยใหม่ประมาณครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 15 เกิดขึ้นจากการที่หลายดินแดนในยุโรปตะวันตกกำลังมีการเคลื่อนไหวเพื่อการรวมชาติและการสร้างรัฐชาติ (nation-state buildings) และหนึ่งในเครื่องมือในการสร้างความเป็นเอกภาพทางการเมืองและสังคมของผู้คนในดินแดนเหล่านั้นก็คือการต้องใช้เครื่องมือทางด้านศาสนามาสร้างความเป็นเอกภาพทางความเชื่อและสังคม เพื่อให้การรวมชาติและสร้างรัฐชาติเป็นไปโดยง่ายขึ้น บางรัฐดังเช่นในโปรตุเกสและสเปนมีการบีบบังคับให้ชาวยิวต้องเปลี่ยนมานับถือคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก หากไม่เชื่อฟังก็จะมีบทลงโทษอย่างรุนแรงตั้งแต่เนรเทศไปจนกระทั่งเผาทั้งเป็น ราย

ละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องนี้ ดูใน Joseph Roth, Juden auf Wanderschaft, (dtv Verlagsgemeinschaft, 2006). Herwig Buntz, Migration in der Geschichte: Ein Arbeitsbuch fuer den Unterricht, in Geschichte unterrichten, (Wochenschau Verlag, 2014). About economic powers of jewish communities in late Middle Age see Wolfgang von Stromer, Wirtschaftskraefte und Wirtschaftswege. Mittelmeer und Kontinent. Zur Buchfuerung der Juden im Spaetmittelalter, (Klett Cotta, 1978). Gerhard Fouquet, Oekonomische Glaubensfragen: Strukturen und Praktiken juedischen und christlichen Kleinkredits im Spaetmittelalter, in Vierjahrschrift fuer Sozial- und Wirtschatsgeschichte – Beihefte, Band 242, (Franz Steiner Verlag, 2018).

14. See more informations on this topic in the same book of Joseph Roth, Juden auf Wanderschaft, (dtv Verlagsgemeinschaft, 2006). About the history of early Jewish migration from Eastern Europe see Moses A. Shulvass, The Westward Migration of Jews from Eastern Europe During the Seventeenth and Eighteenth Centuries, (Wayne State University Press, 2017).
15. More about Jews and their economic, political, social and intellectual capabilities in European history see a comprehensive study in Jerry Z. Muller, Capitalism and the Jews, (Princeton University Press, 2011).
16. More information about Jewish integration in European communities emphasizing on German lands see

Stefanie Schueler-Springorum, Alltag und Gesellschaft, in Perspektiven deutsch-juedischer Geschichte, (Verlag Ferdinand Schoeningh, 2017). Susan Smart, Juedische Identitaet in Deutschland – Ein Ueberblick, (GRIN Verlag, 2012).

17. ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากในดินแดนเยอรมันมีความแตกแยกในหมู่ชาวคริสเตียนอยู่แล้วตั้งแต่ที่มาร์ติน ลูเธอร์ได้ดำเนินการปฏิรูปศาสนาและก่อตั้งนิกายโปรเตสแตนต์ตั้งแต่ช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 15 ถึงช่วงต้น คริสต์ศตวรรษที่ 16 และดินแดนเยอรมันยังเป็นพื้นที่ที่สงคราม 30 ปีระหว่างนิกายโรมันคาทอลิกและโปรเตสแตนต์ดำเนินไปอย่างดุเดือดมากกว่าดินแดนใด ๆ ในยุโรปเป็นเหตุให้ชาวเยอรมันในรัฐทางตอนเหนือลุ่มแม่น้ำดานูปส่วนใหญ่นับถือนิกายโปรเตสแตนต์ ส่วนทางใต้ยังคงเป็นคาทอลิก ในท่ามกลางความแตกแยกและมีเอกภพน้อยในหมู่ชาวคริสเตียนเยอรมันเช่นนี้เองที่เอื้อให้ชาวยิวแทรกเข้าไปตั้งถิ่นฐานและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องเผชิญกับแรงต่อต้านมากนักเมื่อเทียบกับดินแดนอื่น ๆ ในยุโรปที่มีความเป็นเอกภาพทางด้านคริสต์ศาสนามากกว่าดังเช่นสเปน โปรตุเกส หรือแม้แต่ฝรั่งเศสที่ประชากรกว่าร้อยละ 90 นับถือคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก
18. For more details about social history of German Jews see Jacob Toury, Der Eintritt der Juden ins deutsche Buergetum. Eine Dokumentation, (Tel Aviv: Diaspora Research Institute, 1972). Under the same author see Jacob Toury, Soziale und politische Geschichte der Juden in Deutschland 1847-1871. Zwischen Revolution, Reaktion und Emanzipation, (Duesseldorf: Droste Verlag, 1977). About Jews in the late Second German

- Empire see Werner E. Mosse, *Juden im Wilhelminischen Deutschland 1890-1914*. Ein Sammelband, [Tuebingen: Verlag J.C.B. Mohr (Paul Siebeck), 1976]. Monika Richarz, *Juedisches Leben in Deutschland*. Selbstzeugnisse zur Sozialgeschichte im Kaiserreich, (Stuttgart: Deutsche Verlags-Anhalt, 1979). Werner Habel, *Deutsche-Juedische Geschichte am Ausgang des 19. Jahrhunderts*. Untersuchungen zur Geschichte der innerjuedischen Sammelbewegung im Deutschen Reich 1880-1900, (Ratingen/Kastellaun/Duesseldorf: A. Henn Verlag, 1977).
19. Jacob Toury, “Ostjuedische Handarbeiter in Deutschland vor 1914”, in *Bulletin des Leo Baeck Instituts*, 21, 1963, pp.81-91. About background concerning this topic see more in Hans Liebeschuetz und Arnold Paucker, *Das Judentum in der deutschen Umwelt 1800-1850*, (Tuebingen, 1977), pp.139-242. And under the same author see *Soziale und politische Geschichte der Juden in Deutschland 1847-1871*, (Duesseldorf, 1977).
 20. เขาเป็นอาจารย์สอนศาสนาชาวฮิวเยอร์มัน แรบไบ และนักวิชาการด้านการศาสนายูดาห์ และถือเป็นผู้ก่อตั้งแนวคิดในการปฏิรูปศาสนายูดาห์โดยเน้นพัฒนาการที่ต่อเนื่อง โดยพิจารณาจากประวัติศาสตร์และลักษณะสากลนิยม และนำสิ่งนี้เข้ามากำหนดรูปแบบของศาสนายูดาห์ให้สอดคล้องกับยุคปัจจุบัน (ยุคสมัยของเขา) และหากทำตามหลักการที่เขาวางไว้ศาสนายูดาห์ก็จะไม่ล้าสมัยและก้าวทันโลกอยู่เสมอโดยที่มิได้ละทิ้งสาระสำคัญของศาสนาเลย เกี่ยวกับประวัติและผลงานรวมทั้ง

แนวคิดของเขา อยู่ใน Michael A. Meyer, *Response to Modernity. A History of the Reform Movement in Judaism*, (Wayne State University Press, 1995).

21. เป็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจับกุมสมาชิกที่มีชื่อเสียง 13 คน ของชุมชนชาวยิวในเมืองดามัสกัสที่ถูกกล่าวหาว่าสังหารพระในคริสต์ศาสนาเพื่อจุดประสงค์ทางด้านพิธีกรรม การหมิ่นประมาทด้วยเลือด (anti-semitic blood libel) ส่งผลให้ผู้ต้องหาถูกทางการออโตมันจำคุกและทรมาน ประชาชนพากันลือลือเข้าทำลายและปล้นสะดมวัดของชาวยิวไปทั่ว วิกฤตการณ์ดังกล่าวดึงดูดความสนใจจากนานาชาติจนนำไปสู่การเจรจาที่จัดขึ้น ณ นครอเล็กซานเดรียระหว่างวันที่ 4-28 สิงหาคม ค.ศ.1840 โดยที่ประชุมได้เรียกร้องให้ปล่อยผู้ถูกกล่าวหาโดยไม่มีเงื่อนไขและให้ทางการออโตมันยุติวิกฤตการณ์ในครั้งนี้โดยทันที
22. Abraham Geige, *Unser Gottesdienst*, (Breslau, 1868), p.18.
23. เกี่ยวกับการปฏิวัติในดินแดนเยอรมนีในปี ค.ศ.1848-49 โดยละเอียด ดูเพิ่มเติมใน บรรพต กำเนิดศิริ, *ประวัติศาสตร์การทูต ตั้งแต่การประชุมที่กรุงเวียนนา ค.ศ.1815 จนถึงจุดเริ่มต้นของสงครามเย็นปี ค.ศ.1947*, (โครงการตำราและสิ่งพิมพ์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ, 2551), หน้า 75-79.
24. แรบไบ ยาคอบ เอ็ดลิงเงอร์ (Jacob Ettlinger) เป็นอาจารย์สอนศาสนายูดาห์ชาวยิวเยอรมันและเป็นหนึ่งในผู้นำของออร์โธด็อกซ์ยูดาห์ เขายังเป็นหนึ่งในผู้ต่อต้านขบวนการปฏิรูปศาสนายูดาห์และเป็นหัวหน้าในการประท้วงเพื่อต่อต้านการประชุม

ที่เมืองบรูสนิก ในปี ค.ศ. 1844 เพื่อปฏิรูปศาสนาญูดายบางส่วน

25. Quoted in Jacob Toury, *Der Eintritt der Juden ins deutsche Buerkertum – eine Dokumentation*, (Tel Aviv, 1972), pp.315-316.
26. Quoted in Arnold Paucker, “Zur Problematik einer juedischen Abwehrstrategie in der deutschen Gesellschaft”, in Werner E. Mosse und Arnold Paucker (Hrsg.), *Juden im Wilhelmischen Deutschland 1890-1914*, (Tuebingen, 1976), p.488. For history of Centralverein in relations with Zionism see Jehuda Reinharz, *Fatherland or Promised Land: The Dilemma of the German Jews 1893-1914*, (Ann Arbor: University of Michigan Press, 1975).
27. Wolfgang Beck, *Die Juden in der europaeischen Geschichte*, (Muenchen: Verlag C.H. Beck, 1992), p.103.
28. See more details about new Jewish tradition before the First World War in Shulamit Volkov, “Die Erfindung einer Tradition. Zur Entstehung des modernen Judentums in Deutschland”, in *Historische Zeitschrift*, 253, 1991, pp.603-628.
29. For complete informations on this topic see Anthony D. Smith, *The Ethnic Revival*, (Cambridge University Press, 1981).
30. *Op.cit.*, p.100-101.

31. Wolfgang Beck, Die Juden in der europaeischen Geschichte, (Muenchen: C.H.Beck, 1992), p.106.

ภาพจาก: <https://images.app.goo.gl/Hm1cCmpriXNYb66>

Received: March 31, 2021
Revised: November 30, 2021
Accepted: December 21, 2021

อำนาจเชิงปทัสสถานกับผลประโยชน์แห่งชาติ
ในกระบวนการสร้างนโยบายของสหภาพยุโรปเกี่ยวกับ
วิกฤติผู้ลี้ภัย : กรณีศึกษาความตกลงสหภาพยุโรป-ตุรกี

Normative Power vs. National Interests
in the Policy-Making Process of the EU Relating to
Refugee Crisis: Case Study of EU-Turkey Deal

ชนกนันท์ บริพนธ์*
นักวิชาการอิสระ

Chanoknan Boriphon
Indepedent Scholar

* E-mail: chanoknan.br@gmail.com

บทคัดย่อ

มหาอำนาจเชิงปทัสฐาน คือภาพลักษณ์ของสหภาพยุโรปในระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ถือเป็นลักษณะอำนาจที่ได้มาจากการสร้างความดีอันเป็นสากล (universal goods) บรรทัดฐานกฎเกณฑ์ หรือความดีร่วมกัน (common goods) โดยมีองค์กรเหนือรัฐเป็นศูนย์กลางแห่งการวิเคราะห์แทนรัฐชาติตามการอธิบายของเอียน แมนเนอร์ส (Ian Manners) อย่างไรก็ดี เมื่อใช้กรอบทฤษฎีของโธมัส ดีซ (Thomas Diez) มาประกอบกับทฤษฎีรัฐบาลสัมพันธ์นิยม (Intergovernmentalism) จะช่วยให้เห็นได้ว่าตัวแสดงทั้งหลายในความสัมพันธ์นี้ยังคงยึดเอาผลประโยชน์แห่งชาติเป็นเงื่อนไขหลักในการดำเนินนโยบาย และยิ่งไปกว่านั้นคือองค์กรเหนือรัฐไม่ได้ทำหน้าที่เป็นผู้กำหนดกรอบบรรทัดฐานแต่อย่างใด หากแต่เป็นเวทีเพื่อการผลักดันผลประโยชน์แห่งชาติของรัฐสมาชิกเสียมากกว่า ดังเช่นความตกลงสหภาพยุโรป-ตุรกี (EU-Turkey Deal) ที่แม้จะถูกสร้างขึ้นมาจากจุดมุ่งประสงค์ด้านสิทธิมนุษยชนอันเป็นหลักความดีสากล หากแต่ในเชิงปฏิบัติมันไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือช่วยเหลือผู้ย้ายถิ่นได้เท่าที่ควร ทั้งนี้ก็เพราะตัวแสดงหลักอย่างสหภาพยุโรปและตุรกียังคงยึดเอาผลประโยชน์แห่งชาติเป็นที่ตั้งแทนที่จะเป็นคุณค่าเชิงปทัสฐานหรือผลประโยชน์แก่ผู้ลี้ภัย ส่งผลออกมาในรูปแบบของปัญหาจำนวนมากที่ยังคาราคาซังและไม่ได้รับการแก้ไข ได้แก่ ความไม่ไว้วางใจของตุรกีต่อสหภาพยุโรป บรรทัดฐานด้านสิทธิมนุษยชนของผู้อพยพย้ายถิ่นที่ไม่ได้รับการยอมรับหรือความร่วมมือจากรัฐสมาชิกและตัวแสดงอื่น ข้อตกลงที่ไม่มีลักษณะผูกมัด ภาพลักษณ์มหาอำนาจเชิงปทัสฐานที่สั่นคลอน และที่สำคัญที่สุดคือการที่ผู้อพยพย้ายถิ่นยังไม่ได้รับสิทธิและความปลอดภัยตามสมควร

คำสำคัญ : อานาจเชิงปทัสฐาน, สหภาพยุโรป, ความตกลงระหว่าง

สหภาพยุโรปกับตุรกี, ผลประโยชน์แห่งชาติ, บรรทัดฐาน

Abstract

‘Normative Power Europe’ is the image of the European Union in the international relations. It is a power derived from its abilities to shape conceptions of normal, universal goods, norms, rules, or common goods. Therefore, according to Ian Manners, European Union is a supranational organization being used as a center of analysis. However, when using Thomas Diez’s theoretic framework along with intergovernmentalism theory, national interest is the authentic center of analysis in terms of policy making process. Moreover, supranational organization does not shape conceptions of normal, but rather being used by its members to express their national interests. To illustrate, although being implemented based on human rights, ‘EU-Turkey Deal’ cannot solve problems or help migrants practically. This is because two main actors, EU and Turkey, prioritize their own national interests over normative values or the lives of the migrants. This has resulted in several unresolved issues; reluctant of Turkey towards the EU, an unsuccessful settlement of norms, an unbinding agreement, a damaged portray of Normative Power European and the most important one, harms towards migrants and their rights.

Keywords : Normative Power, European Union, The EU-Turkey Deal, National Interest, Norms

1. บทนำ

ความตกลงระหว่างสหภาพยุโรปกับตุรกี (EU-Turkey deal) คือผลผลิตแห่งความพยายามที่ใช้เพื่อรับมือกับปัญหาผู้ลี้ภัยในยุโรป ความตกลงดังกล่าวสำเร็จลุล่วงเมื่อเดือนมีนาคมปี 2015 และยังคงเป็นนโยบายที่ถูกใช้มาจนถึงปัจจุบัน หนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ทำให้ตัวแสดงทั้งสองต้องหันมาให้ความร่วมมือกันก็คงจะหนีไม่พ้นประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนของผู้ลี้ภัยที่ไม่ได้รับการปกป้องอย่างที่ควร และสถานการณ์ที่เป็นกระแสสังคมมากที่สุดสถานการณ์หนึ่ง คือภาพถ่ายที่ถูกบันทึกเอาไว้ได้ในปี 2015 เป็นภาพของ อัลัน เคอดี (Alan Kurdi) เด็กชายชาวซีเรียวัยสามปีที่ไม่สามารถรอดชีวิตจากการจมน้ำระหว่างเดินทางเพื่อขอลี้ภัยในยุโรป แม้จะเป็นเรื่องที่น่าสะเทือนใจและไม่มีใครอยากให้เกิดขึ้น แต่ภาพดังกล่าวได้สร้างความตื่นตัวให้แก่ประชาคมโลก และยังปลุกกระแสความรู้สึกเห็นใจต่อผู้ลี้ภัยในฐานะเพื่อนร่วมโลกอีกด้วย (Cosmopolitan)¹

สงครามกลางเมืองถือเป็นสาเหตุหลักของวิกฤตผู้ลี้ภัยในยุโรปเลยทีเดียวได้ แนนอนว่าสงครามกลางเมืองในซีเรียเองก็ถือเป็นสงครามที่มีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อชีวิตของคนจำนวนไม่น้อยต้องตกอยู่ในอันตราย กลุ่มคนเหล่านั้นจำต้องทิ้งความเป็นอยู่ในประเทศบ้านเกิดเพื่อเอาชีวิตรอด โดยมีจุดหมายปลายทางคือประเทศในสหภาพยุโรป ซึ่งไม่เพียงแต่อยู่ใกล้กับซีเรียในทางภูมิศาสตร์เท่านั้น แต่ยังเป็นกลุ่มประเทศที่ยึดถือสิทธิมนุษยชนมาเป็นหลักการสำคัญในการดำเนินนโยบายอีกด้วย แต่เหตุการณ์นี้ไม่ได้เป็นเพียงเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างผู้ลี้ภัยชาวซีเรียและยุโรปเท่านั้น เพราะในความเป็นจริง การจะเดินทางไปสู่สหภาพยุโรปมีความเชื่อมโยงกับประเทศตุรกี ซึ่งเป็นทั้งประตูสู่ยุโรปและเป็นที่พักชั่วคราวให้กับชาวซีเรียระหว่างรอเอกสารสิทธิผู้ลี้ภัยเพื่อเดินทางสู่ยุโรปอย่างถูกกฎหมายอีกด้วย²

ดังนั้นเพื่อที่จะจัดการกับวิกฤตผู้ลี้ภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความร่วมมือระหว่างตุรกีที่เป็นประเทศทางผ่านกับสหภาพยุโรปที่เป็นรัฐปลายทางและมหาอำนาจเชิงปทัสสถาน (Normative Power Europe) จึงเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ การพัฒนาความร่วมมือระหว่างสหภาพยุโรปกับตุรกีได้เริ่มขึ้นอย่างเป็นทางการในปี 2005 และประสบความสำเร็จในปี 2015³ ภายใต้ความตกลงระหว่างสหภาพยุโรป-ตุรกี ประกอบไปด้วยมาตรการต่าง ๆ เช่น การที่ตุรกีจะต้องจัดการกับวิกฤติผู้ลี้ภัยสู่ยุโรป นำผู้ย้ายถิ่นไม่ปกติ (irregular migration) ที่ลักลอบเข้าสู่สหภาพยุโรปกลับไปทั้งหมดแลกกับมาตรการหนึ่งต่อหนึ่ง (one-to-one) ที่จะรับผู้ลี้ภัยชาวซีเรียที่พำนักในตุรกีให้เข้ามาตั้งถิ่นฐานในสหภาพได้ในอัตราส่วนหนึ่งต่อหนึ่ง⁴ โดยฝ่ายยุโรปสัญญาที่จะพิจารณาวิซ่าเสรีกับพลเมืองตุรกีใหม่ พร้อมทั้งสนับสนุนทางการเงินเพื่อช่วยเหลือและดูแลผู้ลี้ภัยในตุรกีเพิ่มอีกสามพันล้านยูโร (จากความตกลงเดิมเริ่มต้นที่มีอยู่แล้วสามพันล้านยูโร)⁵ ซึ่งแน่นอนว่าความตกลงที่ใช้เวลากว่าสิบปีในการร่างย่อมตอบสนองต่อความต้องการและผลประโยชน์ของตัวแสดงทั้งสองได้ แต่คำถามที่สำคัญไปกว่านั้นก็คือ มาตรการที่ว่านี้เป็นประโยชน์ต่อผู้ลี้ภัยด้วยหรือไม่? เมื่อในความเป็นจริงมีรายงานจำนวนมากแสดงตัวเลขของผู้ลี้ภัยชาวซีเรียที่ยังพากันลักลอบเดินทางเข้าสู่ยุโรป บ้างตกเป็นเป้าของขบวนการการค้ามนุษย์ บ้างโดนทำร้าย บ้างเสียชีวิตระหว่างเดินทาง สาเหตุก็มาจากการที่ความต้องการของกลุ่มคนเหล่านี้ยังคงไม่ได้รับการเติมเต็ม พวกเขายังคงฉวยโอกาสและสิทธิในฐานะมนุษย์ที่ดีกว่า⁶ ปรากฏการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้อาจเป็นเครื่องพิสูจน์ว่าความจริงแล้วความตกลงดังกล่าวอาจไม่ได้มีเพื่อปกป้องสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพพื้นฐานของผู้ลี้ภัยอย่างที่มีมหาอำนาจเชิงปทัสสถาน (Normative Power Europe) และเพื่อนบ้านของเขาพึงกระทำ แต่กลับเป็นไปเพื่อเอื้อผลประโยชน์แห่งชาติให้กับทั้งสองตัวแสดงเสียมากกว่า

ด้วยเหตุนี้บทความนี้จึงถูกเขียนขึ้นเพื่อตอบคำถามสำคัญสองประการ ประการแรก อัตลักษณ์การเป็นมหาอำนาจเชิงปทัสสถาน

ของสหภาพยุโรปในเวทีระหว่างประเทศมีอิทธิพลอย่างไรต่อภารกิจและหน้าที่ของสหภาพยุโรป และสหภาพยุโรปประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดกับภารกิจเหล่านั้น ประการที่สอง อำนาจเชิงปทัสฐานมีอิทธิพลต่อกระบวนการการสร้างนโยบายต่างประเทศของสหภาพยุโรปจริงหรือไม่ หรือเป็นผลประโยชน์แห่งชาติที่เข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดังกล่าว สุดท้ายแล้วปัจจัยใดมีอิทธิพลเหนือกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากทำการศึกษาปัจจัยเหล่านี้ผ่านความสัมพันธ์ของสหภาพยุโรปกับตุรกีเรื่องผู้ลี้ภัย

ในบทความนี้ผู้เขียนขอเสนอว่า แม้สหภาพยุโรปจะเป็นมหาอำนาจเชิงปทัสฐาน (Normative Power Europe) ซึ่งพยายามวางบรรทัดฐานเรื่องสิทธิมนุษยชนให้เป็นความดีร่วมกันในระบบระหว่างประเทศมาโดยตลอด แต่สหภาพยุโรปกลับไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรในแง่ของการจัดการวิกฤตผู้ลี้ภัยในยุโรป ซึ่งเมื่อใช้กรอบทฤษฎีของโรมัส ดีสมาประกอบกับทฤษฎีรัฐบาลสัมพันธ์นิยม (Intergovernmentalism) ในการศึกษาเรื่องความตกลงสหภาพยุโรป-ตุรกีแล้วจะช่วยให้เห็นได้ชัดเจนขึ้นว่า ปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการการสร้างนโยบายของสหภาพยุโรปนั้น ยังคงเป็นผลประโยชน์แห่งชาติไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม ความมั่นคงหรือเศรษฐกิจ ยิ่งไปกว่านั้นการมีตัวตนอยู่ขององค์กรเหนือรัฐเองก็ไม่ได้ทำให้ความเป็นรัฐชาติหายไปจากการเป็นศูนย์กลางแห่งการวิเคราะห์แต่อย่างใด กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ อำนาจเชิงปทัสฐานไม่มีความเข้มแข็งที่จะสร้างผลผูกมัดได้เท่ากับผลประโยชน์แห่งชาติของรัฐสมาชิกนั่นเอง

เพื่อสนับสนุนข้อเสนอดังกล่าว บทความนี้จะแบ่งเนื้อหาออกเป็นประเด็นดังต่อไปนี้ ส่วนที่หนึ่ง มหาอำนาจเชิงปทัสฐานกับภารกิจตีกรอบความคิดเรื่องคุณค่าและกฎเกณฑ์ในระบบระหว่างประเทศ ส่วนที่สอง ความสำเร็จและความผิดพลาดของสหภาพยุโรปในฐานะมหาอำนาจเชิงปทัสฐานผ่านกรณีศึกษาความตกลงสหภาพยุโรป-ตุรกี ส่วนที่สาม จะทำการศึกษาอิทธิพลของอำนาจเชิงปทัสฐานและผลประโยชน์

แห่งชาติของรัฐสมาชิกที่มีต่อกระบวนการสร้างนโยบายของสหภาพยุโรป ส่วนที่สี่ จะทำการประเมินแนวโน้มความเป็นไปได้ของความสัมพันธ์ระหว่างสหภาพยุโรปและตุรกี และส่วนสุดท้าย เป็นส่วนสรุป

2. มหาอำนาจเชิงปทัสฐานกับภารกิจในการตีกรอบ ความคิดเรื่องคุณค่าและกฎเกณฑ์ในระบบระหว่าง ประเทศ

โดยทั่วไปเราอาจรู้จักอำนาจของตัวแสดงในระบบระหว่างประเทศว่าเป็นอำนาจพลเรือน (Civilian Power) หรืออำนาจในทางทหาร (Military Power) แต่นักวิชาการอย่างเียน แมนเนอร์ส (Ian Manners) ได้เสนอกรอบทฤษฎีแบบใหม่ ที่ทำให้เรารู้จักกับสหภาพยุโรปในฐานะผู้สร้างผลกระทบเชิงความคิดหรืออุดมคติ หรือที่มีชื่อเรียกว่า ‘อำนาจเชิงปทัสฐาน (Normative Power)’⁷ ลักษณะของอำนาจแนวนี้นครอบคลุมถึงความดีอันเป็นสากล (universal goods) เช่น บรรทัดฐานหรือจารีตที่ปรากฏในกฎบัตรสหประชาชาติ เป็นต้น และยังครอบคลุมไปถึงความหมายที่เฉพาะเจาะจงลงมาอีกอย่างบรรทัดฐานที่ตัวสหภาพยุโรปเป็นผู้ตีกรอบแนวคิดเกี่ยวกับความปกติ (to shape conceptions of ‘normal’) ขึ้นมาใหม่⁸ แมนเนอร์สได้เสนอเอาไว้ อย่างน่าสนใจว่าสหภาพยุโรปเป็นรูปแบบของความร่วมมือที่ไม่เคยมีมาก่อน มีรูปแบบขององค์กรที่ถูกผสมผสานและกลมเกลียวกันจนเหนือกว่าหลักการรัฐสมัยใหม่ (Westphalian concept) ความโดดเด่นนี้เอง ที่ทำให้การกำหนดกรอบความคิด กฎเกณฑ์ หรือสร้างมโนภาพแห่ง ‘ความดีร่วมกัน’ (common goods) เป็นไปได้ อีกทั้งยังเปลี่ยนให้องค์กรเหนือรัฐเป็นศูนย์กลางการวิเคราะห์แทนรัฐชาติ⁹ ความปกติ (normal) ที่ว่าจะถูกกล่อมเกลางานกลายเป็นบรรทัดฐานที่ไม่เพียงถูกใช้ในสหภาพยุโรปเท่านั้น แต่จะถูกนำไปใช้ในระดับสากล และทำให้อำนาจของสหภาพยุโรปแผ่ขยายออกไปสู่นานาประเทศ¹⁰ ทฤษฎีนี้ได้

กลายเป็นแนวคิดที่โด่งดัง และถูกอ้างอิงหลายต่อหลายครั้งในงานวิชาการเกี่ยวกับสหภาพยุโรป

อย่างไรก็ดี นักวิชาการอย่างโทมัส ดีซ (Thomas Diez) ได้แสดงความคิดเห็นต่อทฤษฎีมหาอำนาจเชิงปทัสฐานของแมนเนอร์ส ว่าแนวคิดเรื่องมหาอำนาจเชิงปทัสฐาน (Normative Power Europe) ไม่ควรถูกวิเคราะห์ว่าเป็นเรื่องของอำนาจ (power) แต่เราควรมองมันในฐานะความเป็นเจ้า (hegemon) มากกว่า¹¹ เนื่องจากข้อเสนอดังกล่าวจะช่วยให้เห็นช่องว่างบางประการของทฤษฎีอำนาจเชิงปทัสฐานโดยแมนเนอร์สได้ดียิ่งขึ้น โดยแบ่งออกเป็นสี่ประเด็น

ประเด็นแรก คือ นโยบายต่างประเทศของสหภาพยุโรปนั้นอาจถูกผลักดันโดยบรรทัดฐานหรือผลประโยชน์แห่งชาติก็ได้ ซึ่งในบางครั้งสองสิ่งนี้อาจทับซ้อนกันจนแยกกันไม่ออก¹² โดยในประเด็นนี้เองค่อนข้างขัดแย้งกับแนวคิดของแมนเนอร์สที่เชื่อว่าความเป็นมหาอำนาจเชิงปทัสฐานของยุโรปคือการมีเจตนารมณ์ร่วมกันของรัฐสมาชิก ที่ตั้งอยู่บนบรรทัดฐานร่วมกันมากกว่าจะเป็นเรื่องผลประโยชน์ส่วนตัวของชาติใด¹³

ประเด็นที่สอง สืบเนื่องมาจากการที่แมนเนอร์สได้กล่าวเอาไว้ในงานของเขาว่าหน้าที่สำคัญของสหภาพยุโรปคือการส่งผ่าน หรือแพร่กระจายบรรทัดฐานไปยังบุคคลที่สาม ดีซจึงตั้งประเด็นปัญหาสำคัญอีกอย่างหนึ่งของทฤษฎีนี้ คือ สหภาพยุโรปมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและความคิดของนานาประเทศจริงหรือไม่ หรือในทางกลับกัน สหภาพยุโรปมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและความคิดของรัฐสมาชิกหรือไม่

ประเด็นที่สาม ในขณะที่แมนเนอร์สให้ความสนใจกับบทบาทขององค์กรเหนือรัฐมาก แต่ดีซพยายามชี้ให้เห็นว่ายังมีตัวแสดงอื่น ๆ ที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นรัฐชาติ หรือกลุ่มผลประโยชน์กลุ่มอื่น ๆ ซึ่งดีซเสนอว่าการมองสหภาพยุโรปเป็นเจ้า (hegemon) จะครอบคลุมตัวแสดงได้มากกว่าและมีประสิทธิภาพกว่า

ประเด็นสุดท้าย อำนาจเชิงปทัสสถานยังคงอยู่ในตำแหน่งที่
กำลังจะดับวับของแนวคิดนี้เป็นทฤษฎีหรือไม่ ซึ่งดีชเสนอให้มองสหภาพ
ยุโรปในฐานะเจ้าโลกเพราะจะตอบสนองการวิเคราะห์เชิงทฤษฎีได้
มากกว่า¹⁴

อาจกล่าวได้ว่านักวิชาการทั้งสองมีความเห็นที่แตกต่างกัน
อย่างชัดเจนในแง่ของศูนย์กลางแห่งการวิเคราะห์ หรือก็คือแมนเนอร์
ได้เน้นองค์กรเหนือรัฐในฐานะศูนย์กลางแห่งการวิเคราะห์ และดีชเน้น
ไปที่รัฐชาติ ผลประโยชน์แห่งชาติ และกลุ่มผลประโยชน์อื่น ๆ

อย่างไรก็ดี แม้ว่าจะมีการถกเถียงเชิงวิชาการเกี่ยวกับทฤษฎี
มหาอำนาจเชิงปทัสสถานอยู่บ้าง แต่นักวิชาการทั้งสองต่างเห็นตรงกัน
ในประเด็นที่ว่า พฤติกรรมของสหภาพยุโรปนั้นผูกติดกับการวาง
บรรทัดฐานในระบบระหว่างประเทศ ไม่ว่าบรรทัดฐานที่ว่าจะมาจาก
องค์กรกลางหรือผลประโยชน์แห่งชาติก็ตาม และไม่เพียงเป็นความ
พยายามที่จะสร้างผลบังคับใช้ต่อประเทศสมาชิกของตนเท่านั้น แต่ยัง
พยายามเพื่อที่จะถ่ายทอดกรอบความคิดนี้ไปสู่ประชาคมโลกอย่างกว้าง
ขวางผ่านแรงหรืออำนาจของความคิด (force of idea)¹⁵

เพื่อให้คุณค่าเชิงบรรทัดฐานและกฎเกณฑ์ถูกส่งต่อไปยัง
นานาประเทศได้ ความคิดเหล่านั้นจะต้องนำดึงดูดต่อตัวแสดงอื่น ๆ ซึ่ง
ตามข้อเสนอของแมนเนอร์จะต้องเป็นหลักการที่เป็นไปตามกฎหมาย
ครอบคลุม และมีความสม่ำเสมอ โดยอาจอยู่รูปแบบของความตกลง
อนุสัญญา สนธิสัญญารูปแบบใด ๆ ก็ได้¹⁶ ซึ่งสหภาพยุโรปจะเน้นให้
ความสำคัญกับข้อผูกมัดดั้งเดิมที่มีอยู่แล้วในระบบระหว่างประเทศ
อย่างกฎบัตรสหประชาชาติ และนำมาพัฒนาต่อเพื่อวางกรอบรากฐาน
ของปทัสสถานเป็นแกนกลางสำคัญเอาไว้ให้ประการ อันประกอบไปด้วย
สันติภาพ (peace) เสรีภาพ (liberty) ประชาธิปไตย (democracy)
หลักนิติธรรม (rule of law) และการเคารพในหลักสิทธิมนุษยชน
(respect of human rights) ส่วนบรรทัดฐานที่มีความสำคัญรองลง

มาอีกสี่ประการ ได้แก่ ความเป็นปึกแผ่นทางสังคม (social solidarity) การต่อต้านการเลือกปฏิบัติ (anti-discrimination) การพัฒนาอย่างยั่งยืน (sustainable development) และหลักธรรมาภิบาล (good governance) ซึ่งหลักการที่ว่านี้ส่วนใหญ่มีต้นแบบมาจากกฎบัตรสหประชาชาติอย่างที่ได้อ้างไป และสหภาพยุโรปได้เอาเนื้อความส่วนนี้มาพัฒนาใส่ลงไปในสนธิสัญญาภายในภูมิภาคเพื่อสร้างผลผูกมัดแก่รัฐสมาชิก¹⁷

ส่วนการผลักดันออกไปยังตัวแสดงอื่น เอียน แมนเนอร์สได้เสนอเอาไว้ว่า การโน้มน้าวจิตใจ การสร้างการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ ระหว่างสมาชิกและตัวแสดงอื่น และการสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติตามข้อตกลงคือแนวทางที่เป็นไปได้¹⁸ ในส่วนของการแพร่ของคุณค่าเชิงปทัสฐานสามารถทำได้หลายวิธีดังนี้ วิธีการที่หนึ่ง การแพร่กระจาย (contagion) โดยเป็นการส่งต่อกรอบความคิดที่เป็นไปอย่างไม่ได้ตั้งใจ วิธีการที่สอง การแพร่เชิงข้อมูล (informational diffusion) เป็นไปได้ผ่านการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นในเชิงยุทธศาสตร์หรือการประกาศ หรือแม้แต่นโยบายที่ถูกกำหนดโดยสหภาพยุโรปเองก็ตาม วิธีการที่สาม การแพร่กระจายอย่างเป็นกระบวนการ (procedural diffusion) อาจผ่านสถาบันต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภายในสหภาพเอง หรือระหว่างสหภาพกับประเทศที่สาม วิธีการที่สี่ การแพร่กระจายผ่านการถ่ายโอน (transference diffusion) การส่งผ่านคุณค่าเชิงปทัสฐานเกิดเมื่อมีการแลกเปลี่ยนสินค้า หรือการให้ความช่วยเหลือ วิธีการที่ห้า (overt diffusion) คือการเข้าไปปรากฏตัวของสหภาพในประเทศที่สาม และวิธีการที่หก (cultural filter) คือการแพร่กระจายผ่านการสอน การปรับใช้และการปฏิเสธคุณค่า¹⁹ ซึ่ง ไซมัส ดีซ และมิเชล เพซ (Thomas Diez and Michelle Pace) เสนอเพิ่มเติมอีกว่าการกระทำเพื่อเผยแพร่คุณค่าเชิงปทัสฐานจะประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าความตกลงถูกสร้างแล้วหรือยัง แต่อยู่ที่ว่ามีกรอบยอมรับในตัวตนของสหภาพยุโรปในฐานะผู้เผยแพร่คุณค่าเชิงปทัสฐานแล้วหรือไม่ต่างหาก²⁰ เพราะสุดท้าย

แล้วความตกลงหรือสนธิสัญญาใด ๆ คงจะกลายเป็นเพียงกระดาษเปล่า ๆ ที่ไม่มีผลผูกมัดอะไร หากตัวต้นความเป็นมหาอำนาจของสหภาพไม่ได้ถูกเคารพอย่างจริงจัง การกล่อมเกลாதองศาทางสังคมก็จะไม่เกิดขึ้น ไม่มีความรู้สึกผูกมัดเชิงสถาบัน และไม่มีการร่วมมือและการปรึกษาอย่างเป็นรูปธรรม²¹

3. ความสำเร็จและความผิดพลาดของสหภาพยุโรปในฐานะมหาอำนาจเชิงปทัสถานผ่านกรณีศึกษาความตกลงสหภาพยุโรป-ตุรกี

สหภาพยุโรปมีความตกลง (Readmission Agreement) เป็นกฎหมายสำคัญในการจัดการวิกฤติผู้ลี้ภัยภายใน เป้าหมายสำคัญของความตกลงสหภาพยุโรป-ตุรกี คือการส่งกลับผู้ลี้ภัยหรือผู้อพยพย้ายถิ่นไม่ปกติกลับไปยังประเทศต้นทาง หรือประเทศที่ผู้ลี้ภัยนั้นอพยพมา โดยมีการสนับสนุนทางการเงิน การส่งเสริมวิซ่าเสรี หรือความช่วยเหลือด้านการจัดการวิกฤติแก่ประเทศเหล่านั้นเป็นการตอบแทน²² ในกรณีความสัมพันธ์ระหว่างสหภาพยุโรปกับตุรกีก็เช่นกัน สองตัวแสดงนี้เริ่มต้นความสัมพันธ์กันตั้งแต่ปี 2005 แต่ก็เป็นที่น่าเสียดายว่าความตกลงในขณะนั้นไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เกิดความร่วมมือแบบเป็นช่วง ๆ ขาดความต่อเนื่อง²³ แต่กระนั้นสหภาพยุโรปก็ยังไม่ลดละความพยายามที่จะร่วมมือกับเพื่อนบ้านอย่างตุรกี เนื่องจากเล็งเห็นแล้วว่าเส้นทางของผู้ลี้ภัยจำเป็นจะต้องผ่านตุรกีก่อนจึงจะไปสู่ยุโรปได้ บวกกับการที่ระบอบระดับดินและความตกลงเชิงเส้นกำลังอ่อนแอจากการทะลักเข้าของผู้ลี้ภัย ปัญหาข้ามชาติเช่นนี้ถ้าไม่ร่วมมือกันก็อาจจะสร้างประสิทธิผลไม่ได้²⁴ ความพยายามของสหภาพประสบความสำเร็จ – หรืออย่างน้อยก็ใกล้เคียงความสำเร็จ – ในปี 2015 ที่มีความตกลงชั่วคราวสหภาพยุโรป-ตุรกีออกมาในรูปแบบของแถลงการณ์²⁵ ซึ่งภายในมีใจความสำคัญได้แก่ หนึ่ง ประเทศตุรกีจะต้องรับเอาผู้อพยพ

ย้ายถิ่นไม่ปกติ (irregular migrants) ที่ลักลอบเข้ามาในกรีซกลับไปทั้งหมด สอง การตั้งรกรากใหม่ของผู้ลี้ภัยจะเป็นไปตามกฎหนึ่งต่อหนึ่ง (one-to-one) และสาม ตุรกีจะต้องป้องกันการลักลอบเข้ายุโรปอย่างผิดกฎหมายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต²⁶ ซึ่งแน่นอนว่าเนื้อความของความตกลงไม่ได้จบลงที่ข้อเรียกร้องต่อตุรกีเพียงอย่างเดียว ยุโรปจำเป็นจะต้องสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ตุรกียินยอมรับเอาภารกิจนี้ไปปฏิบัติตามด้วย ซึ่งสหภาพยุโรปได้เสนอความช่วยเหลือรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความช่วยเหลือเชิงเทคนิคหรือการส่งผู้เชี่ยวชาญเข้าไปให้ความรู้ พร้อมทั้งเงินสนับสนุนอีกสามพันล้านยูโร เพิ่มเติมจากเดิมที่มีอยู่แล้วสามพันล้านยูโรในความตกลงเดิมแก่ตุรกีเพื่อเป็นสิ่งโน้มน้าว นอกจากนี้ยังให้สัญญาว่าจะเปิดวีซ่าเสรีให้กับประชาชนสัญชาติตุรกีอีกด้วย²⁷ ซึ่งความร่วมมือของสหภาพยุโรป-ตุรกีที่ออกมาในรูปแบบแถลงการณ์ในครั้งนี้ ตรงกับแนวคิดเรื่องการแพร่กระจาย (diffusion) ของแมนเนอร์สในรูปแบบของการส่งต่อความคิดเชิงปทัสฐานผ่านการแพร่กระจายเชิงกระบวนการ (procedural diffusion) ซึ่งเป็นแนวทางที่เน้นการสื่อสารเชิงยุทธศาสตร์ การสร้างนโยบายของสหภาพยุโรป และการเผยแพร่ปทัสฐานผ่านข้อตกลงความร่วมมือ²⁸

ในส่วนของความสำเร็จของสหภาพยุโรปในความตกลงนี้ สามารถแบ่งได้เป็นสามประการหลัก ได้แก่ ประการที่หนึ่ง สหภาพยุโรปประสบความสำเร็จในการ ‘เริ่มต้น’ ผลักดันประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนออกไปภายนอกหรือก็คือไปสู่ประเทศตุรกี ความตกลงนี้จึงเป็นเหมือนตัวจุดประกายการถ่ายทอดกรอบความคิด และบรรทัดฐานไปสู่ตัวแสดงที่สาม ประการที่สอง แม้จะไม่ได้เกิดการผูกพันตามกฎหมาย แต่ความตกลงในแง่ที่เป็นแถลงการณ์ก็ถือเป็นหนึ่งในหลักการที่สำคัญในการเผยแพร่อำนาจทางความคิดเชิงกระบวนการ (procedural diffusion) ของสหภาพยุโรปตามการอธิบายของเอียน แมนเนอร์สได้เช่นกัน²⁹ และประการที่สาม สหภาพยุโรปได้ให้คำมั่นต่อตุรกีด้านการจัดการและเสริมสร้างความเข้มแข็งในการรับมือกับผู้ลี้ภัย ไม่ว่าจะเป็นความ

ช่วยเหลือด้านการจัดการผู้ลี้ภัยและทางการเงิน ซึ่งถือเป็นความช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรม (humanitarian aid) ที่จำเป็นอีกทางหนึ่ง ถือเป็นการบูรณาการด้านความร่วมมือระหว่างมหาอำนาจเชิงปทัสสถานและตัวแสดงที่สาม

เป็นที่น่าเสียดายว่าแม้จะสร้างความสำเร็จได้ไม่น้อย แต่ข้อผิดพลาดภายใต้ความตกลงนี้ก็ยังคงปรากฏให้เห็นอยู่ในหลากหลายรูปแบบ โดยภายในบทความนี้จะแบ่งข้อบกพร่องของความตกลงสหภาพยุโรป-ตุรกีออกเป็นห้าประการ

ประการแรก คือ ตุรกีมีข้อจำกัดบางประการที่ทำให้ไม่สามารถร่วมมือกับสหภาพยุโรปได้อย่างสนิทใจ นั่นคือความคลางแคลงใจต่อการที่ตนไม่สามารถเข้าเป็นสมาชิกสหภาพยุโรปได้ ซึ่งสหภาพยุโรปเองได้ให้เหตุผลว่าตุรกีมีข้อจำกัดบางประการ ได้แก่ ตุรกีไม่ใช่ประเทศที่อยู่ในภูมิภาคยุโรปอย่างแท้จริง และตุรกีไม่ผ่านเกณฑ์ในเรื่องของการเคารพในคุณค่าพื้นฐานของสหภาพยุโรป³⁰ ซึ่งสถานการณ์นี้เองที่ทำให้ตุรกียังคงหวาดหวั่นว่าตัวเองจะกลายเป็นเพียงรัฐก้นขน หรือมีค่าต่อสหภาพยุโรปในฐานะที่เป็นเพียงประเทศที่แบกรับภาระดูแลผู้ลี้ภัยเอาไว้เท่านั้น ความร่วมมือจัดการผู้ลี้ภัยจึงไม่ได้ลื่นไหลเท่าที่ควร

ประการที่สอง แม้สหภาพยุโรปจะเริ่มต้นได้ดีกับการส่งออกความคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนไปสู่ประเทศเพื่อนบ้าน แต่ประเทศที่สามอย่างตุรกีกลับไม่ได้นำเอาความคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนไปปรับใช้ภายในเท่าที่ควร ซึ่งอาจมาจากหลายสาเหตุ ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการการแพร่กระจายเชิงกระบวนการ (procedural diffusion) นั้นไม่สำเร็จ³¹ หรืออาจมาจากการที่ความร่วมมือนี้ไม่ได้ถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่อง คือเริ่มต้นในปี 2005 และล้มเหลวในปี 2006 จากนั้นถูกรื้อกลับมาใช้และติดขัดอีกหลาย ๆ คราในช่วงทศวรรษดังกล่าว ซึ่งกว่าความตกลงที่ว่าจะสำเร็จได้อย่างแท้จริงก็ผ่านไปนับสิบปี (2015) และได้เริ่มมีการนำมาปฏิบัติใช้อย่างจริงจังในปี 2016 ความขาดช่วงที่เวลานี้ทำให้ไม่มีพื้นที่ในการ

ประชุมหรือการสนทนา (dialogue) และไม่มีความเข้มแข็งอย่างที่ควรจะเป็น บรรทัดฐานที่ควรจะใช้เป็นหลักการร่วมกันระหว่างสหภาพยุโรปและตุรกีจึงไม่ชัดเจนมากนักเพราะกระบวนการที่ไม่ต่อเนื่อง³² หลักฐานของข้อโต้แย้งนี้เห็นได้จากการที่ประธานาธิบดีตุรกี เรเจป ไตยิป แอร์โดอาน (Recep Tayyip Erdogan) แถลงเมื่อช่วงต้นปี 2020 ว่า ตนจะเปิดเส้นทางให้ผู้ลี้ภัยทะลักเข้าสู่ยุโรป โดยอ้างว่าสาเหตุหลักก็คือการที่สหภาพยุโรปไม่ช่วยตุรกีแบกรับภาระการดูแลผู้ลี้ภัยอย่างที่ได้ให้สัญญาไว้ ตุรกียอมตรึงระดับต้อยต่อคำแถลงในเรื่องการยับยั้งการทะลักเข้าของผู้ลี้ภัยตามความตกลงปี 2015 และปล่อยให้ผู้ลี้ภัยระหกระเหินเดินทางไปสู่ยุโรปอย่างผิดกฎหมาย³³ ซึ่งเหตุการณ์ในครั้งนี้ทำให้เราเห็นได้ชัดเจนว่าบรรทัดฐานเรื่องการเคารพในสิทธิมนุษยชนไม่ได้ถูกซึมซับโดยตุรกีอย่างที่สหภาพยุโรปต้องการให้เป็น ชีวิตของผู้ลี้ภัยในแง่นี้อาจถูกมองได้ว่าพวกเขาไม่ต่างอะไรกับเครื่องมือทางการเมืองให้ทั้งสองตัวแสดงนำมาใช้ต่อรองเพื่อผลประโยชน์ของตัวเอง

ประการที่สาม แม้แถลงการณ์จะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่อาจนำไปสู่การผูกมัดในอนาคต แต่ความตกลงที่เรียกว่าเป็นแบบ ‘ชั่วคราว’ นี้กลับไม่ได้รับการพัฒนาต่อเลยแม้จะผ่านมาเป็นเวลาหลายปี³⁴ ถึงจะดึงเอาหลักการเรื่องการเคารพสิทธิมนุษยชนจากกฎบัตรสหประชาชาติมาใช้ แต่ถ้อยแถลงที่ว่ายังคงไม่มีผลผูกมัดในทางกฎหมาย สหภาพยุโรปจึงได้ใช้ช่องว่างดังกล่าวชะลอการให้ความช่วยเหลือทางการเงินและวีซ่าเสรี ซึ่งตุรกีก็ตอบโต้ด้วยการเปิดประตูสู่ยุโรปให้ผู้ลี้ภัย ความไม่ผูกมัดทางกฎหมายอาจมาจากความไม่ต่อเนื่องและไม่ครอบคลุมของตัวแถลงการณ์เอง ต้นตอก็มาจากการที่ความตกลงถูกปรับปรุงและแก้ไขมาตลอดตั้งแต่ช่วงปี 2005-2016 ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำลายความน่าเชื่อถือของความตกลงนี้ไปด้วย³⁵

ประการที่สี่ ความช่วยเหลือที่สหภาพยุโรปหยิบยื่นให้กับตุรกีไม่ว่าจะเป็นความช่วยเหลือเชิงมาตรการจัดการ หรือการสนับสนุนทางการเงินก็ตาม ไม่ได้หมายความว่าสหภาพยุโรปกำลังทำเพื่อปกป้อง

สิทธิมนุษยชน แต่เปรียบเสมือนสหภาพกำลังทำลายภาพลักษณ์ของตัวเอง และละทิ้งบทบาทหรืออัตลักษณ์ของตนในเวทีระหว่างประเทศเสียมากกว่า³⁶ นี่เป็นสิ่งที่น่าเสียดายมากเมื่อมหาอำนาจเชิงปทัสถานทำได้เพียงแค่สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกและเงินเพื่อธำรงรักษาสิทธิมนุษยชนของกลุ่มคนที่ต้องการความช่วยเหลือมากที่สุด แทนการให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ด้วยการเปิดพื้นที่ให้คนเหล่านี้ได้มีโอกาสตั้งรกรากในประเทศที่มีความปลอดภัยมากกว่า

ประการที่ห้า สหภาพยุโรปกำลังทำให้ตุรกีเป็นพื้นที่รองรับการส่งกลับของผู้ลี้ภัยชาวซีเรียที่ลี้ภัยเข้ามาอย่างไม่ปกติ แต่สหภาพยุโรปกลับละเลยความจริงที่ว่าตุรกีไม่ใช่สถานที่ที่เป็นมิตรต่อผู้ลี้ภัยแม้แต่น้อย³⁷ ตุรกีไม่มีระบบที่รองรับการให้สถานะผู้ลี้ภัยแก่ชาวซีเรียได้เนื่องจากข้อจำกัดต่ออนุสัญญาเจนีวา จึงมอบสถานะให้กับผู้ลี้ภัยเป็นความคุ้มครองแบบชั่วคราว (temporary protection)³⁸ ซึ่งก็จะต้องยอมรับว่าความคุ้มครองนี้สร้างปัญหามากกว่าผลดี เพราะในความจริงแล้วผู้ลี้ภัยต้องการสถานะผู้ลี้ภัยที่สามารถอำนวยความสะดวกให้คนเหล่านี้สามารถเดินทางออกนอกประเทศไปยังประเทศปลายทางที่ปลอดภัยได้ แต่ความคุ้มครองแบบชั่วคราวให้สิทธิแก่ผู้ลี้ภัยได้แบบจำกัด (limited rights)³⁹ ซึ่งนั่นหมายความว่าผู้อพยพย้ายถิ่นเหล่านี้จะไม่มีสิทธิในการได้รับความคุ้มครองเทียบเท่าที่สถานะผู้ลี้ภัยจะให้ได้ และในขณะเดียวกันมันก็ยังยั้งไม่ให้ผู้ลี้ภัยสามารถบูรณาการตนเองเข้ากับท้องถิ่นในตุรกีได้⁴⁰ ดังจะเห็นได้ว่าผู้ลี้ภัยไม่สามารถเข้าถึงสิทธิในการทำงาน การเรียน สิทธิในการเข้าถึงสาธารณสุขและการสาธารณสุขอย่างที่เหมาะสมจะเป็น สุดท้ายแล้วพวกเขาถูกบีบบังคับให้ต้องหาช่องทางดิ้นรนเพื่อหาเงินเลี้ยงชีพ ทางเลือกที่พวกเขามีคือการรับงานอย่างผิดกฎหมาย ซึ่งแน่นอนว่าทั้งอันตรายและไม่ได้รับสิทธิลูกจ้างที่ถูกต้องเหมาะสม บางรายเสี่ยงต่อการถูกส่งเข้าขบวนการการค้ามนุษย์ เด็กและเยาวชนก็ไม่ได้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และแม้บางคนจะโชคดีได้รับการศึกษา แต่ก็ไม่สามารถอดทนต่อระบบได้ เพราะไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อน ๆ

ในชั้นเรียน ถูกผลักดันให้เป็นคนชายขอบเพียงเพราะแตกต่างและไม่สามารถสื่อสารกับคนท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่ ซ้ำร้ายยังถูกตราหน้าว่าเป็น ‘คนอื่น’⁴¹ ซึ่งปรากฏการณ์นี้ยังไปขัดกับบรรทัดฐานรองของสหภาพยุโรปในเรื่องของการต่อต้านการเลือกปฏิบัติด้วย⁴² สิทธิมนุษยชนที่ไม่ได้รับการเติมเต็มนี้เองที่ผลักดันให้ผู้ลี้ภัยยังคงแสวงหาช่องทางเพื่ออพยพไปสู่ยุโรป ซึ่งในความจริงแล้วต่างก็ทราบดีว่าการลักลอบเดินทางไม่เพียงแต่ผิดกฎหมายแต่อาจอันตรายถึงชีวิต

เมื่อมาถึงตรงนี้แล้ว เราจะเห็นว่าความตกลงสหภาพยุโรป-ตุรกีเป็นความล้มเหลวมากกว่าความสำเร็จ และหากวิเคราะห์ผ่านกรอบทฤษฎีอำนาจเชิงปทัสสถานที่น่าเสนอโดยโรมัส ดีชและ มิเชล เพซ ก็จะทำให้เราเข้าใจได้มากขึ้น เพราะการสร้างตัวตนของยุโรปในเวทีระหว่างประเทศผ่านอำนาจเชิงปทัสสถานนั้นสามารถเป็นได้ทั้งผลดีและผลร้ายต่อประเด็นปัญหาที่ยุโรปเข้าไปมีส่วนร่วมได้⁴³ ในเชิงทฤษฎีการที่ยุโรปเข้าไปมีส่วนร่วมจัดการปัญหาผู้ลี้ภัยกับตุรกีในฐานะกำลังแห่งความดีงาม (force of good) หรือเป็นประชาชนต้นแบบ (model citizen) ถือเป็นการแพร่กระจายบรรทัดฐานเชิงกระบวนการ ที่สร้างความรู้สึกและสำนึกให้แก่บุคคลที่สาม⁴⁴ หรือในกรณีศึกษาของเราในครั้งนี้ก็คือสร้างสำนึกความรับผิดชอบและดูแลผู้ลี้ภัยแก่ตุรกี⁴⁵ แต่ในเชิงประจักษ์แล้วสหภาพยุโรปไม่ได้มีภาพจำเป็นมหาอำนาจเท่าไรนัก หากแต่เป็นผู้ผลักดันและละเลยความรับผิดชอบที่จะปกป้องผู้ลี้ภัยเสียมากกว่า⁴⁶ ซ้ำร้ายไปกว่านั้นคือการที่มาตรวัดความสำเร็จของกิจกรรมของสหภาพไม่ได้ขึ้นอยู่กับการสร้างความตกลงแล้วจบเพียงเท่านั้น แต่ยังต้องมองลึกไปถึงถึงระดับความคิดของตัวรัฐสมาชิกเองและตุรกีว่าตัวแสดงเหล่านี้รู้สึกถึงการกล่อมเกลாத่างสังคม (Socializing) อย่างแท้จริงแล้วหรือไม่⁴⁷ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือการที่ตัวแสดงเหล่านี้คิด และรู้สึกอย่างแท้จริงว่าต้องรับผิดชอบต่อชีวิตและสิทธิของผู้ลี้ภัยหาใช่ต้องกระทำเพียงเพราะความตกลงบอกไว้เช่นนั้น⁴⁸ ซึ่งจากที่ได้อธิบายไปด้านบนจะทำให้เราเห็นว่าปรากฏการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ใน

ปัจจุบันคือความล้มเหลวนั่นเอง

ปรากฏการณ์เหล่านี้ไม่เพียงแต่เป็นหลักฐานว่าความตกลงที่ว่านี้ยังไม่สมบูรณ์ แต่ยังอาจตีความได้ว่าอำนาจเชิงปทัสสถานที่ยุโรปยึดถือกันไม่ได้มีอิทธิพลต่อกระบวนการการสักร่างนโยบายเท่าที่เราเคยเชื่อกันมา แล้วอะไรกันแน่ที่เป็นปัจจัยหลักและมีอำนาจมากต่อกระบวนการการออกนโยบายต่างประเทศของสหภาพยุโรป?

4. อิทธิพลของอำนาจเชิงปทัสสถานและผลประโยชน์แห่งชาติของรัฐสมาชิกที่มีต่อกระบวนการสักร่างนโยบายของสหภาพยุโรป

ดังที่ได้กล่าวไปในส่วนก่อนหน้านี้ว่าความเป็นมหาอำนาจเชิงปทัสสถานของยุโรปกำลังโดนท้าทาย เพราะไม่สามารถตอบโจทยการแก้ไขวิกฤติผู้ลี้ภัยในยุโรปได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งในส่วนก่อนหน้านี้ได้ทำการอธิบายเอาไว้แล้วว่าการที่ปัจจัยเชิงปทัสสถานนั้นอ่อนแอ และไม่สามารถปกป้องสิทธิมนุษยชนของเพื่อนร่วมโลกได้นั้นมีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง ในส่วนนี้จะทำการศึกษาเพิ่มเติมว่าหากอำนาจเชิงปทัสสถานนั้นอ่อนแอ แล้วปัจจัยใดที่มีความเข้มแข็งและทำให้ความตกลงระหว่างยุโรปกับตุรกียังคงดำเนินมาจนถึงปัจจุบัน และเหตุใดข้อบกพร่องในแถลงการณ์นี้จึงยังไม่ได้รับการแก้ไขในประเด็นสำคัญ ๆ อย่างการคุ้มครองสิทธิของผู้ลี้ภัย เพื่อตอบคำถามที่ว่านี้ในส่วนนี้ผู้เขียนจะทำการย้อนไปศึกษาที่กระบวนการการสักร่างนโยบายต่างประเทศของสหภาพยุโรปเสียใหม่ โดยเน้นไปการเปรียบเทียบอำนาจเชิงปทัสสถานกับผลประโยชน์แห่งชาติของรัฐสมาชิก

ในการศึกษาผลประโยชน์แห่งชาติในฐานะที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อนโยบายต่างประเทศของสหภาพยุโรปนั้น ผู้เขียนจะใช้กรอบทฤษฎีรัฐบาลสัมพันธ์นิยม (Intergovernmentalism) โดยสแตนลีย์

ฮอฟมันน์ อันเป็นทฤษฎีที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อตอบโต้กับทฤษฎีการกึ่งนิยมใหม่ (Neo-Functionalism) ซึ่งให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกันของประเทศสมาชิกในสหภาพที่มีระบบระเบียบและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเชื่อว่าความมั่นคงจะเกิดขึ้นได้จากการแลกเปลี่ยนข้อมูล การสื่อสาร และการพึ่งพากันในองค์กร⁴⁹ ซึ่งทฤษฎีรัฐบาลสัมพันธ์นิยมถูกสร้างขึ้นเพื่อปฏิเสธกรอบความคิดดังกล่าว และดึงเอารัฐชาติกลับมาเป็นตัวแสดงหลักแทนที่องค์กรเหนือรัฐ ด้วยเชื่อว่าภายใต้ระบบระหว่างประเทศที่เป็นอนาธิปไตย รัฐชาติหรือรัฐบาลแห่งชาติคือตัวแสดงที่มีความสำคัญมากที่สุดและมีอิทธิพลมากที่สุดอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้⁵⁰ ซึ่งแม้ในทางปฏิบัติจะแบ่งแยกได้ยากมากก็ตามว่าพฤติกรรมใดบ้างที่แสดงออกว่ารัฐบาลแห่งชาติกำลังทำเพื่อผลประโยชน์ของตนเองหรือตามบรรทัดฐานสังคมระหว่างประเทศ⁵¹ แต่ก็เป็นที่เข้าใจกันว่ารัฐสามารถใช้ช่องทางต่าง ๆ เพื่ออ้างไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติของตน ไม่ว่าจะเป็นการใช้สิทธิใช้เสียงในเวทีประชุมขององค์กรเหนือรัฐ การใช้อำนาจผ่านองค์กรกลาง หรือผ่านสถาบันต่าง ๆ เป็นต้น⁵² ทั้งนี้หากมองให้ลึกกลงไปอีกอาจจำแนกคตินรัฐบาลสัมพันธ์นิยมแบบเสรีนิยม (Liberal-Intergovernmentalism) มาใช้อธิบายเพิ่มเติมได้ด้วยในประเด็นที่ว่าตัวแสดงภายในรัฐ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มทางการเมือง หรือกลุ่มอำนาจอื่น ๆ ก็อาจเข้ามามีบทบาทในการกำหนดกรอบความชอบของรัฐได้ (national preference)⁵³

ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงเชื่อว่าการศึกษากระบวนการออกนโยบายของสหภาพยุโรปไม่ควรละทิ้งผลประโยชน์แห่งชาติไปจากศูนย์กลางแห่งการวิเคราะห์ โดยมีสาเหตุดังต่อไปนี้ ประการแรก การจะพิจารณาบทบาทของสหภาพยุโรปในฐานะที่เป็นมหาอำนาจเชิงปทัสฐานในเวทีระหว่างประเทศเป็นปัจจัยที่ไม่ครอบคลุมมากพอเนื่องจากนโยบายบางประการยังไม่ประสบความสำเร็จตามอำนาจเชิงปทัสฐานมากนัก เช่น ความตกลงสหภาพยุโรป-ตุรกีที่เป็นกรณีศึกษา เป็นต้น และผลประโยชน์แห่งชาติสามารถใช้ในการอธิบายพฤติกรรม

ของสหภาพยุโรปได้ดีมากกว่า ประการที่สอง บรรทัดฐานและผลประโยชน์แห่งชาติเป็นสิ่งที่ทับซ้อนกันและยากที่จะแยกออก⁵⁴ กอปรกับในบางกรณีรัฐชาติอาจส่งเสริมหลักการอันเป็นบรรทัดฐานเพียงเพราะหลักการที่ว่าสอดคล้องกับผลประโยชน์แห่งชาติของตน ทำให้การยอมรับต่อบรรทัดฐานอย่างแท้จริง⁵⁵ ดังนั้นเมื่อย้อนกลับมาดูที่การสร้างนโยบายของกรณีศึกษาของเราอย่างความตกลงสหภาพยุโรป-ตุรกีผ่านกรอบทฤษฎีรัฐบาลสัมพันธ์นิยม (Intergovernmentalism) จะช่วยให้เราเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่ารัฐสมาชิกได้เข้ามามีบทบาทในถ้อยแถลงนี้อย่างไร โดยจะขอแบ่งส่วนการวิเคราะห์เป็นสองกลุ่ม คือ ประเทศสมาชิกและกลุ่มองค์กรภายในของสหภาพยุโรป

ตามกรอบทฤษฎีรัฐบาลสัมพันธ์นิยม ตัวแสดงที่มีความสำคัญที่สุด และควรหยิบยกให้มาเป็นหลักในการวิเคราะห์ก็คงจะหนีไม่พ้นรัฐบาลของชาติสมาชิกที่ยังคงโดดเด่นในระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศแบบอนาธิปไตย ทั้งนี้แม้รัฐอาจถูกนิยามว่าเป็นกล่องดำ (black boxes)⁵⁶ ซึ่งหมายถึงการที่รัฐจะไม่เปิดเผยอย่างชัดเจนว่าผลประโยชน์ที่ตนพยายามผลักดันคืออะไร แต่เพื่อให้การศึกษาเป็นไปได้ง่ายขึ้น ผู้เขียนจะขอจับกลุ่มให้กับรัฐสมาชิกตามกรณีศึกษาเรื่องการรับมือของสหภาพยุโรปต่อวิกฤติผู้ลี้ภัย โดยทำการแบ่งประเทศในสหภาพยุโรปตามความสัมพันธ์กับการรับมือวิกฤติผู้ลี้ภัยออกเป็นสี่กลุ่มดังนี้⁵⁷

กลุ่มที่หนึ่ง กลุ่มรัฐแนวหน้า (Front-line States) ซึ่งได้แก่ประเทศที่มีลักษณะทางภูมิศาสตร์เป็นเหมือนชายแดนของสหภาพยุโรป หรือก็คือเป็นแนวหน้าด่านแรกที่จะต้องรองรับผู้ลี้ภัย⁵⁸ ประเทศเหล่านี้ได้แก่ กรีซ อิตาลี และโปแลนด์ ซึ่งเป็นประเทศที่แบกรับภาระเรื่องของผู้ลี้ภัยเป็นอย่างมาก ยกตัวอย่างประเทศที่ถือว่าต้องรับมือกับผู้ลี้ภัยจำนวนมากจากดินแดนตะวันออกก็คือประเทศโปแลนด์ เนื่องจากเป็นประเทศชายแดนของสหภาพยุโรปที่ลากยาวมากที่สุด รัฐบาลของโปแลนด์เองก็สนับสนุนให้มีการใช้นโยบายด้านการจัดการส่งกลับผู้ลี้ภัยและยับยั้งการเดินทางเข้าอย่างผิดปกติ (irregular migration) เช่นกัน

สาเหตุหลักก็เพราะเป็นห่วงเรื่องความมั่นคงตามแนวชายแดนของชาติ⁵⁹ และอย่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับต่อกรณีศึกษาของเราและทำให้เห็นภาพได้ชัดเจนว่าวิกฤตผู้ลี้ภัยกำลังเป็นปัญหาอย่างไรก็คือประเทศกรีซ จำนวนของผู้ลี้ภัยนั้นมหาศาลและทะลักเข้าสู่ยุโรปผ่านกรีซจนกรีซไม่สามารถรับมือกับภาระที่เกิดขึ้นได้ นำไปสู่เงื่อนไขประการสำคัญในความตกลงระหว่างสหภาพยุโรปและตุรกีด้วยว่า ตุรกีจะต้องรับเอาผู้ลี้ภัยที่เข้ามาอย่างผิดปกติทั้งหมด (โดยเฉพาะกลุ่มที่พำนักอยู่ในกรีซ) ให้กลับไปสู่ประเทศของตน⁶⁰ ซึ่งแน่นอนว่ากรีซย่อมพึงพอใจกับเนื้อความนี้โดยไม่ต้องสงสัย เพราะนั่นหมายความว่าภาระที่กรีซกำลังแบกไว้บนบ่าได้ถูกยกออกแล้วนั่นเอง

กลุ่มที่สอง กลุ่มรัฐจุดหมาย (Destination State) ประเทศเหล่านี้คือประเทศที่มีความสามารถหรือความพร้อมไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สังคมหรือการเมือง บวกกับเป็นประเทศที่ยึดถือบรรทัดฐานเรื่องสิทธิมนุษยชนอย่างเข้มแข็ง⁶¹ ประเทศในกลุ่มดังกล่าว เช่น เยอรมนี ถือเป็นประเทศที่มีความรู้สึกผูกมัดกับสหภาพยุโรปเป็นอย่างมาก เพราะฉะนั้นการดำเนินนโยบายหลาย ๆ อย่างจะสอดคล้องกับนโยบายที่ออกโดยองค์กรกลาง ภาพความช่วยเหลือของเยอรมนีต่อผู้ลี้ภัยนั้นว่ามีความโดดเด่นกว่ารัฐสมาชิกอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นของการเคลื่อนย้ายแรงงาน (Labour Migration) ที่รัฐบาลเยอรมันยินดีอย่างยิ่งที่จะให้ความร่วมมือ เพราะเยอรมนีเป็นประเทศอุตสาหกรรมและต้องการแรงงานภายในประเทศจำนวนมาก⁶² แต่อย่างไรก็ดี นี่ไม่ได้หมายความว่าเยอรมนีจะสามารถรองรับผู้ลี้ภัยในจำนวนเท่าไร หรือระยะเวลานานเท่าใดก็ได้ เพราะเคยมีปรากฏการณ์ที่ว่ารัฐบาลเยอรมันประกาศยินดีที่จะรับเอาผู้ลี้ภัยเข้ามา โดยหวังว่าสมาชิกอื่น ๆ จะมีแนวโน้มสร้างนโยบายภายในประเทศแบบเดียวกัน แต่น่าเสียดายที่ความคิดนี้ไม่ได้ถูกถ่ายทอดสู่เพื่อนร่วมองค์กรอย่างเต็มที่ ทำให้มีการทะลักเข้าของผู้ลี้ภัยจำนวนมาก และรัฐบาลเยอรมันจำต้องประกาศควบคุมชายแดนชั่วคราว เนื่องด้วยเหตุผลด้านความมั่นคงฉุกเฉิน (urgent

security reasons)⁶³ ร่วมกับความจริงที่ว่ากระแสต่อต้านผู้ลี้ภัยเป็นสิ่งที่ยากจะเลียง ไม่ว่าจะเป็นในระดับสังคมที่ประชาชนเริ่มมีความวิตกกังวลต่อจำนวนผู้ลี้ภัยที่มากเกินไป หรือในเวทีการเมืองที่นางอังเกลา แมร์เคิล นายกรัฐมนตรีเยอรมันได้รับคำเตือนจากเพื่อนร่วมรัฐบาลเกี่ยวกับปรากฏการณ์ดังกล่าวก็ตาม⁶⁴ จึงไม่น่าแปลกใจว่าทำไมรัฐในกลุ่มนี้กำลังหาทางจัดการกับปัญหาผ่านกลไกความร่วมมือสหภาพยุโรป-ตุรกี เพราะหากจัดสรรภาระ และความรับผิดชอบแก่สมาชิกอื่น ๆ อย่างเท่าเทียมไม่ได้ การหาระบบที่จัดการและยับยั้งการทะลักเข้าของผู้ลี้ภัยสู่ยุโรปแต่แรกคงจะเป็นทางที่ดีกว่าการแบกปัญหานี้ไว้แต่เพียงผู้เดียว⁶⁵ ผู้เขียนจึงขออนุมานในส่วนนี้ว่าแม้จะเป็นกลุ่มประเทศที่มีแนวโน้มผูกมัดกับบรรทัดฐานอย่างจริงจัง แต่เมื่อถึงคราวที่ผลประโยชน์และความมั่นคงแห่งชาติกำลังสั่นคลอน การหันมาใช้องค์การเหนือรัฐเพื่อตอบสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติตามทฤษฎีรัฐบาลสัมพันธนิยม ก็คือทางเลือกที่เป็นไปได้และน่าดึงดูดสำหรับรัฐในกลุ่มนี้

กลุ่มที่สาม กลุ่มรัฐทางผ่าน (Transit State) รัฐตัวอย่างจากกลุ่มเหล่านี้ เช่น ฮังการี และสโลวาเกีย แม้จะไม่ได้รับผลกระทบมากเท่ากับประเทศหน้าด่านหรือประเทศปลายทาง แต่ก็หลีกเลี่ยงภาระที่เกิดจากวิกฤตนี้ไม่ได้⁶⁶ ความเสี่ยงอาจเพิ่มขึ้นหากรัฐปลายทางทำการควบคุมชายแดนกลางคืน จนกลุ่มผู้ลี้ภัยที่กำลังเดินทางต้องตกค้างอยู่ในรัฐทางผ่าน การจัดการปัญหาที่จะตามมาคงกลายเป็นเรื่องยุ่งยากไม่ใช่น้อยเพราะไม่ได้เตรียมการรองรับใดเอาไว้ เพราะฉะนั้นรัฐเหล่านี้มีโอกาสมากที่จะปิดกั้นตัวเองเพื่อเลี่ยงปัญหาดังกล่าว⁶⁷ ดังเช่นที่ฮังการีเคยทำมาแล้วคือการสร้างกำแพงตลอดแนวชายแดนเพื่อป้องกันการเดินทางผ่านของกลุ่มผู้อพยพ⁶⁸ การกระทำเช่นนี้คือการหลีกเลี่ยงภาระเพื่อรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ นี่เป็นสาเหตุสำคัญว่าทำไมรัฐในกลุ่มดังกล่าวมีแนวโน้มสนับสนุนความตกลงสหภาพยุโรป-ตุรกี ที่กำจัดผู้ลี้ภัยที่ลักลอบใช้เส้นทางเสียก่อนที่คนกลุ่มนี้จะเริ่มเดินทาง การที่ตุรกี

ควบคุมการเดินทางออกนอกประเทศของผู้ลี้ภัยในความดูแลของตุรกี
จึงช่วยรักษาสถาปัตยกรรมแห่งชาติให้แก่พวกเขาได้

กลุ่มสุดท้าย กลุ่มที่สี่ รัฐที่ไม่มีความเกี่ยวข้อง (Bystander State) รัฐกลุ่มนี้ไม่รู้สึกว่าตนมีความจำเป็นจะต้องยื่นมือเข้าไปจัดการกับปัญหาผู้ลี้ภัย การสนับสนุนแถลงการณ์ความตกลงกับตุรกีที่จะช่วยจำกัดจำนวนผู้ลี้ภัยที่เข้าสู่ยุโรปคงจะเป็นทางเลือกที่ชาญฉลาดกว่าในการดำเนินนโยบาย เพราะแม้จะต้องตอบแทนด้วยเงินสนับสนุนความช่วยเหลือด้านสิทธิมนุษยชน แต่เงินนั้นก็เงินกองกลางที่ถูกจัดสรรงบประมาณเอาไว้ และมีการถ่วงเฉลี่ยความรับผิดชอบอย่างเท่า ๆ กัน และสมเหตุสมผล นี่จึงเป็นเหมือนวิธีหลีกเลี่ยงภาระในทางหนึ่ง เพราะหากต้อนรับผู้ลี้ภัยเข้ามาเหมือนเยอรมนี ภาระในการดูแล และภาระทางการเงินก็ต้องตกอยู่ที่รัฐของตนจำนวนมหาศาล⁶⁹

จากการพิจารณาพฤติกรรมของรัฐทั้งสี่กลุ่ม ผู้เขียนพยายามชี้ให้เห็นว่า ไม่ว่าจะเป็นรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิกฤติผู้ลี้ภัยในยุโรปทางตรงหรือทางอ้อม ผู้กมดกับบรรทัดฐานเรื่องสิทธิมนุษยชนมากหรือน้อยก็ตาม สมาชิกแห่งสหภาพยุโรปต่างก็เลือกดำเนินนโยบายที่สอดคล้องไปกับความตกลงสหภาพยุโรป-ตุรกีเนื่องจากทางเลือกนี้สามารถตอบสนองผลประโยชน์แห่งชาติและความมั่นคงได้ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ซึ่งเป็นที่แน่นอนแล้วว่ารัฐเลือกผลประโยชน์เหล่านั้นมากกว่าการยึดติดกับอำนาจเชิงปทัสฐาน และการที่รัฐชาติเห็นตรงกันเช่นนี้ ฉันทามติจึงถูกสร้างในกระบวนการออกนโยบายระหว่างประเทศอย่างง่ายดายและรวดเร็ว⁷⁰ แต่อย่างไรก็ดี จะมีประเด็นอื่น ๆ อย่างการสนับสนุนเรื่องวีซ่าเสรี ที่ไม่ได้รับฉันทามติจากประเทศสมาชิก เพราะเป็นประเด็นที่เชื่อมโยงและมีผลดีกับการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ-การเมืองในรัฐบางรัฐเท่านั้น⁷¹ เช่น ประเทศที่มีความเข้มแข็งทางการเงินและอุตสาหกรรมมากอยู่แล้วและต้องการแรงงานมีแนวโน้มจะตอบรับ ในขณะที่รัฐอื่น ๆ ที่ไม่เห็นประโยชน์จากวีซ่าเสรีเลือกที่จะต่อต้าน เป็นต้น เหตุการณ์เหล่านี้ทำให้สหภาพยุโรปตกลงกันในเรื่องนี้ไม่ได้ เสรีวีซ่าที่สัญญาไว้ใน

ความตกลงกับตุรกีจึงไม่ประสบความสำเร็จเสียที นอกจากนี้ผู้เขียนยังมองว่าปรากฏการณ์เหล่านี้คือตัวสะท้อนที่แสดงให้เห็นว่าอำนาจเชิงปทัสถานไม่ได้มีผลล่อล่อมเกลตาและหยั่งรากลึกในอุดมคติของตัวแสดงเท่าที่ควร⁷² เพราะแม้แต่รัฐที่มีสมาชิกภาพของสหภาพยุโรปเองยังเลือกที่จะให้คุณค่ากับผลประโยชน์มากกว่า คงจะยากหากคิดฝักความคาดหวังให้รัฐที่อยู่นอกสหภาพยุโรปน้อมนำเอาบรรทัดฐานนั้นไปทำตาม

แม้มีข้อถกเถียงว่าสหภาพยุโรปมีองค์กรหรือสถาบันต่าง ๆ ในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วม แต่สมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ขององค์กรเหล่านั้นในความเป็นจริงก็คือตัวแทนที่มาจากรัฐสมาชิกอยู่ดี ยกตัวอย่างเช่น คณะมนตรียุโรป (European Council) ที่เป็นเวทีการประชุมของผู้นำรัฐบาลของรัฐสมาชิก และมีลักษณะเป็น ‘ความร่วมมือของรัฐบาล’ (Intergovernmental)⁷³ สถาบันนี้มีรูปแบบการประชุมที่ให้ผู้นำของแต่ละรัฐเดินเข้าสู่เวทีด้วยผลประโยชน์แห่งชาติที่เตรียมมาไว้อยู่แล้ว ไม่ว่าอิทธิพลนั้นจะมาจากรัฐบาลเอง⁷⁴ หรือกลุ่มผลประโยชน์อื่น ๆ ในการเมืองภายในก็ตาม⁷⁵ จึงเกิดแรงกดดันให้สมาชิกต้องประนีประนอมกันเพื่อสร้างมิตรร่วม ซึ่งนั่นหมายความว่าสถาบันที่ควรจะเป็นเหมือนตัวกลางนี้ เป็นได้เพียงพื้นที่ในการดำเนินกิจกรรมของรัฐสมาชิกอีกที อย่างไรก็ตามก็ยังคงเลี่ยงไม่ได้ที่รัฐจะเข้ามาสอดแทรก ถกเถียงและหาหนทางประนีประนอมเพื่อผลประโยชน์แห่งชาติและความมั่นคงส่วนตน

5. แนวโน้มความเป็นไปได้ของความสัมพันธ์ระหว่างสหภาพยุโรปกับตุรกี

ความสัมพันธ์ระหว่างยุโรปกับตุรกีในช่วงหลังมานี้ถือว่าไม่ดีเท่าไรนัก โดยเฉพาะในประเด็นเรื่องผู้ลี้ภัยในยุโรป เมื่อต้นปี 2020 ตุรกีแถลงว่าจะเปิดเส้นทางให้แก่ผู้ลี้ภัย ให้คนกลุ่มนี้สามารถเดินทางเข้ายุโรปได้ เพราะว่ายุโรปเป็นฝ่ายผิดสัญญากับตุรกีก่อน โดย

ประธานาธิบดีแอร์โดอัน กล่าวว่ายุโรปไม่รักษาสัญญาที่จะให้เงินสนับสนุนเพิ่มอีกสามพันล้านยูโรอย่างที่กล่าวไว้ในแถลงการณ์ความตกลงสหภาพฯ-ตุรกี และการที่ตุรกีต้องแบกรับภาระไม่ว่าจะทางการเงิน เศรษฐกิจ หรือสังคมเพียงฝ่ายเดียวเป็นสิ่งที่ไม่ยุติธรรมเอาเสียเลย⁷⁶ ความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองจึงยิ่งเปราะบาง แต่กระนั้นก็ตาม ด้วยความที่ปัญหาผู้ลี้ภัยในยุโรปเป็นประเด็นข้ามชาติ เราจึงต้องการความร่วมมือและการจัดการจากรัฐทั้งสองอย่างพร้อม ๆ กัน ความตกลงที่ยังไม่สมบูรณ์แบบนี้จึงยังถือเป็นความตกลงที่มีความจำเป็น และถูกหยิบยกมาใช้จนถึงปัจจุบัน ผู้เขียนจึงมีความคิดเห็นว่าการหากต้องการให้ความสัมพันธ์ระหว่างยุโรปและตุรกีเป็นความสัมพันธ์ที่พึงใจกันทั้งสองฝ่าย ทั้งสองตัวแสดงจึงมีการกิจบางอย่างที่จะต้องทำ

สหภาพยุโรปจำเป็นต้องเพิ่มความแข็งแกร่งให้กับอำนาจเชิงปทัสฐาน และใช้ประโยชน์จากองค์กรเหนือรัฐให้มากกว่านี้เพื่อส่งเสริมบรรทัดฐานที่ตนเองยึดถือ ซึ่งสิทธิมนุษยชนคือหนึ่งในหลักสำคัญทำประการของบรรทัดฐาน เพราะฉะนั้นสหภาพยุโรปควรบูรณาการให้ประเทศสมาชิกมีความเข้มแข็งเชิงอุดมการณ์ และมีกรอบความคิดไปในทิศทางเดียวกันเสียก่อน ไม่ว่าจะเป็นการดึงเอาหลักการที่ยึดมาจากกฎบัตรสหประชาชาติให้บรรทัดฐานสากลกลายมาเป็นบรรทัดฐานที่ทุกรัฐสมาชิกยึดถือ หรือจะเป็นการถกเถียงเพื่อสร้างปทัสฐานใหม่ร่วมกันก็ได้ จากนั้นเมื่อมีเข้มแข็งภายในเพียงพอแล้ว ก็จะบังคับเอาบรรทัดฐานไปสู่ประเทศที่สามอย่างตุรกี⁷⁷

นอกจากนี้ผู้เขียนยังเสนอเพิ่มเติมให้สหภาพยุโรปพึงตระหนักว่า การที่ผู้ลี้ภัยจำนวนมากหาที่ลี้ภัยในตุรกีทำให้ตุรกีมีภาระมากไม่ว่าจะเป็นภาระทางการเงิน หรือภาระเชิงสังคมก็ตาม และการที่ผลกระทบเชิงลบไปตกอยู่ที่ตุรกีนั้นก็เพราะเขากำลังทำตามมาตรการที่เป็นประโยชน์ต่อยุโรปเองอยู่ ยุโรปจึงควรจัดการเกี่ยวกับการสนับสนุนการเงินเพื่อช่วยผู้ลี้ภัยให้ชัดเจนกว่านี้ และยังคงเพิ่มมาตรการช่วยเหลืออื่น ๆ เช่น การให้ความช่วยเหลือทางเทคนิค

การส่งตัวแทนผู้มีความรู้เข้าไปช่วยจัดคุณภาพชีวิตของผู้ลี้ภัยให้เป็นระบบระเบียบ เพื่อช่วยลดและป้องกันปัญหาที่อาจตามมาจากการที่มากเกินไปที่ตกอยู่ที่ตุรกี⁷⁸

นอกจากนี้สิ่งสำคัญอีกประการที่สหภาพยุโรปจะต้องทำก็คือ หากต้องส่งกลับผู้ลี้ภัยไปยังตุรกี ยุโรปจะต้องมั่นใจว่าตุรกีจะเป็นพื้นที่ที่เป็นมิตรกับผู้ลี้ภัย และสามารถปกป้องสิทธิมนุษยชนของคนเหล่านั้นได้อย่างแท้จริง เพราะอย่างที่ได้อ้างอิงไปในส่วนที่สองแล้วว่าผู้ลี้ภัยในตุรกีไม่สามารถรับสถานะผู้ลี้ภัยได้ โดยจะมีการคุมกันแบบชั่วคราวแทน ซึ่งเป็นผลร้ายมากกว่าผลดี สหภาพยุโรปจึงจะต้องมั่นใจก่อนว่าตุรกีจะเป็นประเทศที่สามที่ปลอดภัย (safe third country) ไมเช่นนั้นก็ไม่ต่างอะไรกับการที่ยุโรปหันหลังให้กับหน้าที่ของตนเองโดยการส่งคนไปยังที่ที่สิทธิไม่ได้รับการคุ้มครองอย่างที่ควรจะเป็น⁷⁹ อำนาจเชิงปทัสสถานก็จะได้ไม่ได้แสดงบทบาทของตนเอง และไม่ประสบความสำเร็จในการกล่อมเกลามาไปสู่ตัวแสดงอื่น ๆ

ในส่วนของตุรกี ที่มีความเชื่ออยู่ตลอดว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของยุโรป จะต้องเข้าใจถึงความเป็นไปได้ในประเด็นสมาชิกภาพว่าเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยาก ด้วยปัญหาด้านภูมิศาสตร์ที่จะต้องอยู่ในภูมิภาคยุโรปเท่านั้น และจะต้องเป็นรัฐชาติที่เคารพต่อคุณค่าพื้นฐานของสหภาพยุโรปจึงจะขอสมาชิกภาพได้⁸⁰ ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างตุรกีและยุโรปจึงเป็นไปได้แค่ในรูปแบบของเพื่อนบ้านที่ใกล้ชิดต่อกัน และในส่วนของความร่วมมือจัดการปัญหาผู้ลี้ภัยจะต้องดำเนินต่อไป ตุรกีจะต้องเปิดรับคุณค่าเชิงปทัสสถานของยุโรปบางอย่างเพื่อส่งเสริมให้ทั้งสองตัวแสดงใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นความเห็นใจเพื่อนมนุษย์และการปกป้องสิทธิมนุษยชน เคารพหลักนิติธรรมและหลักประชาธิปไตย⁸¹ ซึ่งปัจจัยสองอย่างหลังคือข้ออ้างหลักที่ยุโรปใช้อธิบายว่าเหตุใดเสรีวีซ่าและความร่วมมือด้านการค้าจึงยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่คาดหวังไว้⁸² ดังนั้นหากจะลบปัญหานี้ออกไปและส่งเสริมความร่วมมือให้เข้มข้น ตุรกีจะต้องแสดงให้เห็นว่าตัวเองพร้อมที่จะรับเอาแนวคิดเชิงคุณค่านี้ไปปรับ

ใช้ในประเทศ และจะต้องเป็นไปอย่างจริงจังอีกด้วย ทั้งนี้หากคุณค่าเชิง
ปทัสฐานหลักห้าประการสามารถแบ่งบานได้ในตุรกีอย่างแท้จริง ปัญหา
การขู่ส่งผู้ลี้ภัยออกไปเมื่อยุโรปไม่รักษาสัญญาก็คงจะไม่เกิดขึ้นอีก
เพราะกลุ่มผู้ลี้ภัยนั้นไม่ใช่เครื่องมือในเกมการเมืองของใคร และสิทธิ
มนุษยชนของพวกเขาควรจะถูกเคารพอย่างแท้จริงไม่ว่าจากรัฐหรือตัว
แสดงระหว่างประเทศใดก็ตาม

6. บทสรุป

ความสัมพันธ์ของสหภาพยุโรปต่อเพื่อนบ้านในปัจจุบันมักจะ
เป็นในรูปแบบที่สหภาพยุโรปเข้ามามีส่วนร่วมและพยายามใช้อำนาจ
ของตัวเองผ่านอำนาจเชิงความคิด ซึ่งทำให้สหภาพยุโรปมีอัตลักษณ์ใน
เวทีระหว่างประเทศเป็นมหาอำนาจเชิงปทัสฐาน ซึ่งสหภาพยุโรปอาจ
ได้รับอำนาจมาจากบรรทัดฐานสากลที่มีอยู่แล้ว หรือการแข่งขันเพื่อ
สร้างบรรทัดฐานขึ้นมาก็ได้ภารกิจหลักของมหาอำนาจเชิงปทัสฐานคือ
การกำหนดกรอบความคิดเพื่อให้ประชาคมโลกมองปรากฏการณ์ต่าง
ๆ ด้วยเลนส์เดียวกัน สิ่งนี้เรียกว่าการสร้างบทบาทความเป็นมหาอำนาจ
เชิงปทัสฐาน (Normative Power Europe)

หนึ่งในบรรทัดฐานสำคัญที่สหภาพยุโรปพยายามเผยแพร่สู่
นานาชาติคือการเคารพในหลักสิทธิมนุษยชน เมื่อพิจารณาผ่าน
กรณีศึกษาเรื่องการจัดการผู้ลี้ภัยของสหภาพยุโรปกับตุรกีปี 2015
ไปพร้อม ๆ กับทฤษฎีเรื่องอำนาจเชิงปทัสฐานของโรมัส ดีช และทฤษฎี
รัฐบาลสัมพันธ์นิยมแล้ว สหภาพยุโรปควรสร้างนโยบายเพื่อคุ้มครอง
สิทธิของผู้ลี้ภัย และส่งออกความเคารพในบรรทัดฐานให้ได้มากที่สุด
แต่ในเชิงประจักษ์แล้ว บทบาทของสหภาพกำลังถูกท้าทายเป็นอย่าง
มากผ่านความล้มเหลวของความตกลง ได้แก่ หนึ่ง ความสัมพันธ์ที่
ไม่ยอมรับให้ตุรกีเป็นหนึ่งในสมาชิกสหภาพสร้างความหวาดระแวง
แก่ตุรกี และทำให้รัฐบาลตุรกีไม่กล้าที่จะดำเนินภารกิจอย่างเต็มที่และ

จริงใจได้ สอง ความคิดของรัฐสมาชิกเองและตุรกียังไม่ตอบโจทย์บรรทัดฐานที่ได้สร้างเอาไว้เพียงพอ คือยังไม่เชื่อในความเป็นมหาอำนาจของสหภาพอย่างแท้จริง สาม ความตกลงนี้เป็นแบบแถลงการณ์ ไม่มีความผูกมัด และทั้งสองตัวแสดงยังไม่มีท่าทีจะพัฒนาความตกลงนี้ให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น สี่ สหภาพยุโรปกำลังถูกวิจารณ์ว่าหันหลังให้กับความรับผิดชอบของตัวเอง และห้า การทำตามเนื้อความของแถลงการณ์ส่งผลร้ายมากกว่าผลดีต่อผู้ลี้ภัย เพราะความไม่พร้อมของตุรกีที่จะรับมือกับวิกฤตินี้อย่างมีประสิทธิภาพ

แม้อำนาจเชิงปทัสสถานจะโดนท้าทายอย่างรุนแรง แต่ผลประโยชน์แห่งชาติของรัฐสมาชิกกลับกำลังเข้มข้นขึ้น ยิ่งเมื่อมองผ่านทฤษฎีรัฐบาลสัมพันธนิยม (Intergovernmentalism) ที่ดึงเอารัฐชาติกลับมาเป็นตัวหลักที่ใช้วิเคราะห์พฤติกรรมขององค์กร จะยิ่งทำให้เห็นว่าภายในกระบวนการการสร้างนโยบายต่างประเทศของสหภาพยุโรปที่เกี่ยวกับวิกฤติผู้ลี้ภัยจะมีช่องทางให้รัฐสมาชิกสอดแทรกผลประโยชน์แห่งชาติอยู่เสมอ ซึ่งในกรณีศึกษาเรื่องวิกฤติผู้ลี้ภัยจะเห็นได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นรัฐที่มีความผูกมัด หรือเชื่อมโยงกับประเด็นนี้มากหรือน้อย ต่างก็มีผลประโยชน์ไปในทิศทางเดียวกันคือต้องการระงับการทะลักเข้าของผู้ลี้ภัย นี่เป็นสาเหตุว่าทำไมฉันทามติของความตกลงจึงเกิดขึ้นได้

ผู้เขียนจึงเสนอให้ทั้งสองตัวแสดงปรับรูปแบบความสัมพันธ์ต่อกัน โดยยุโรปต้องจริงใจมากกว่านี้ในการให้ความช่วยเหลือตุรกี และเสริมความเข้มแข็งให้กับแนวคิดเชิงปทัสสถานภายในกลุ่มรัฐสมาชิกไปพร้อม ๆ กับการผลักดันออกไปสู่รัฐที่สาม ส่วนตัวตุรกีเองก็ต้องเข้าใจข้อจำกัดบางประการของสหภาพยุโรป และเปิดรับเอาปทัสสถานเข้ามาปรับใช้ภายในอย่างจริงใจ เพื่อให้เกิดการเคารพต่อสิทธิมนุษยชนของผู้ลี้ภัยอย่างแท้จริง

NOTES

1. Muhammad Hussein, “Remembering Alan Kurdi,” MiddleEastMonitor, 2 September 2020. <https://www.middleeastmonitor.com/20200902-remembering-aylan-kurdi/> (accessed on 13 December 2020).
2. Mark Provera, “The EU-Turkey Deal: Analysis and Considerations,” Jesuit Refugee Service Europe, 2016, https://jrseurope.org/assets/Publications/File/JRS_Europe_EU_Turkey_Deal_policy_analysis_2016-04-30.pdf.
3. Bianca Benvenuti, The Migration Paradox and EU-Turkey Relations, (Istituto Affari Internazionali, 2017), 5-9.
4. Ibid., 9-12
5. Kim Rygiel, Feyzi Baban, Susan Ilcan, “The Syrian refugee crisis: The EU-Turkey ‘deal’ and temporary protection,” Global Social Policy 2016, Vol. 16, No.3: DOI:10.1177/1468018116666153.
6. Ibid.
7. Ian Manners, “Normative Power Europe: A Contradiction in Terms?,” JCMS Vol. 40, No. 2 (2002): 238-239.
8. Ibid.

9. Ibid., 240-242
10. Ian Manners, The Concept of Normative Power in World Politics, (Danish Institute for International Studies, 2009), 3-4.
11. Thomas Diez, “Normative power as hegemony,” Cooperation and Conflict Vol. 48, No.2 (2013): DOI: 10.1177/0010836713485387.
12. Ibid.
13. Manners, “Normative Power Europe,” 235-238.
14. Diez, “Normative power as hegemony.” 199-205.
15. Ibid., 197.
16. Ian Manners, The Concept of Normative Power in World Politics, 2-3.
17. Manners, “Normative Power Europe,” 242-244.
18. Ian Manners, The Concept of Normative Power in World Politics, 3.
19. Manners, “Normative Power Europe,” 244-245
20. Thomas Diez and Michelle Pace, “Normative Power Europe and Conflict Transformation,” ResearchGate 17 September 2014, https://www.researchgate.net/publication/29997518_Normative_Power_Europe_and_Conflict_Transformation (accessed on 11 November 2020).
21. Ian Manners, The Concept of Normative Power in World

- Politics, 3-4.
22. Benvenuti, The Migration Paradox and EU-Turkey Relations, 9-12.
 23. Ibid., 5-9.
 24. Ibid., 9-12
 25. Provera, “The EU-Turkey Deal: Analysis and Considerations.”
 26. Ibid.
 27. Benvenuti, The Migration Paradox and EU-Turkey Relations, 9-12.
 28. Manners, “Normative Power Europe,” 244-245.
 29. Ian Manners, The Concept of Normative Power in World Politics, 2-3.
 30. Manfred Weber, “EU-Turkey relations need an honest new start,” European View 2018, Vol. 17, No. 1: DOI: 10.1177/1781685818765095.
 31. Manners, “Normative Power Europe,” 244-245.
 32. Diez, “Normative power as hegemony,” 202-203.
 33. “Erdogan vows to keep doors open for refugees heading to Europe,” Aljazeera, 29 February 2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/2/29/erdogan-vows-to-keep-doors-open-for-refugees-heading-to-europe> (accessed on 7 December 2020).

34. Rygiel, “The Syrian refugee crisis.”
35. Ian Manners, The Concept of Normative Power in World Politics, 2-3.
36. Rygiel, “The Syrian refugee crisis.”
37. Provera, “The EU-Turkey Deal: Analysis and Considerations.”
38. Ibid.
39. Rygiel, “The Syrian refugee crisis.”
40. Ibid.
41. Ibid.
42. Manners, “Normative Power Europe,” 242-243.
43. Diez and Pace, “Normative Power Europe and Conflict Transformation.”
44. Ibid.
45. Manners, “Normative Power Europe,” 244-245
46. Rygiel, “The Syrian refugee crisis.”
47. Ian Manners, The Concept of Normative Power in World Politics, 3-4.
48. Diez and Pace, “Normative Power Europe and Conflict Transformation.”
49. Amy Verdun, “Intergovernmentalism: Old, Liberal, and New” University of Victoria, 4-5, <https://doi.org/10.1093/>

acrefore/9780190228637.013.1489.

50. Ibid.
51. Diez, “Normative power as hegemony.”
52. ณัฐนันท์ คุณมาศ, “ทฤษฎีในการศึกษาสหภาพยุโรป: จากการบูรณาการ นโยบายทางเลือก สู่กระบวนการยุโรปวิถีต้น,” วารสารยุโรปศึกษา 42, 1 (2555): 138-141.
53. Andrew Moravcsik and Frank Schimmelfennig, “Liberal Intergovernmentalism” in *European Integration Theory*, 3rd ed., (Oxford University Press, 2019), 1-3.
54. Diez, “Normative power as hegemony.”
55. Ibid.
56. Verdun, “Intergovernmentalism: Old, Liberal, and New.”
57. Moravcsik and Schimmelfennig, “Liberal Intergovernmentalism,” 16-19.
58. Ibid.
59. Canan E. Tabur, 2012, The decision-making process in EU policy towards the Eastern neighbourhood: the case of immigration policy, *Philosophy in Contemporary European Studies* University of Sussex, 97-103.
60. Provera, “The EU-Turkey Deal: Analysis and Considerations.”
61. Moravcsik and Schimmelfennig, “Liberal Intergovernmentalism,” 16-19.

62. Tabur, The decision-making process in EU policy towards the Eastern neighbourhood, 75-84.
63. Annett Meiritz and Dara Lind, “Why Germany just closed its borders to refugees,” Vox, 14 September 2015, <https://www.vox.com/2015/9/13/9319741/germany-borders-merkel> (accessed on 10 December 2020).
64. Benvenuti, The Migration Paradox and EU-Turkey Relations.
65. Moravcsik and Schimmelfennig, “Liberal Intergovernmentalism,” 16.
66. Ibid., 19.
67. Ibid., 19.
68. Meiritz and Lind, “Why Germany just closed its borders to refugees.”
69. Moravcsik and Schimmelfennig, “Liberal Intergovernmentalism,” 19.
70. Tabur, The decision-making process in EU policy towards the Eastern neighbourhood, 111.
71. Ibid., 111-113
72. Diez, “Normative power as hegemony.”
73. Tabur, The decision-making process in EU policy towards the Eastern neighbourhood, 134-139.

74. Verdun, “Intergovernmentalism: Old, Liberal, and New,” 3-4.
75. Moravcsik and Schimmelfennig, “Liberal Intergovernmentalism,” 3-5.
76. “Erdogan vows to keep doors open for refugees heading to Europe”
77. Diez, “Normative power as hegemony.”
78. Weber, “EU-Turkey relations need an honest new start.”
79. Provera, “The EU-Turkey Deal: Analysis and Considerations.”
80. Weber, “EU-Turkey relations need an honest new start.”
81. Ibid.
82. Benvenuti, The Migration Paradox and EU-Turkey Relations.

France's *Indo-Pacific* *Strategy*

ภาพจาก: <https://i.pinimg.com/originals/f5/f5/5c/f5f55c4b26ac199d144682a754edca25.jpg>

Received: August 15, 2020
Revised: December 3, 2021
Accepted: December 21, 2021

ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของฝรั่งเศส:
ความต่อเนื่องและการเปลี่ยนแปลงในสมัย
ประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครง ระหว่างปี 2017 ถึง 2021

French Strategy in the Indo-Pacific:
Continuity and Change under President Emmanuel
Macron From 2017-2021

รัชพนธ์ พีระพล¹
ณัฐนันท์ คุณมาศ²
คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Ratchaphon Peeraphol
Natthanan Kunnamas
Faculty of Political Science
Chulalongkorn University

-
1. นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
E-mail: peeratchaphon@gmail.com
 2. รองศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
E-mail: peeratchaphon@gmail.com

บทคัดย่อ

ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของฝรั่งเศสประกอบด้วยสาระสำคัญสี่ประการ คือ การรักษาสันติภาพและความมั่นคง การเพิ่มปฏิสัมพันธ์กับมหาอำนาจในภูมิภาค การสนับสนุนให้เกิดระเบียบโลกแบบหลายขั้วอำนาจ และการปรับตัวสู่การเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิอากาศ บทความวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาเพื่อตอบคำถามว่า ปัจจัยใดบ้างในบริบทระหว่างประเทศที่จูงใจให้ฝรั่งเศสดำเนินยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก ผลการศึกษาพบว่า การผงาดขึ้นมาของจีนภายใต้การนำของประธานาธิบดีสี จิ้นผิง การเปลี่ยนแนวทางการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาในแบบเอกภาคินิยมของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ และการถอนสมาชิกภาพออกจากสหภาพยุโรปของสหราชอาณาจักร เป็นเหตุจูงใจให้ฝรั่งเศสดำเนินยุทธศาสตร์ดังกล่าว นอกจากนี้ การนำแนวคิดเรื่องอำนาจของโจเซฟ นาย มาเป็นกรอบในการศึกษาพบว่า การใช้ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงเป็นอำนาจอันชาญฉลาดของฝรั่งเศส ที่ดำเนินตามนโยบายความยิ่งใหญ่ของประธานาธิบดีชาร์ลส์ เดอ โกลล์ ควบคู่กับแนวทางพหุภาคินิยมของสหภาพยุโรปเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเมืองโลก และเพื่อสนับสนุนให้ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกเกิดระเบียบแบบหลายขั้วอำนาจ

คำสำคัญ : ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก, อำนาจชาญฉลาด, นโยบายความยิ่งใหญ่, พหุภาคินิยม

Abstract

The French Strategy in the Indo-Pacific is implemented based on four main pillars: enhancing peace and security, increasing France's partnerships with the major regional players, strengthening the multipolar world order, and committing to address climate change. The aim of the study is thus to answer the question: "what are the key factors, with respect to the continuing international context, contributing to the motivation behind the French Strategy in the Indo-Pacific?" The findings show that the rise of China under Xi Jinping's presidency, the American Unilateralism during Donald Trump's administration, and Brexit correspondingly contribute to the implementation of the Strategy. In addition, as the study was conducted with reference to Joseph Nye's Power framework, the researcher finds that France uses the Indo-Pacific Strategy as a Smart Power uniting both the Charles de Gaulle's policy of Grandeur and the European Union's multilateralism vis-à-vis the structural change of international relations and the promotion of multipolar order in the Indo-Pacific region.

Keywords : The Indo-Pacific Strategy, Smart Power, The Policy of Grandeur, Multilateralism

1. บทนำ

ฝรั่งเศสเป็นรัฐเอกราชที่มีดินแดนอยู่ทั้งในทวีปยุโรปและบริเวณอินโด-แปซิฟิก จากการมีดินแดนโพ้นทะเลกระจายอยู่ทั้งในมหาสมุทรอินเดีย และมหาสมุทรแปซิฟิก ประกอบไปด้วย มายอตต์ (Mayotte) เรอูนียง (La Réunion) ดินแดนชีกโลกใต้และแอนตาร์กติกของฝรั่งเศส (The French Southern and Antarctic territories)¹ นิวแคลิโดเนีย (New Caledonia) วาลลิสและฟูตูนา (Wallis and Futuna) และเฟรนช์ โพลินีเซีย (French Polynesia) มรดกตกทอดจากยุคอาณานิคมนี้ ทำให้ฝรั่งเศสมีพื้นที่เขตเศรษฐกิจจำเพาะของตนเองในบริเวณอินโด-แปซิฟิกมากถึงร้อยละ 93 รวมถึงมีประชากรสัญชาติฝรั่งเศสอาศัยอยู่ในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกรวมกันแล้วมากถึง 1.5 พันล้านคน และเป็นที่ประจำการของทหารฝรั่งเศสกว่า 8,000 นาย² ดังนั้น ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกนี้จึงมีความสำคัญในทางภูมิรัฐศาสตร์และภูมิเศรษฐศาสตร์สำหรับฝรั่งเศสเป็นอย่างมาก

ในการเยือนประเทศออสเตรเลียอย่างเป็นทางการของประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครง (Emmanuel Macron) ปี 2018 ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกได้ถูกพูดถึงเป็นครั้งแรกจากการกล่าวสุนทรพจน์ของประธานาธิบดีมาครง ณ นครซิดนีย์ว่า เป็นการตอบสนองต่อความท้าทายโดยรวมที่เกิดขึ้นในภูมิภาค ซึ่งฝรั่งเศสจะทำหน้าที่เป็นมหาอำนาจที่มีความมั่นคง ประนีประนอม โดยทุกฝ่ายจะต้องได้รับผลประโยชน์และไม่ทิ้งใครไว้ด้านหลัง ต่อมาในปี 2019 กระทรวงยุโรปและการต่างประเทศของฝรั่งเศส (Ministry of Europe and Foreign Affairs) จึงได้ออกเอกสารอย่างเป็นทางการชื่อว่า French Strategy in the Indo-Pacific³ ตามมา นอกจากนี้ ภายในปีเดียวกันนางฟลอเรนซ์ พาร์ลี (Florence Parly) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของฝรั่งเศส ได้กล่าวถึงเอกสารอีกหนึ่งฉบับที่ชื่อว่า French Defense Policy in the Indo-Pacific ในเวทีการประชุมด้าน

ความมั่นคง Shangri-la Dialogue ที่สิงคโปร์ โดยมีสาระสำคัญมุ่งเน้นไปที่การมีเสถียรภาพในการเดินเรือ รวมถึงการแสดงความต้องการเป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์และข้อตกลงทางอาวุธกับหลายประเทศในภูมิภาคนี้ เพื่อที่จะสามารถปกป้องบูรณภาพทางดินแดนของฝรั่งเศส และเพื่อรักษาระเบียบที่มีกฎกติกาเป็นรากฐาน รวมไปถึงฝรั่งเศสยังให้ความสำคัญกับประเด็นความมั่นคงในรูปแบบใหม่ อาทิ การเปลี่ยนแปลงของสถานะภูมิอากาศ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ กล่าวได้ว่า ประเทศฝรั่งเศสเป็นประเทศแรกในสหภาพยุโรปที่นำแนวคิดอินโด-แปซิฟิกมาปรับใช้ในเชิงนโยบาย⁷ การออกเอกสารสำคัญต่อภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกทั้ง 2 ฉบับของฝรั่งเศสภายในปีเดียวกัน แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงได้ให้ความสำคัญต่อภูมิภาคนี้เป็นอย่างมาก ซึ่งโดยปกติแล้ว ฝรั่งเศสจะออกเอกสารทางการด้านความมั่นคงประจำปี อยู่ในฉบับเดียวกันผ่านเอกสารการทบทวนยุทธศาสตร์และความมั่นคงแห่งชาติ (Strategic Review of Defence and National Security)

ดังนั้น บทความฉบับนี้จะศึกษาถึงสาระสำคัญที่ปรากฏในยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของฝรั่งเศส เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยในบริบทระหว่างประเทศที่มุ่งใจให้ฝรั่งเศสดำเนินยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ จากเอกสารทางการของฝรั่งเศส และสุนทรพจน์ของผู้นำประเทศรวมไปถึงบุคคลสำคัญ เช่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เพื่อนำเสนอสาระสำคัญในการดำเนินยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก ซึ่งข้อมูลระดับปฐมภูมิดังกล่าวจะนำมาศึกษาพร้อมกับข้อมูลระดับทุติยภูมิ ประกอบไปด้วยบทความและเอกสารทางวิชาการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก เพื่อวิเคราะห์ให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงที่นำมาสู่สมัยของประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครง

ในบทความนี้ ข้าพเจ้ามีข้อถกเถียงว่า ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกสะท้อนให้เห็นถึงการใช้อำนาจชาญฉลาด (Smart Power) ของ

ฝรั่งเศส ซึ่งผสมผสานกรอบแนวคิดเดิมด้วยนโยบายความยิ่งใหญ่ของประธานาธิบดีชาร์ลส์ เดอ โกลล์ (Charles de Gaulle) ที่ต้องการรักษาความเป็นอิสระในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ และกรอบแนวคิดใหม่ด้วยการสนับสนุนระบบพหุภาคีนิยมเข้าไว้ด้วยกันอย่างลงตัว ดังนั้น ฝรั่งเศสจึงนำยุทธศาสตร์ฉบับนี้มาใช้เพื่อรักษาความสมดุลของสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป จากการเผชิญหน้ากันอย่างรุนแรงมากขึ้นระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกา รวมไปถึงการถอนตัวของสหราชอาณาจักรออกจากสหภาพยุโรป ที่จะทำให้ฝรั่งเศสรับหน้าที่เป็นตัวแทนหลักในการขับเคลื่อนโลกไปสู่ระเบียบแบบหลายขั้วอำนาจ

บทความนี้ประกอบด้วย 4 ส่วนด้วยกัน โดยส่วนแรกจะนำเสนอหลักการสำคัญที่ปรากฏในยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของฝรั่งเศส ส่วนถัดมาจะกล่าวถึงบริบทการเมืองระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นภายใต้การดำรงตำแหน่งของประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครง ซึ่งมาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกา และการลาออกจากสหภาพยุโรปของสหราชอาณาจักร ส่วนที่สามจะวิเคราะห์การดำเนินยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกด้วยแนวคิดอำนาจชาตินิยมที่สะท้อนนัยยะของการสนับสนุนให้เกิดระเบียบแบบหลายขั้วอำนาจ เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศ และส่วนสุดท้ายเป็นการสรุปบทความฉบับนี้

2. หลักการสำคัญที่ปรากฏในยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก

ฝรั่งเศสนำคำว่า อินโด-แปซิฟิกมาใช้เป็นครั้งแรกในปี 2018 ปรากฏในเอกสารด้านความมั่นคงในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก (France and Security In the Indo-Pacific)⁶ ของกระทรวงกลาโหม ที่ระบุว่า อินโด-แปซิฟิกเป็นพื้นที่ตั้งแต่แอฟริกาตะวันออกไปจรดชายฝั่งตะวันตกของสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ฝรั่งเศสยังรวมดินแดนอาเดลี (Adélie Land) ซึ่งเป็นดินแดนโพ้นทะเลที่ตั้งอยู่มหาสมุทรใต้ (Southern

Ocean) หรือมหาสมุทรแอนตาร์กติก เข้ามารวมด้วย จึงทำให้อาณาเขตอินโด-แปซิฟิกของฝรั่งเศสในสมัยของประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงครอบคลุมทั้งมหาสมุทรอินเดีย มหาสมุทรแปซิฟิก และมหาสมุทรใต้ ฝรั่งเศสจึงกลายเป็นประเทศที่ให้คำนิยามของพื้นที่อินโด-แปซิฟิกกว้างที่สุด และทำให้วัตถุประสงค์การเข้ามาทำกิจกรรมนอกชายฝั่งของฝรั่งเศสในพื้นที่นี้มีมากกว่าประเทศอื่นออกไปด้วย⁷ โดยยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกตั้งอยู่บนหลักการสำคัญ 4 ประการ ประการแรก การสร้างสันติภาพและความมั่นคง โดยมุ่งเน้นไปที่การปกป้องเส้นทางเดินเรือ ประการที่สอง การเพิ่มปฏิสัมพันธ์กับมหาอำนาจในภูมิภาคให้มีความแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น ประการที่สาม การเพิ่มปฏิสัมพันธ์กับองค์กรในภูมิภาคเพื่อสนับสนุนให้เกิดระเบียบโลกหลายขั้วอำนาจ และประการที่สี่ การปรับตัวสู่การเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิอากาศ⁸

ประการแรก การสร้างสันติภาพและความมั่นคงเป็นความสำคัญอันดับแรกๆ ที่ฝรั่งเศสให้ความสนใจ ประเด็นสำคัญที่เห็นได้ชัดจนที่สุด คือการขยายบทบาททางทหารของจีนในบริเวณทะเลจีนใต้ ซึ่งถือได้ว่าเป็นเป้าหมายสำคัญในระยะสั้นที่ฝรั่งเศสต้องการบรรลุผล ฝรั่งเศสจึงต้องปกป้องเส้นทางการเดินเรือ โดยการนำเรือของกองทัพเรือแล่นผ่านบริเวณทะเลจีนใต้อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีค.ศ. 2020 เป็นต้นมา⁹ อาทิ เรือโจมตีดำน้ำ (Dixmude) เรือบรรทุกอากาศยาน เอส เอ็ม เอ เอเมโรต์ (SNA Emeraude) และเรือสนับสนุน บี เอส เอ เอ็ม แซน (BSAM Seine) ซึ่งใช้เซ็นเซอร์ตรวจจับสัญญาณทั้งหมดที่สามารถใช้ได้ไม่นานน้ำระหว่างประเทศ โดยมีสหรัฐอเมริกาเป็นแนวหน้าในการส่งเสริมการจัดปฏิบัติการส่งเสริมเสรีภาพการเดินเรือ ร่วมกับประเทศพันธมิตร โดยการฝึกซ้อมรบในรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน เพื่อเผชิญกับการรุกรานอย่างต่อเนื่องของจีน¹⁰ นอกจากนี้ในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2021 นางฟลอเรนซ์ พาร์ลี รัฐมนตรีกระทรวงกลาโหมได้กล่าวถึงการนำกองทัพเรือเข้ามาในพื้นที่ทะเลจีนใต้ในทวีตส่วนตัวอีกว่า

“ This extraordinary patrol has just completed a passage in the South China Sea. A striking proof of the capacity of our French Navy to deploy far away and for a long time together with our Australian, American and Japanese Strategic partners”

“Why such a mission? To Enrich our knowledge of this area and affirm that international law is the only rule that is valid whatever the sea where we sail”¹¹

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติการดังกล่าวไม่เพียงแต่เป็นการพิสูจน์ขีดความสามารถของกองทัพเรือฝรั่งเศสในการวางกองกำลังในดินแดนห่างไกลและเป็นเวลานาน แต่ยังเป็นการแสดงความต้องการให้จีนหยุดอ้างสิทธิ์เหนือพื้นที่ทะเลจีนใต้¹² เนื่องจากทะเลจีนใต้มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจโลกจากทรัพยากรทางพลังงานและเส้นทางการค้าที่สำคัญจากทวีปเอเชียไปยังทวีปยุโรป¹³

ประการที่สอง การเพิ่มปฏิสัมพันธ์กับมหาอำนาจในภูมิภาคยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกสนับสนุนความร่วมมือในแบบพหุภาคี โดยการเพิ่มปฏิสัมพันธ์กับมหาอำนาจในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกให้มีความแน่นแฟ้น มากยิ่งขึ้น มหาอำนาจแรกในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกที่ฝรั่งเศสเพิ่มปฏิสัมพันธ์ด้วยคือ ญี่ปุ่น โดยในปี 2018 ทั้งสองประเทศได้ร่วมลงนามในข้อตกลงหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ฝรั่งเศสและญี่ปุ่นในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก (Franco-Japanese Strategic Partnership in the Indo-Pacific) โดยยังคงให้ความสำคัญในประเด็นเสรีภาพแห่งการเดินเรือ การเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิอากาศ สิ่งแวดล้อม รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพ และการสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน

คุณภาพสูง¹⁴ นอกจากนี้ ฝรั่งเศสเป็นฝ่ายเริ่มต้นการเป็นพหุภาคีกลุ่มเล็ก (Minilateral) ร่วมกับออสเตรเลียและอินเดีย เพื่อจัดตั้ง The Paris-Dehli-Canberra Axis ในปี 2018 ที่เป็นความร่วมมือด้านความมั่นคง เพื่อก้าวออกจากความขัดแย้งระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกา¹⁵ เนื่องจากทั้งอินเดียและออสเตรเลียต่างได้รับผลประโยชน์จากการให้ความร่วมมือกับฝรั่งเศส สำหรับอินเดียแล้วความร่วมมือนี้จะช่วยให้อินเดียสามารถเข้าถึงฐานทัพฝรั่งเศสที่ตั้งอยู่ในมหาสมุทรอินเดียตะวันตก บริเวณมายอตต์และเรอูนียงได้ รวมถึงฝรั่งเศสจะได้รับการแบ่งปันข่าวกรองที่เป็นเชิงรุกมากขึ้นจากอินเดีย¹⁶ และสำหรับออสเตรเลียเป็นประเทศมหาอำนาจในภูมิภาคแปซิฟิกใต้ การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับออสเตรเลียจะส่งผลในเชิงบวกเช่นเดียวกันต่อดินแดนโพ้นทะเลของฝรั่งเศสในบริเวณมหาสมุทรแปซิฟิกใต้¹⁷ ซึ่งประกอบไปด้วย วาลลิสและฟูตูนา นิวแคลิโดเนีย และเฟรนช์โปลินีเซีย ยิ่งไปกว่านั้นในปี 2019 ทั้งสองประเทศได้ลงนามร่วมกันผ่านข้อตกลงทางยุทธศาสตร์ของออสเตรเลียและฝรั่งเศส (Australia and France Strategic Partnership Agreement) เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศที่ให้ความสำคัญกับมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก¹⁸

ประการที่สาม การสนับสนุนให้เกิดระเบียบแบบหลายขั้วอำนาจ สามารถเห็นได้อย่างชัดเจนว่าฝรั่งเศสมีความสัมพันธ์ที่ดีกับทุกประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สะท้อนให้เห็นได้จากการเข้าไปมีส่วนร่วมในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนและรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา (ASEAN Defence Ministers Meeting Plus: ADMM+) ในปี 2017 ซึ่งในปัจจุบันฝรั่งเศสได้เป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาในเวทีที่เกี่ยวข้องทั้งในบริเวณมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก อาทิ การเป็นผู้ริเริ่มการประชุมเอเชีย-ยุโรป (Asia-Europe Meeting: ASEM) ร่วมกับสิงคโปร์ การเข้าร่วมเป็นประเทศคู่เจรจาในสมาคมแห่งภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย (The Indian Ocean Rim Association) การประชุมประเทศหมู่เกาะแปซิฟิก

(Pacific Island Forum) และการเข้าร่วมในข้อตกลงความร่วมมือระดับภูมิภาค ว่าด้วยการต่อต้านโจรสลัดและการปล้นสะดมกองเรือด้วยอาวุธในเอเชีย (Regional Cooperation Agreement on Combating Piracy and Armed Robbery against Ships in Asia: ReCAAP)¹⁹ เป็นต้น

ประการสุดท้ายคือ การปรับตัวสู่การเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิอากาศ ถือเป็นเป้าหมายสำคัญในระยะยาวที่จะช่วยให้รอดพ้นจากวิกฤตสภาวะโลกร้อน จะเห็นได้ว่าประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงมักจะแทรกนโยบายการแก้ไขปัญหาโลกร้อนในการหาเสียงทางด้านพลังงานอยู่เสมอ²⁰ เนื่องจากตั้งแต่ช่วงปี 2009 เป็นต้นมา ฝรั่งเศสได้รับผลกระทบจากคลื่นความร้อน (Heat Wave) ส่งผลให้ผู้สูงอายุเสียชีวิตจำนวนมาก และเกิดสภาวะภัยแล้งในบริเวณตอนใต้ของฝรั่งเศส²¹ ในทางตรงกันข้าม ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ (Donald Trump) ของสหรัฐอเมริกาประกาศถอนตัวออกจากข้อตกลงปารีส²² อย่างเป็นทางการในปี 2019 โดยกล่าวหาว่า ข้อตกลงปารีสไม่ยุติธรรม และทำลายเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกา²³ ส่วนหนึ่งมีผลมาจากนโยบาย Make America Great Again สะท้อนให้เห็นถึงกระแสของความเป็นชาตินิยม จึงเป็นโอกาสให้ประธานาธิบดีมาครงก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำในการรณรงค์ป้องกันโลกร้อนภายใต้ข้อตกลงปารีส รวมถึงออกแคมเปญ Make Our Planet Great Again เพื่อเสียดสีนโยบายของสหรัฐอเมริกา²⁴ ยิ่งไปกว่านั้น ประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงยังประสบความสำเร็จในการโน้มน้าวให้จีนร่วมลงนามในข้อตกลงปารีสในการเยือนนครเซี่ยงไฮ้อย่างเป็นทางการเมื่อปี 2019 และได้กล่าวกับประธานาธิบดีสี จิ้น ผิงว่า ข้อตกลงปารีสไม่สามารถยกเลิกได้เนื่องจากมีความกังวลว่าจีนอาจจะถอนตัวภายหลังเช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกา²⁵ ถือเป็นก้าวที่สำคัญของจีน ที่ให้ความร่วมมือประเด็นด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ในแบบพหุภาคีร่วมกับนานาชาติ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของฝรั่งเศส

ปรากฏขึ้นภายใต้บริบทการเมืองระหว่างประเทศที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป สารสำคัญบางส่วนมีความใกล้เคียงกับความต้องการของสหรัฐอเมริกา คือการรักษาเสถียรภาพทางทะเล ที่ฝรั่งเศสให้ความร่วมมือในการฝึกซ้อมรบบริเวณทะเลจีนใต้ และในขณะเดียวกันหลักการบางอย่างของยุทธศาสตร์ก็สอดคล้องกับความต้องการของจีน และสอดคล้องกับหลักการของสหภาพยุโรปในด้านความร่วมมือในแบบพหุภาคีที่เห็นได้ชัดคือการมีส่วนร่วมในข้อตกลงปารีส และการสนับสนุนโครงการเส้นทางสายไหมทางทะเล ซึ่งมีความตรงกันข้ามกับสหรัฐอเมริกาภายใต้การนำของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ที่ต้องการเป็นมหาอำนาจเดี่ยวของโลก และเป็นจุดเปลี่ยนของความสัมพันธ์ระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกา ดังนั้น ยุทธศาสตร์ฉบับนี้จึงไม่เพียงเป็นการตอบสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติของฝรั่งเศส แต่ยังเป็นการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในบริบทสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศ ซึ่งจะนำเสนอในส่วนถัดไป

3. บริบททางการเมืองระหว่างประเทศในสมัยของประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครง

การผงาดของจีน (The Rise of China)

การขึ้นมาดำรงตำแหน่งของประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ในปี 2013 ไม่เพียงแต่มีเป้าหมายในการสร้างสังคมจีนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ด้วยแนวคิดที่สร้างความฝันในแบบของชาวจีน (Chinese Dream) แต่ยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ใหม่ของจีนสู่สายตาของนานาชาติ²⁶ ด้วยการประกาศนโยบายเส้นทางสายไหมทางทะเล (The Maritime Silk Road of the 21st Century) โดยมีจุดหมายเพื่อเชื่อมโยงเศรษฐกิจจีนเข้ากับเศรษฐกิจโลกผ่านการลงทุนระหว่างจีนและประเทศในแถบภูมิภาคมหาสมุทร²⁷ ได้แก่ อาเซียน โอเชียเนีย มหาสมุทรอินเดีย รวมถึงแอฟริกาเหนือ โดยจะใช้เส้นทางที่มีจุดเริ่มต้นจากเมือง

ท่าสำคัญของจีนอย่างเซี่ยงไฮ้ เทียนจิน ฝูเจี้ยน ลงมาทางทะเลจีนใต้ ผ่านช่องแคบมะละกา เข้าสู่มหาสมุทรอินเดีย ผ่านอ่าวเปอร์เซีย เข้าสู่คลองสุเอซ เพื่อเข้าสู่ทะเลเมดิเตอร์เรเนียนและมุ่งหน้าไปยังยุโรป²⁸ การสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจแบบพหุภาคีจากโครงการเส้นทางสายไหมทางทะเลนี้ สะท้อนให้เห็นว่าประธานาธิบดีสี จิ้นผิงมีท่าทีเชิงรุกในการดำเนินนโยบายต่างประเทศที่เกิดขึ้นท่ามกลางภาวะเศรษฐกิจโลกที่กำลังอ่อนแอ ซึ่งทางฝั่งสหรัฐอเมริกา ยังคงกำลังเผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจเกี่ยวกับการจัดการสินเชื่อบริการอสังหาริมทรัพย์ (Subprime Mortgage) ส่งผลให้สถาบันทางการเงินหลายแห่งต้องล้มละลาย และยิ่งลุกลามไปยังสหภาพยุโรปที่กำลังเผชิญกับปัญหาวิกฤตหนี้สาธารณะยุโรป (Eurozone Crisis) เช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ จีนยังให้ความสำคัญกับการทหารในการพัฒนากองทัพของตนให้มีความแข็งแกร่งเพิ่มขึ้น และแสดงความแข็งแกร่งก้าวต่อประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เวียดนาม ไต้หวัน ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และมาเลเซีย²⁹ เพื่อต้องการจะเป็นมหาอำนาจทางทะเล (Maritime Power)³⁰ และมีโครงการที่จะขยายฐานทัพของตนไปยังบริเวณมหาสมุทรแปซิฟิกตอนใต้ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นที่ตั้งของดินแดนโพ้นทะเลของฝรั่งเศส ทำให้ฝรั่งเศสต้องออกมาสนับสนุนเสรีภาพด้านการเดินเรือเพื่อปกป้องบูรณภาพทางดินแดนของตน³¹ นอกจากนี้ การที่จีนมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นนี้ ทำให้สหรัฐอเมริกาต้องกลับมาสนใจภูมิภาคเอเชียอีกครั้งโดยการดำเนินนโยบายปักหมุดเอเชีย (Pivot to Asia) ซึ่งตรงกับช่วงสมัยของประธานาธิบดีบารัค โอบามา (Barack Obama) ที่มีเป้าหมายเพื่อรักษาระเบียบในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกให้กลับมามีความสมดุล (Rebalancing Asia) โดยมีสหรัฐอเมริกาเป็นผู้สนับสนุนทางด้านเศรษฐกิจและความมั่นคง และเป็นการกระชับความสัมพันธ์กับพันธมิตรของสหรัฐอเมริกาในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก³² กล่าวได้ว่า นโยบายของยุทธศาสตร์ปักหมุดเอเชียของสหรัฐอเมริกา คือการสกัดกั้นการพยายามครอบงำเอเชียของจีน โดยเห็นได้อย่างชัดเจนมากขึ้นในสมัยของ

ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ที่มุ่งเน้นผลประโยชน์แห่งชาติของตนมาเป็นอันดับแรก และเป็นส่วนสำคัญให้ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนทิศทางไป

สหรัฐอเมริกาภายใต้นโยบาย America First

นโยบาย America First เป็นนโยบายต่างประเทศภายใต้การนำของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ (Donald Trump) ที่ก้าวขึ้นมาดำรงตำแหน่งในเวลาพร้อมกับประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครง โดยเน้นความสำคัญของความเป็นชาตินิยมเพื่อปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติ รวมถึงการสร้างความมั่นคงแก่สหรัฐอเมริกาต้องมาเป็นอันดับแรก³³ ซึ่งแตกต่างกับสมัยของประธานาธิบดีบารัค โอบามาที่เชื่อมโยงผลประโยชน์ของสหรัฐอเมริกากับนานาชาติ³⁴ หนึ่งในประเด็นสำคัญของนโยบาย America First คือการระบุว่า สหรัฐอเมริกาจะต้องเป็นชาตินิยมทางเศรษฐกิจ (Economic Nationalism)³⁵ เพื่อให้เศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกามีความมั่นคง ในช่วงสมัยของการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ได้ประกาศนโยบายกีดกันทางการค้าโดยการเพิ่มภาษีนำเข้า รวมไปถึงการถอนสหรัฐอเมริกานอกจากข้อตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) ที่ประธานาธิบดีทรัมป์เห็นว่า เป็นข้อตกลงที่สร้างความเสียหายแก่สหรัฐอเมริกา³⁶ เห็นได้อย่างชัดเจนว่า นโยบายเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาที่มุ่งเน้นไปในแบบเอกภาคินิยม มีความสวนทางกันกับนโยบายเศรษฐกิจของจีนที่สนับสนุนความร่วมมือในแบบพหุภาคี จึงเป็นส่วนให้ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีนเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเหตุการณ์ที่เห็นได้ชัดคือการประกาศสงครามการค้า จากการที่สหรัฐอเมริกาส่งสินค้าไปยังจีนลดลง และจีนเองก็ลงทุนในสหรัฐอเมริกาน้อยลงอีกด้วย

นอกจากนี้ ในการเยือนสหรัฐอเมริกาอย่างเป็นทางการของ

ประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครง เมื่อปี 2018 ได้กล่าวแสดงความไม่เห็นด้วยต่อการประกาศสงครามทางการค้าในที่ประชุมสภาองเกรสของสหรัฐอเมริกาว่า การดำเนินการดังกล่าวยังไม่เหมาะสมในช่วงเวลานั้นเพราะจะเป็นการทำลายการสร้างงาน รวมถึงสินค้าอุปโภคและบริโภคจะมีราคาที่สูงขึ้น ไม่เพียงแต่สหรัฐอเมริกาจะกีดกันทางการค้ากับจีน แต่ยังออกมาตรการทางภาษีตอบโต้สหภาพยุโรปเช่นเดียวกัน การกระทำดังกล่าวของสหรัฐอเมริกาต่อสหภาพยุโรปนี้เป็นการแสดงออกโดยนัยให้เห็นว่า ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ไม่ได้ให้ความสำคัญกับสหภาพยุโรปมากนัก เพราะการดำเนินนโยบายแบบเอกภาคินิยมของสหรัฐอเมริกาไม่ได้สอดคล้องกับสหภาพยุโรปที่ยึดถือหลักการของการเป็นพหุภาคินิยม อย่างไรก็ตาม ความไม่เสถียรของความสัมพันธ์ระหว่างพันธมิตรฝ่ายโลกเสรีที่เกิดขึ้น และความผันผวนทางการเมืองภายในของสหรัฐอเมริกาที่เพิ่มมากขึ้น รวมไปถึงการก้าวขึ้นมาของประธานาธิบดีโจ ไบเดน (Joe Biden) แต่แนวทางที่สหรัฐอเมริกาได้เลือกปฏิบัติต่อจีนในยุคของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ยังคงอยู่ คือ ยุทธศาสตร์เสรีและเปิดกว้างในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ที่ถูกระบุไว้อย่างชัดเจนว่าต้องการแข่งขันกับยุทธศาสตร์เส้นทางสายไหมทางทะเลของจีน

การถอนสมาชิกภาพออกจากสหภาพยุโรปของสหราชอาณาจักร (Brexit)

วันที่ 23 มิถุนายน 2016 นับเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เนื่องจากผลการลงประชามติในประเทศอังกฤษเลือกที่จะลาออกจากสหภาพยุโรป แม้ว่าการเป็นสมาชิกของสหภาพยุโรปจะสามารถทำให้อังกฤษเคลื่อนย้ายเงินทุน สินค้าและการบริการได้อย่างอิสระ แต่สิ่งที่น่าสนใจซึ่งปัญหาคือการเคลื่อนย้ายแรงงานภายในสหภาพยุโรปได้อย่างอิสระเช่น

เดียวกัน เนื่องจากการเข้ามาของคนต่างชาติจะเข้ามาแย่งงานคนในอังกฤษ รวมไปถึงสหภาพยุโรปมีนโยบายในการให้ความช่วยเหลือผู้ลี้ภัยในตะวันออกกลาง ทำให้อังกฤษมีความกังวลเรื่องปัญหาภัยคุกคามด้านการก่อการร้าย³⁸ รวมไปถึงวิกฤติเศรษฐกิจในกรีซนำมาสู่วิกฤติหนี้สาธารณะยุโรป (Europe's Sovereign Debt Crisis) ที่ทำให้สหภาพยุโรปต้องนำเงินไปช่วยเหลือมากเกินไป³⁹ นำมาสู่การตัดสินใจลาออกจากสหภาพยุโรปของอังกฤษ สะท้อนให้เห็นถึงการเลือกผลประโยชน์แห่งชาติมากกว่าสหภาพ⁴⁰

ภายหลังการออกจากสหภาพยุโรป อังกฤษมีแนวโน้มในการกลับไปหาพันธมิตรเก่าอย่างสหรัฐอเมริกา ซึ่งประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ได้แสดงความเห็นด้วยต่อการลาออกของอังกฤษว่าจะให้ความสำคัญกับอังกฤษมาเป็นอันดับแรก และพร้อมที่จะสร้างข้อตกลงทางการค้าระหว่างกัน⁴¹ การแสดงออกของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ทำให้อังกฤษรู้สึกว่ามีสหรัฐอเมริกาเป็นที่พึ่งพิงด้านความมั่นคง การผูกพันมิตรกับสหรัฐอเมริกาของอังกฤษสะท้อนให้เห็นถึงการขยายตัวของกระแสชาตินิยมที่เกิดขึ้น และยังสร้างความไม่มั่นใจให้กับนานาชาติต่อการดำเนินงานภายใต้กรอบของสหภาพยุโรปเอง ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางอำนาจระดับโลกนี้ ยิ่งส่งผลให้ประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงออกมาร่วมสนับสนุนการสร้างความร่วมมือแบบพหุภาคีโดยการเข้ามาเป็นตัวแสดงที่สำคัญด้วยการใช้ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก เนื่องจากบริเวณดังกล่าวเป็นเส้นทางทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการเรียกความเชื่อมั่นกลับมาให้กับสหภาพยุโรปและฝรั่งเศสเอง

กล่าวได้ว่า การเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศของชาติมหาอำนาจกำลังก่อกระแสของการเมืองฝ่ายขวาทั่วโลกให้หวนคืบมาอีกครั้ง จากปัจจัยของการเมือง สังคมและเศรษฐกิจจึงเป็นแรงผลักดันให้ประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงต้องใช้อำนาจอย่างชาญฉลาดเพื่อตอบสนองต่อการดูแลผลประโยชน์แห่งชาติในพื้นที่อินโด-แปซิฟิกขนาดใหญ่ และสร้างความสมดุลให้กับการเมืองระหว่าง

ประเทศที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป ในส่วนถัดไป จะเป็นการวิเคราะห์ถึงการใช้อำนาจชาตินิยมของฝรั่งเศสเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก

4. อำนาจชาตินิยมของฝรั่งเศสกับการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก

อำนาจชาตินิยม หรือ Smart Power เป็นกรอบแนวคิดของโจเซฟ ไน (Joseph Nye) นักวิชาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ที่ให้ความสำคัญเรื่องอำนาจในฐานะเครื่องมือในการดำเนินนโยบายต่างประเทศเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่รัฐนั้นปรารถนา อำนาจในทฤษฎีของโจเซฟ ไนประกอบไปด้วยอำนาจแข็ง (Hard Power) ที่อยู่รูปแบบของการบีบบังคับ และกิจกรรมที่ใช้กำลังทางทหาร ส่วนอำนาจอ่อน (Soft Power) คืออำนาจที่ช่วยให้รัฐได้ในสิ่งที่ต้องการโดยไม่ต้องใช้กำลังในการบีบบังคับ เช่นอำนาจทางการทูต ดังนั้นการผสมผสานระหว่างอำนาจแข็งและอำนาจอ่อนในการดำเนินนโยบายต่างประเทศจึงสามารถเรียกอำนาจนั้นได้ว่า อำนาจชาตินิยม⁴²

ถึงแม้ว่าประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงจะไม่เคยกล่าวถึงการใช้อำนาจชาตินิยมต่อยุทธศาสตร์ต่างประเทศของฝรั่งเศสโดยตรงเหมือนกับนางฮิลลารี คลินตัน (Hillary Clinton) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาในสมัยของประธานาธิบดีบารัค โอบามา⁴³ แต่จากการศึกษาเอกสารยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของฝรั่งเศสพบว่า ยุทธศาสตร์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการใช้อำนาจชาตินิยมตามแนวทางของฝรั่งเศสเองที่ผสมผสานด้วยกรอบแนวคิดเดิมคือนโยบายความยิ่งใหญ่ (The Policy of Grandeur) ของประธานาธิบดีชาร์ลส์ เดอ โกลล์ ที่ให้ความสำคัญทางด้านความมั่นคง

และการทหาร รวมไปถึงการนิยมนิรักษาคำเป็นอิสระในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ และกรอบแนวคิดใหม่ด้วยการสนับสนุนความร่วมมือในแบบพหุภาคีภายใต้การดำเนินงานควบคู่ไปกับสหภาพยุโรป ซึ่งจะสอดคล้องกับข้อถกเถียงของบทความฉบับนี้ว่า ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกเป็นการใช้อำนาจชาตินิยมของฝรั่งเศสเพื่อรักษาความสมดุลของสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป

5. นโยบายความยิ่งใหญ่ของประธานาธิบดีชาร์ลส์ เดอ โกลล์ (The Policy of Grandeur)

ประธานาธิบดีชาร์ลส์ เดอ โกลล์ (Charles de Gaulle) เป็นประธานาธิบดีคนแรกแห่งสาธารณรัฐที่ 5 ของฝรั่งเศส ที่มีจุดยืนในการกำหนดนโยบายต่างประเทศที่เป็นอิสระ และยึดหลักการของการเป็นรัฐอธิปไตย (The Sovereign State) ด้วยนโยบายความยิ่งใหญ่ (The Policy of Grandeur) นโยบายดังกล่าวเป็นแนวคิดในเชิงสัญลักษณ์ที่ต้องการให้ฝรั่งเศสมีบทบาทมากขึ้นในเวทีระหว่างประเทศ สร้างความเป็นปึกแผ่นและฟื้นฟูฝรั่งเศสให้กลับมาเป็นมหาอำนาจขนาดกลางของโลกภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2⁴⁴ โดยประธานาธิบดีชาร์ลส์ เดอ โกลล์ เป็นผู้นำชาติตะวันตกที่ดำเนินนโยบายต่างประเทศเพื่อสร้างความสมดุลระหว่างสหรัฐอเมริกาและโซเวียต สามารถเห็นได้จากการถอนตัวออกจากพันธกิจทหารในกองบัญชาการองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ และจัดตั้งกองอาวุธนิวเคลียร์ด้วยตนเอง⁴⁵ นอกจากนี้ประธานาธิบดีชาร์ลส์ เดอ โกลล์ยังเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับจีนขึ้นในปี 1963 เพื่อร่วมมือกันให้เกิดสถานะหลายอำนาจ และต้องการให้ตลาดจากจีนหันมาบริโภคสินค้าจากฝรั่งเศส⁴⁶ นับได้ว่าฝรั่งเศสเป็นชาติตะวันตกชาติแรกที่เปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับจีนในยุคของการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาสู่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน⁴⁷

โดยแท้จริงแล้ว นโยบายความยิ่งใหญ่ของฝรั่งเศสไม่ได้เป็นการแสดงแสนยานุภาพความยิ่งใหญ่ทางการทหารตลอดเวลา หรือการมีอำนาจตัดสินใจสูงสุดในเวทีระหว่างประเทศแต่อย่างใด นโยบายความยิ่งใหญ่ของฝรั่งเศสเป็นเพียงการเน้นย้ำให้เห็นถึงการมีอิสระในการดำเนินนโยบายต่างประเทศของฝรั่งเศสเองในโอกาสที่ตนเองทำได้ ทำให้ฝรั่งเศสเป็นรัฐอธิปไตย (The Sovereign State) อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม การพยายามรวมกลุ่มกันของประเทศยุโรปตะวันตกเพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองจากการจัดตั้งประชาคมถ่านหินและเหล็กกล้ายุโรป (European Coal and Steel Community : ECSC) และพัฒนากรอบความร่วมมือเพิ่มมากขึ้นเรื่อยมาจนกระทั่งกลายเป็นสหภาพยุโรป⁴⁸ ทำให้ฝรั่งเศสหันมาสนใจการให้ความร่วมมือในกรอบความร่วมมือในแบบพหุภาคีเพิ่มมากขึ้น แต่ก็ยังไม่ได้ละทิ้งหลักการความยิ่งใหญ่ของประธานาธิบดีชาร์ลส์ เดอ โกลล์ออกไปแต่อย่างใด ซึ่งประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงก็ได้นำหลักการดังกล่าวมาใช้ในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในบริบทการเมืองระหว่างประเทศ

6. การสนับสนุนกรอบความร่วมมือแบบพหุภาคี

“In an international context marked by uncertainties and rising unilateralism, our priority is to propose an alternative aimed at promoting a stable, law-based and multipolar order in the Indo-Pacific⁴⁹”

คำกล่าวข้างต้นของประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงเป็นส่วนหนึ่งในการกล่าวเปิดสุนทรพจน์การประชุมการทูต (The Conference of Ambassadors) ณ ประเทศออสเตรเลีย ปี 2018

ที่ระบุว่า บริบทระหว่างประเทศยังคงเต็มไปด้วยความไม่แน่นอน อีกทั้งการขึ้นมาของนโยบายเอกภาคินิยม ทำให้ฝรั่งเศสต้องการเป็นอีกหนึ่งทางเลือกเพื่อรักษาระเบียบและความมั่นคงภายใต้หลักนิติธรรม และสนับสนุนให้ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกมีระเบียบหลายชั่วอำนาจ สะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินนโยบายต่างประเทศของฝรั่งเศสไม่ได้ยึดติดในหลักการของประธานาธิบดีชาร์ลส์ เดอ โกลล์ เพียงอย่างเดียวอีกต่อไป แต่การขึ้นมาเป็นเสาหลักของสหภาพยุโรปทำให้ฝรั่งเศสนำหลักการนี้มาสร้างระเบียบแบบหลายชั่วอำนาจในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ร่วมกับองค์กรในระดับภูมิภาคอย่างอาเซียน และสร้างหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ร่วมกับมหาอำนาจพันธมิตรที่ยึดในหลักการเสรีนิยม ประชาธิปไตยสำคัญอันได้แก่ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และอินเดีย กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่ายุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกเป็นการส่งเสริมรูปแบบของการสร้างสภาวะผู้นำร่วมกัน (Collective Leadership) ในสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศที่เปลี่ยนไป

ในทางตรงกันข้าม การชูนโยบาย America First ของสหรัฐอเมริกาภายใต้การนำของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์กลับสร้างทัศนคติในเชิงลบต่อสหภาพยุโรป ตัวอย่างเช่น การวิจารณ์เรื่องสหภาพยุโรปเอาเปรียบสหรัฐอเมริกาเรื่องการเงินสมทบงบประมาณขององค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ การถอนตัวออกจากข้อตกลงปารีสว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ การถอนตัวออกจากความเป็นสมาชิกองค์การอนามัยโลก สะท้อนให้เห็นว่า สหรัฐอเมริกาจะไม่สนับสนุนกรอบความร่วมมือในแบบพหุภาคี และความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปจะไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป จึงทำให้สหภาพยุโรปต้องรับผิดชอบด้านความมั่นคงของตัวเอง ยิ่งไปกว่านั้น การตัดสินใจลาออกจากสหภาพยุโรปของสหราชอาณาจักรในครั้งนี้ไม่เพียงแต่จะได้รับการสนับสนุนจากสหรัฐอเมริกา แต่ยังเป็นชนวนให้หลายประเทศรู้สึกกังวลและขาดความมั่นใจในสหภาพยุโรป ทำให้กลุ่มกระแสชาตินิยมในยุโรปออกมาปลุกระดมเรียกร้องให้รัฐบาล

ประเทศของตนเองจัดการลงประชามติเพื่อลาออกจากสหภาพยุโรป เช่นเดียวกัน การเคลื่อนไหวทางการเมืองปีกขวาของโลกตะวันตกที่เพิ่มมากขึ้นนี้ สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่ารัฐต่าง ๆ เริ่มแสดงออกอย่างชัดเจนที่ไม่ต้องการให้ประเทศของตนอยู่ภายใต้ต้องการเหนืรัฐอย่าง สหภาพยุโรปอีกต่อไป⁵⁰ ดังนั้น ประธานาธิบดีมาครงจึงต้องออกมาสนับสนุนความร่วมมือในแบบพหุภาคีเพื่อสร้างความเชื่อมั่นกันกลับคืนมา

ความผันผวนที่เกิดขึ้นในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ทำให้มหาอำนาจในสหภาพยุโรปต่างเข้ามาดำเนินนโยบายต่างประเทศในภูมิภาคนี้เพิ่มมากขึ้น หนึ่งในนั้นคือ เยอรมนีที่ได้เข้ามาร่วมเป็นภาคี ยุทธศาสตร์ เพื่อไม่ให้พลวัตในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกเปลี่ยนแปลงไปจากการขยายอิทธิพลและอำนาจระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกาเพียงอย่างเดียว โดยเยอรมนีจะเน้นไปในมิติด้านเศรษฐกิจรวมไปถึงการสนับสนุนระเบียบระหว่างประเทศที่มีกฎกติกาเป็นรากฐานเป็นหลัก ส่วนด้านความมั่นคงทางการทหารเยอรมนีอาจจะไม่เหมาะสมที่จะให้การสนับสนุน เนื่องจากภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 เยอรมนีต้องการสร้างภาพลักษณ์ใหม่ที่ไม่อยากถูกมองว่าตัวเองเป็นมหาอำนาจของโลกด้านการทหารอีกต่อไป⁵¹ จึงทำให้ฝรั่งเศสรีบบทบาทนำให้แก่อสหภาพยุโรปโดยสมบูรณ์ หากพิจารณาถึงขีดความสามารถของฝรั่งเศสจะพบว่า ฝรั่งเศสมีข้อได้เปรียบมากกว่ามหาอำนาจอื่นในสหภาพยุโรป ทั้งในทางภูมิศาสตร์ที่มีดินแดนโพ้นทะเลของตนกระจายอยู่ในมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก การมีฐานทัพและกองกำลังทางการทหารที่แข็งแกร่งนอกทวีปยุโรป ฝรั่งเศสจึงก้าวขึ้นมาเป็นเสาหลักให้แก่อสหภาพยุโรปด้านความมั่นคงได้

อย่างไรก็ดี ความไม่เสถียรของความสัมพันธ์ระหว่างพันธมิตรฝ่ายโลกเสรีที่เกิดขึ้น และความผันผวนทางการเมืองภายในของสหรัฐอเมริกาที่มากขึ้น ซึ่งถึงแม้ว่าในปัจจุบันประธานาธิบดีโจ ไบเดน (Joe Biden) จะขึ้นมาแทนที่ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์แล้ว แต่แนวทางที่สหรัฐอเมริกาได้เลือกปฏิบัติต่อจีนในยุคของประธานาธิบดี

ทรมัปปยังคงอยู่ คือยุทธศาสตร์เสรีและเปิดกว้างในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ที่ระบุอย่างชัดเจนว่า ต้องการแข่งขันกับยุทธศาสตร์เส้นทางสายไหม ทางทะเลของจีน ยิ่งไปกว่านั้น สหรัฐอเมริกายังนำระบบความร่วมมือ ด้านความมั่นคงจากภาคีของมหาอำนาจทั้งสิ้น ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และอินเดีย หรือที่นิยมเรียกว่า กลุ่มควอด (Quadrilateral Security Dialogue : QUAD) กลับมาใช้อีกครั้ง เพื่อร่วมกันปิดล้อม และคานอำนาจจากการขยายตัวเชิงรุกของจีนในบริเวณมหาสมุทร อินเดีย และมหาสมุทรแปซิฟิก⁵² ถ้าหากพิจารณาจากพฤติกรรมของ สหรัฐอเมริกาที่ได้ปฏิบัติต่อจีนด้วยระบบโครงสร้างระหว่างประเทศ สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดของจอห์น เมียร์ไฮเมอร์ (John Mearsheimer) นักทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผู้นำเสนอแนวคิดสังนิยม เชิงรุก (Offensive Realism) ซึ่งเป็นทฤษฎีกระแสหลักที่อธิบายว่า รัฐเป็นตัวแสดงสำคัญที่สุด และมีระบบโครงสร้างระหว่างประเทศเป็นตัวผลักดันให้รัฐต้องแสวงหาอำนาจ เนื่องจากโครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เป็นระบบที่ปราศจากการควบคุม หรือเป็นสภาวะอนาธิปไตย จึงทำให้รัฐต่าง ๆ มีปฏิสัมพันธ์กันด้วยความหวาดระแวง และไม่สามารถรับรองความปลอดภัยจากการถูกรุกรานได้⁵³ ดังนั้น ปัจจัยหลักในการดำเนินนโยบายต่างประเทศของ สหรัฐอเมริกาต่อจีนเป็นการมองว่า การผงาดของจีนเป็นภัยคุกคามหลัก ด้านความมั่นคง ทำให้สหรัฐอเมริกาต้องแสวงหาอำนาจของตนให้ได้มากที่สุด เพื่อที่จะไม่มีใครสามารถมาต่อกรได้ในระบบโลกที่ไร้ความแน่นอนนี้

แต่สำหรับวิธีการของอำนาจชาตินิยมจะไม่ปฏิบัติตามแนวทางของสหรัฐอเมริกาดังเช่นที่กล่าวไปแล้วนั้น เนื่องจากจะพบว่าการปรับนโยบายที่เอื้อมานูเอล มาครงกลับเลือกสร้างความร่วมมือควบคู่ไป กับประเทศกลุ่มควอด เพื่อเป็นการรักษาสถานการณ์ของการแข่งขันระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกาในภูมิภาคนี้ไม่ให้แย่งชิงไปมากกว่าเดิม ทั้งนี้ การที่ฝรั่งเศสเลือกดำเนินนโยบายต่างประเทศไปในทิศทางตรงกัน

ข้ามกับสหรัฐอเมริกา สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนแล้วว่า ฝรั่งเศสใช้วิธีการด้วยอำนาจชาตินิยมที่ไม่เคยละทิ้งรากฐานของตนเอง นั่นก็คือการมีอิสระในการดำเนินนโยบายต่างประเทศที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแนวทางของสหรัฐอเมริกาเสมอไป เพราะถ้าหากฝรั่งเศสเลือกตามแนวทางเช่นเดียวกันกับสหรัฐอเมริกา จะยิ่งไม่เป็นผลดีต่อการรักษาสถาปัตยกรรมของโลกเลย ดังนั้น อำนาจชาตินิยมจึงมาพร้อมกับบริบทสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการรักษาสถาปัตยกรรมในด้านอื่น ๆ เช่นเดียวกัน อาทิ ความมั่นคง เศรษฐกิจ และความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่ครอบคลุมในเรื่องการป้องกันสภาวะโลก สิ่งแวดล้อม การศึกษาและสุขภาพที่ไม่จำเป็นต้องตกอยู่ภายใต้การดูแลของสหรัฐอเมริกาเสมอไป

7. สรุป

ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกเป็นอำนาจชาตินิยมที่ผสมผสานด้วยแนวทางของฝรั่งเศสและแนวทางของสหภาพยุโรปออกมาได้อย่างลงตัว เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในบริบทระหว่างประเทศ หากพิจารณาการดำเนินนโยบายต่างประเทศของประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงจะพบว่า ได้รับความต่อเนื่องของอิทธิพลทางความคิดมาจากนโยบายความยิ่งใหญ่ของประธานาธิบดีชาร์ลส์ เดอ โกลล์ ผู้วางรากฐานให้ฝรั่งเศสรักษาความมีอิสระในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ และจะไม่ปฏิบัติตามแนวทางของสหรัฐอเมริกาในโอกาสที่ทำได้ นอกจากนี้ กระแสชาตินิยมที่ปรากฏขึ้นในสหรัฐอเมริกาและอังกฤษแสดงนัยให้เห็นว่า ทั้งสองประเทศจะไม่สามารถสนับสนุนสหภาพยุโรปได้เหมือนเดิม จึงส่งผลกระทบทั้งในมิติเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางการทหาร และการเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิอากาศ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ทำให้ฝรั่งเศสต้องเข้ามารับหน้าที่ในการเป็นเสาหลักให้กับสหภาพยุโรปในการสร้างความเชื่อมั่นกลับมาด้วยการผลักดันกรอบความร่วมมือในแบบพหุภาคี ทั้งการสร้างหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์ร่วมกับประเทศ

สมาชิกในกลุ่มควอต และสนับสนุนองค์กรในระดับภูมิภาค เพื่อรักษา
ความสัมพันธ์ระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกา และสร้างระเบียบใน
ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกให้มีแบบหลายขั้วอำนาจ อย่างไรก็ตาม ฝรั่งเศส
ยังคงดำเนินนโยบายต่างประเทศในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกด้วย
ยุทธศาสตร์ฉบับนี้เรื่อยมา จนกระทั่งในเดือนเมษายนปี 2021
คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปได้ลงมติรับรองยุทธศาสตร์ของสหภาพ
ยุโรปเพื่อความร่วมมือในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก (European Union
Strategy for Cooperation in the Indo-Pacific) เป็นของตนเอง
โดยมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาความร่วมมือทางด้านความมั่นคงและการ
ป้องกันประเทศ รวมถึงการร่วมมือเพื่อลดผลกระทบทางเศรษฐกิจจาก
การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ให้เป็นไปอย่างครอบคลุมและยั่งยืน⁵⁴
ทั้งนี้ประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงจะเข้ารับตำแหน่งประธานคณะ
มนตรีแห่งสหภาพยุโรปในหัว้งแรกของปี 2022 รวมไปถึงวาระการดำรง
ตำแหน่งประธานาธิบดีแห่งฝรั่งเศสของประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล
มาครงจะสิ้นสุดลง ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกจึงยังคงเป็นที่น่าจับตา
และมีประเด็นเพิ่มเติมที่ผู้สนใจสามารถนำไปศึกษาต่อได้

NOTES

1. ดินแดนซีกโลกใต้และแอนตาร์กติกของฝรั่งเศสถูกจัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1955 โดยรัฐบาลฝรั่งเศสจะเป็นผู้จัดตั้งผู้ปกครองเข้าไปดูแลไปประกอบไปด้วย หมู่เกาะแกร์เกแลน (Kerguelen Islands) หมู่เกาะครอเซ (Crozet Islands) เกาะอัมสเตอร์ดัมและเกาะแซ็ง-ปอล (Amsterdam Island and Saint Paul Island) ที่กระจายอยู่ใต้มหาสมุทรอินเดีย รวมไปถึงดินแดนอาเดลี (Adélie Land) ในทวีปแอนตาร์กติก
2. “The Indo-Pacific region: a Priority for France,” Ministry of Europe and Foreign Affairs, July 2021, https://www.diplomatie.gouv.fr/en/country-files/asia-and-oceania/the-indo-pacific-region-a-priority-for-france/?fbclid=IwAR1Sxm3Y4LNGX8bghIBJ_I0v8QTI1VE7MkXoPFgkLPpLKpNw3QuUzwWN9Kc (accessed on September 2, 2021).
3. Ibid.
4. “French Defence Minister, Florence Parly’s Speech at the Shangri-La Dialogue,” Ministry of the Armed Forces, June 01, 2019, https://www.defense.gouv.fr/salle-de-presse/discours/discours-de-florence-parly/discours-de-florence-parly-ministre-des-armees_allocution-au-shangri-la-dialogue (accessed on September 09, 2021). (in French)
5. Kim Beng Phar and Clementine Bizot, “Is France Capable of Being an Indo-Pacific Power?,” *The Diplomat*, December 24, 2020, <https://thediplomat.com/2020/12/is-france-capable-of-being-an-indo-pa->

cific-power/ (accessed on March 17, 2021).

6. Wada Haruko, “The Indo-Pacific Concept: Geographical Adjustments and their Implications,” The RSIS, March 16, 2020, <http://www.jstor.org/stable/resrep24283> (accessed on March 17, 2021).
7. Ibid., 13.
8. Ministry of Europe and Foreign Affairs, “The Indo-Pacific region: a Priority for France.”
9. Sebastian Seibt, “France wades into the South China Sea with a Nuclear Attack Submarine,” France24, February 12, 2021, <https://www.france24.com/en/france/20210212-france-wades-into-the-south-china-sea-with-a-nuclear-attack-submarine> (accessed on December 2, 2021).
10. Ian Bowers, “Can the Burden be Shared? Europe, the Sea and the Liberal Order in Asia,” *Global Asia* Vol 13, No.2 (June 2018): 104-105.
11. “French Submarine Patrols South China Sea, Likely Angering Beijing,” France24, February 09, 2021 <https://www.france24.com/en/live-news/20210209-french-submarine-patrols-south-china-sea-likely-angering-beijing> (accessed on December 2, 2021).
12. Sébastien Seibt, “France wade into the South China Sea with a Nuclear Attack Sumarine,” France24, February 02, 2021, <https://www.france24.com/en/france/20210212-france-wades-into-the-south-china-sea-with-a-nuclear-attack-submarine> (accessed on

- March 20, 2021).
13. Ministry of Europe and Foreign Affairs, “The Indo-Pacific region: a Priority for France.”
 14. .Celine Pajon, “Macron in Japan: Upgrading the Franco-Japanese Strategic Partnership in the Indo-Pacific,” *The Diplomat*, June 26, 2019, <https://thediplomat.com/2019/06/macron-in-japan-upgrading-the-franco-japanese-strategic-partnership-in-the-indo-pacific/> (accessed on June 23, 2021).
 15. Celine Pajon, “France’s Indo-Pacific Strategy and the Quad Plus,” *The Journal of Indo-Pacific Affairs* Vol. 3, No.5 (2020-2021): 171.
 16. Balaji Chandramohan, “India’s Strategic Expansion in the Pacific Islands,” *Indo-Pacific Defense Forum*, April 22, 2019, <https://ipdefenseforum.com/2019/04/india-as-strategic-expansion-in-the-pacific-islands/> (accessed on December 1, 2021).
 17. Denise Fisher, *France in the South Pacific ; Power and Politics* (Australia National University Press, 2013), 7.
 18. “Joint Statement of Enhanced Strategic Partnership between Australia and France,” *The Australian Department of Foreign Affairs and Trade*, January 2019, <https://www.dfat.gov.au/geo/france/Pages/joint-statement-of-enhanced-strategic-partnership-between-australia-and-france> (accessed on June 23, 2021).
 19. Paruedee Nguitragool, “ASEAN and the Maritime Crimes in Southeast Asia,” *Journal of Social Sciences* Vol.6,

- No. 1 (January-June, 2016): 84, <http://www.library.polsci.chula.ac.th/dl/c073a15403abaf55bb57bd5b-f464cb79>.
20. Marc-Antoine Eyl-Mazzega and Carole Mathieu, “Make our Planet Great Again: Macron’s Leadership on Climate Change,” French Institute of International Relations, April 23, 2018, https://www.ifri.org/sites/default/files/atoms/files/gomart_hecker_macron_diplomat_new_french_foreign_policy_2018.pdf (accessed on June 23, 2021).
 21. Aude Lemonsu, Anne Lise Beaulant, Samuel Somot and Valery Masson, “Evolution of the Heat Wave Occurrence over the Paris Basin (France) in the 21th Century,” Climate Research Vol. 61, No. 1 (September 2, 2014): 86, <https://www.jstor.org/stable/24896198>.
 22. ข้อตกลงปารีส (Paris Agreement) เป็นส่วนเพิ่มเติมของกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิอากาศ (The United Nations Framework Convention on Climate Change : UNFCCC) ถูกจัดทำขึ้นระหว่างการประชุมรัฐภาคีของ UNFCCC ครั้งที่ 21 ณ กรุงปารีส ในปี 2015 เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิอากาศ ภายหลังที่พิธีสารเกียวโตจะสิ้นสุดในปี 2020 โดยมีวัตถุประสงค์ในระยะยาวเพื่อลดก๊าซเรือนกระจกให้อุณหภูมิของโลกต่ำกว่า 2 องศา และเพื่อสนับสนุนให้ประเทศกำลังพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิอากาศ ปัจจุบันมีประเทศที่ร่วมลงนามและให้สัตยาบันกว่า 190 ประเทศ (ธีรชัย เกื้อเกตุ, 2017).
 23. “US Tells UN It is Pulling Out of Paris Climate Deal,”

- Aljazeera, November 4, 2019, <https://www.aljazeera.com/news/2019/11/4/us-tells-un-it-is-pulling-out-of-paris-climate-deal> (accessed on May 20, 2021).
24. Joshua S. Dadural and Leah R. Reznikov, “Interest in and Awareness of French President Emmanuel Macron’s Make our Planet Great Again Initiative,” *Social Sciences* Vol. 7 No. 7 (June, 2018):1 <https://doi.org/10.3390/socsci7070102>.
25. Rachael Kennedy and Alastair Jamieson, “Emmanuel Macron and Xi Jinping to Agree Irreversibility of Paris Climate Accord,” *Euronews*, November 6, 2019, <https://www.euronews.com/2019/11/05/emmanuel-macron-and-xi-jinping-to-agree-irreversibility-of-paris-climate-agreement> (accessed on May 20, 2021).
26. Manoranjan Mohanty, “Xi Jinping and the Chinese Dream,” *Economic and Political Weekly* Vol. 48, No. 38 (September 21, 2013): 34, <https://www.jstor.org/stable/23528539>.
27. Kwa Chong Guan, “The Maritime Silk Road: History of an Idea,” *Nalanda-Sriwijaya Center Working Paper*, No. 23, (October 2016): 6.
28. Kittimai Thananaken, “China’s 21st Maritime Silk Road : Imp;ication for Southeast Asia,” *Securities Studies Booklet* Vol. 195, (March, 2018): 6.
29. Eakkarin Bumrungpak, “South China Sea Disputes,” *BBC NEWS*, August 25, 2020 <https://www.bbc.com/thai/international-53893154> (accessed on December

- 1, 2021).
30. Andrew S. Erickson and Conor M. Kennedy, “China’s Island Builders,” *Foreign Affairs*, April 9, 2015, <https://www.foreignaffairs.com/articles/east-asia/2015-04-09/chinas-island-builders> (accessed on June 25, 2021).
 31. Roland Seib, “China in the South Pacific: No New Hegemon on the Horizon,” *Peace Research Institute Frankfurt*, No.90 (2019): 39, <https://www.ssoar.info/ssoar/handle/document/29276>.
 32. Zulfqar Khan and Fouzia Amin, “Pivot and Rebalancing: Implications for Asia-Pacific Region,” *Policy Perspectives* Vol. 12, No. 2 (2015): 6, <https://doi.org/10.13169/polipers.12.2.0003>.
 33. Aaron Ettinger, “Trump’s National Security Strategy: America First meets the Establishment,” *International Journal of East Asian Studies* Vol. 73, No. 3 (September, 2018): 475,.
 34. Juthatip Klaitabtim, “America First: Grand Strategy of the United States Foreign Policy under Donald Trump Presidency,” *Journal of Social Science and Humanities* Vol. 46, No. 2 (July-December, 2020): 91.
 35. Thapiporn Suporn, “Unraveling Triadic Relationship in Trump’s Foreign Policy: Internationalism, Nationalism, and Trumpism,” *International Journal of East Asian* Vol. 23, No. 2 (July-December, 2019): 48, <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/easttu/article/view/241335>.
 36. Ziad Ghaith, David Natcher and Suren Kulshreshtha,

- “Economic Impact of the United States withdrawal from Trans-Pacific Partnership on Canada: A Computable General Equilibrium Based Analysis,” *Journal of Applied Business and Economics* Vol. 20, No. 8 (December, 2018): 20, <https://doi.org/10.33423/jabe.v20i8.213>.
37. Josh Lederman and Lisa Mascaró, “Macron resists Trump’s America First in Speech to Congress,” AP NEWS, April 25, 2018, <https://apnews.com/article/north-america-donald-trump-ap-top-news-international-news-nationalism-c36af69bb54f4228940a1da1637cd493> (accessed on June 25, 2021).
 38. Natthan Kampaengsin, “Global Britain?: The Future of the United Kingdom after Withdrawal from the European Union,” *Journal of European Studies* Vol. 25, No. 1 (January-August, 2018): 117.
 39. Heather A. Conley, “The European Sovereign Debt Crisis in Review and Happy Holidays to You!,” Center for Strategic and International Studies, December 21, 2011, <https://www.csis.org/analysis/european-sovereign-debt-crisis-review-and-happy-holidays-you> (accessed on June 26, 2020).
 40. Uthai Pan Promkhatkaew, “Italy’s membership, Euro-zone Crisis and the Possibility of Italeave,” *Journal of European Studies* Vol. 24, No. 1 (January-June, 2019): 142.
 41. “Trump vows Phenomenal Post-Brexit Trade Deal during UK visit,” DW, June 4, 2019, <https://www.>

dw.com/en/trump-vows-phenomenal-post-brex-it-trade-deal-during-uk-visit/a-49045439 (accessed on June 26, 2021).

42. Joseph S. Nye, “Get Smart; Combining Hard and Soft Power,” *Foreign Affairs*, July 2019, <https://www.foreignaffairs.com/articles/2009-07-01/get-smart> (accessed on December 1, 2021).
43. Zach Silberman, “Hillary Clinton and the Story of Smart Power,” U.S. Global Leadership Coalition, June 12, 2014, <https://www.usglc.org/blog/hillary-clinton-and-the-story-of-smart-power/> (accessed on July 1, 2021).
44. Connor Shane Diffley, “De Gaulle’s Pursuit of Grandeur: A Visionary Example of Foreign Policy or an Elaborate Evolution of the Foreign Policy Adopted by the Fourth Republic?,” *Academia*, April 24, 2015, <https://stmarys-twickenham.academia.edu/ConnorShaneDiffley> (accessed on July 2, 2021).
45. Edward A. Kolodziej, *French International Policy under De Gaulle and Pompidou* (Cornell University Press, 1974), 123.
46. *Ibid.*, 11.
47. Vannapar Tirasangka, *France Republic, Constitution, Political Institution Structure* (Faculty of Political Science, Thammasat University, 2019), 197-198. (in Thai)
48. “European Union-EU,” Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of Thailand, June 28, 2012, <https://www.mfa.go.th/th/content/5d5bcc2715e39c306000a35d?->

- cate=5d5bcb4e15e39c3060006872 (accessed on August 14, 2021). (in Thai)
49. Ministry of Europe and Foreign Affairs, “The Indo-Pacific region: a Priority for France.”
 50. Surachart Bamrungsuk, “World 2020: Continuity and Change,” Matichon Weekly, February 29, 2020, https://www.matichonweekly.com/column/article_280377 (accessed on August 14, 2021). (in Thai)
 51. Supamit Pitipat, “Germany and the Indo-Pacific Strategy,” Post Today, October 30, 2020, <https://www.posttoday.com/politic/columnist/636834> (accessed on August 14, 2021). (in Thai)
 52. Nontiwat Sarmanbutra, “The Security of Japan Toward ASEAN in the Abe Administration,” (Master of Arts, Chulalongkorn University, 2019), 19. (in Thai)
 53. Juthatip Klaitabtim, “Realism in the United State Foreign Policy under Donald Trump Presidency,” Kasetsart University Political Science Review Journal Vol. 6, No. 2 (2019): 5. (in Thai)
 54. “EU Strategy for Cooperation in the Indo-Pacific,” European Union External Action (EEAS), April, 19, 2021, https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage_en/96741/EU%20Strategy%20for%20Cooperation%20in%20the%20Indo-Pacific (accessed on June 7, 2021).

ข้อมูลวารสาร

วารสารยุโรปศึกษาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ISSN 0858-7795 | ISSN 2673-0790 (Online)

ข้อมูลทั่วไปและประวัติ

วารสารยุโรปศึกษาจัดทำโดยศูนย์ยุโรปศึกษาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและได้รับการรับรองจากสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย เริ่มตีพิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2536 พักตีพิมพ์ชั่วคราวระหว่าง พ.ศ.2560-2561 และกลับมาดำเนินการตีพิมพ์ตามปกติ พร้อมทั้งเริ่มเผยแพร่ฉบับออนไลน์และใช้ระบบพินิจ-พิจารณาเมื่อ พ.ศ. 2562

วัตถุประสงค์ในการพิมพ์

วารสารยุโรปศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และความคิดเห็นในสาขาวิชายุโรปศึกษาในหมู่นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาและบุคคลทั่วไป อันจะเป็นการเสริมสร้าง พัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านยุโรปศึกษาให้แก่สาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สาระสังเขป

วารสารยุโรปศึกษาเป็นวารสารสหวิทยาการทางสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ตีพิมพ์บทความทางวิชาการที่มีคุณภาพสูงในสาขาวิชารัฐศาสตร์ สังคมวิทยา มานุษยวิทยา นิติศาสตร์

เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม ที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับภูมิภาคยุโรป ตลอดจนความสัมพันธ์และบทบาทของยุโรปในโลก ทั้งในภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยเปิดรับทั้งบทความวิจัย บทความที่ไม่ได้มาจากงานวิจัย และบทปริทัศน์หนังสือ

กำหนดเผยแพร่

วารสารยุโรปศึกษาเป็นวารสารราย 6 เดือน มีกำหนดเผยแพร่ฉบับปกติ 2 ฉบับต่อปี ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มิถุนายน ออกเผยแพร่ ณ สิ้นเดือนมิถุนายน และฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม ออกเผยแพร่ ณ สิ้นเดือนธันวาคม โดยตั้งแต่ปีที่ 25 (2562) ในหนึ่งฉบับจะตีพิมพ์บทความที่ผ่านการพิจารณาจำนวนทั้งสิ้น 4-6 บทความ ทั้งนี้ วารสารอาจพิจารณาเผยแพร่วersionพิเศษและฉบับเสริมเพิ่มเติมตามโอกาส

ระบบพิชญพิจารณา (peer-review)

วารสารยุโรปศึกษาเริ่มใช้ระบบพิชญพิจารณา (peer-review) แบบไม่เปิดเผยตัวตนทั้งสองทาง (double-blind) ในการพิจารณารับตีพิมพ์บทความตั้งแต่ฉบับปีที่ 25 เล่มที่ 1 (2562) โดยบทความที่เสนอขอรับการพิจารณาตีพิมพ์จะถูกเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 คน พิจารณาให้ความเห็น บทความที่ได้รับอนุมัติตีพิมพ์จะต้องได้รับผลการประเมินในระดับ “ผ่าน” หรือ “ให้แก้ไขปรับปรุง แต่ไม่ต้องประเมินใหม่” แล้วผู้แต่งแก้ไขปรับปรุงตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจนเป็นที่น่าพอใจ จากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 2 ท่าน

ลิขสิทธิ์

วารสารยุโรปศึกษาและบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสารตลอดจนส่วนประกอบอื่นในวารสารทั้งหมด ถือเป็นลิขสิทธิ์ของศูนย์ยุโรปศึกษาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้ามผู้ใดทำซ้ำ คัดลอก ลอกเลียน ดัดแปลง ปลอมแปลง และจัดเผยแพร่ โดยมุ่งประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศูนย์ยุโรปศึกษาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นลายลักษณ์อักษร

มาตรฐานทางจริยธรรม

โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมในเว็บไซต์วารสาร หน้า “มาตรฐานทางจริยธรรม”

คำเตือน

ความคิดเห็นในบทความเป็นเพียงความคิดเห็นส่วนบุคคลของผู้เขียนบทความเท่านั้น กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องมีความเห็นที่สอดคล้องกับความเห็นที่ปรากฏในบทความแต่อย่างใด

ขั้นตอนการส่งบทความตีพิมพ์

1. ขั้นตอนก่อนการส่งบทความเข้ารับพิจารณาตีพิมพ์

1.1. ผู้สนใจเขียนและจัดทำต้นฉบับบทความส่งเข้ารับพิจารณาตีพิมพ์จะต้องศึกษาข้อกำหนดเกี่ยวกับบทความของวารสาร
อ ย ่า ง
ละเอียดจากเว็บไซต์วารสาร และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

1.2. เพื่อความสะดวกในการดำเนินการของกองบรรณาธิการ
โปรดจัดเตรียมและตรวจสอบไฟล์ต้นฉบับในขั้นสุดท้ายด้วยโปรแกรม
Microsoft Word

1.3. เนื่องจากวารสารใช้ระบบพินิจพิจารณา (peer-review) แบบไม่เปิดเผยตัวตนทั้งสองทาง (double-blind) ในการพิจารณาบทความ ให้ท่านตรวจสอบไฟล์ต้นฉบับบทความทั้ง
ในนามสกุล .docx และ .pdf ว่าไม่ปรากฏชื่อผู้เขียนในส่วนหนึ่งส่วนใด
ของบทความ

2. ขั้นตอนการส่งบทความเข้ารับพิจารณาตีพิมพ์

2.1. วารสารสนับสนุนให้ผู้เขียนทุกท่านดำเนินการส่ง
บทความผ่านระบบ ThaiJo

2.2. ในกรณีที่ท่านไม่มีบัญชีผู้ใช้ของวารสารยุโรปศึกษาใน
ระบบ ThaiJo มาก่อน โปรดลงทะเบียนเปิดบัญชีผู้ใช้ในหน้าลงทะเบียน
พร้อมระบุข้อมูลการติดต่อที่วารสารจะสามารถติดต่อท่านได้โดยสะดวก

2.3. ท่านสามารถเริ่มต้นกระบวนการส่งบทความเข้ารับ
พิจารณาตีพิมพ์ โดยเลือกปุ่ม “ส่งบทความ” ทางด้านขวาของหน้า
เว็บไซต์วารสาร แล้วลงชื่อเข้าสู่ระบบ

2.4. ในขั้นตอนที่ 1 “เริ่มการส่ง”ให้ท่านระบุภาษาหลักของบทความ เขียนจดหมายนำส่งบทความ และกดบันทึกและดำเนินการต่อในการดำเนินการนี้ ผู้เขียนยอมรับว่า หากบทความได้รับความเห็นชอบให้ตีพิมพ์แล้ว บทความดังกล่าวถือเป็นลิขสิทธิ์ของวารสารยุโรปศึกษา ศูนย์ยุโรปศึกษาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.5. ในขั้นตอนที่ 2 “อัปโหลดไฟล์ประกอบบทความ” ให้ท่านระบุประเภทของไฟล์และอัปโหลดไฟล์ต้นฉบับบทความใน 2 นามสกุล รวมถึงไฟล์อื่นที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในกรณีไฟล์รูปภาพ ตาราง และแผนภูมิ ให้ระบุประเภทไฟล์เป็น “อื่น ๆ”

2.6. ในขั้นตอนที่ 3 “ลงข้อมูลรายละเอียดบทความ”ให้ท่านระบุชื่อเรื่องบทความ บทคัดย่อ ข้อมูลผู้เกี่ยวข้อง และคำสำคัญ ทั้งในภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (หรือภาษาอังกฤษภาษาเดียว ในกรณีที่บทความเป็นภาษาอังกฤษ) ให้ครบถ้วน ตามคำแนะนำของเว็บไซต์

2.7. ในขั้นตอนสุดท้าย ให้ท่านยืนยันการส่งบทความ จาก นั้น ระบบจะดำเนินการส่งบทความให้กับกองบรรณาธิการเพื่อดำเนินการต่อไป

3. ขั้นตอนหลังการส่งบทความเข้ารับพิจารณาตีพิมพ์

3.1. เมื่อท่านดำเนินการส่งบทความเข้ารับพิจารณาตีพิมพ์แล้ว หากบรรณาธิการมีได้บอกปฏิเสธบทความของท่านในขั้นต้น กองบรรณาธิการจะเริ่มกระบวนการพิจารณาพิชญพิจารณาบทความของท่าน โดยส่งบทความของท่านให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน พิจารณากระบวนการนี้จะใช้เวลาปกติประมาณ 1-2 เดือน ในระหว่างนี้ ท่านสามารถติดตามความคืบหน้าของกระบวนการพิจารณาผ่านระบบ ThaiJo

3.2. ภายหลังจากได้รับความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว กองบรรณาธิการจะแจ้งผลการประเมินแก่ท่านทางอีเมลเท่านั้น บทความที่ได้รับอนุมัติตีพิมพ์จะต้องได้รับผลการประเมินในระดับ “ผ่าน” หรือ “ให้แก้ไขปรับปรุง แต่ไม่ต้องประเมินใหม่” แล้วผู้แต่งแก้ไขปรับปรุงตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจนเป็นที่น่าพอใจ จากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 2 ท่าน

3.3. ในกรณีที่ท่านต้องแก้ไขปรับปรุงบทความ ท่านจะต้องส่งบทความฉบับแก้ไขปรับปรุงภายใน 30 วัน นับจากวันที่ท่านได้รับความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิครบทั้ง 2 ท่าน ผ่านช่องทางเดิมที่ท่านส่งบทความเข้ารับพิจารณาครั้งแรก เพื่อให้บรรณาธิการพิจารณาการแก้ไขปรับปรุง

3.4. หากบทความของท่านได้รับอนุมัติตีพิมพ์ ระบบจะแจ้งผลการอนุมัติแก่ท่านทางระบบ Thaijo เท่านั้น

3.5. ในกระบวนการตีพิมพ์เผยแพร่ กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการตัดสินใจเลือกตีพิมพ์บทความของท่านในวารสารฉบับใดก็ได้ เมื่อวารสารตีพิมพ์เผยแพร่บทความของท่านเรียบร้อยแล้ว ระบบจะแจ้งความคืบหน้าในการตีพิมพ์บทความของท่านผ่านอีเมลเท่านั้น

หากท่านมีข้อซักถามหรือต้องการความช่วยเหลือในกระบวนการส่งบทความเข้ารับพิจารณาตีพิมพ์ โปรดติดต่อกองบรรณาธิการวารสารผ่านช่องทางที่ประกาศไว้ในเว็บไซต์

About the Journal

Journal of European Studies

ISSN 0858-7795 | ISSN 2673-0790 (Online)

General Information and Background

Journal of European Studies (JES) is published by Centre for European Studies (CES) at Chulalongkorn University and certified by Chulalongkorn University Council, Thailand. JES is aimed to publish academic articles, in the fields of Political Science, Sociology, Anthropology, Legal Science, Economics, History, Arts and Cultural Studies, that focus on Europe including its relations and roles in the world. Both Thai and English articles are accepted. JES is scheduled to publish two issues a year at the end of June and December. The first volume is published in 1993 and the first peer-reviewed volume is published in 2019.

Purposes for Publication

JES is published in order to provide the platform in which scholars, students as well as the public can share knowledge and views in the field of European Studies. The objectives of which are to enhance, develop and disseminate the knowledge of the said field to the general public, especially those living in Thailand and South East Asia.

Abstract

JES is an interdisciplinary journal in the fields of Social Sciences and Humanities whose aims is to publish high-quality articles, in the fields of Political Science, Sociology, Anthropology, Legal Science, Economics, History, Arts and Cultural Studies, with the focus on Europe including its relations and roles in the world. Research articles, non-research articles and book reviews both in Thai and English are accepted.

Publication Schedule

JES is scheduled to publish one journal every six months and there will be two issues each year. The first issue of January to June will be published at the end of June and the second issue of July to December will be published at the end of December. Starting in Vol 25 No 1 (2562), JES will be publishing 4-6 selected articles in each issue. However, JES may publish special or additional journals according to the occasion.

Peer-review Procedure

JES has been adopting double-blinded peer-review procedure in the article selection process since the first issue in Vol 25 No 1 (2019). Submitted articles must be reviewed by two reviewers. Selected articles must be labelled as

“passed” or “needs to be modified but does not need to be reviewed again” where the author has to improve his/her own article in accordance with the reviewers’ comments.

Copyright

JES and the published articles as well as other components of the journal is under the copyright of Centre for European Studies (CES) at Chulalongkorn University. Therefore, the acts of reproducing, copying, modifying and publishing for commercial purposes without the authorization of CES is prohibited.

Publication Ethics

See “Publication Ethics” on the journal’s website

Disclaimers

Views presented in each article is considered as the author’s personal opinion. The editorial does not necessarily have to share the same point of view.

Submissions

1. Pre-submission Procedures

1.1. Those interested in writing and submitting original manuscript to be considered for publication must strictly adhere to conditions specified by JES.

1.2. Original manuscript should be prepared and revised in Microsoft Word prior to submission.

1.3. As JES has adopted the double-blinded peer-review procedure in the article review process, author(s) should check the original files both in .docx and .pdf extension that the author's name is not displayed in any part of the article.

2. Submission Procedures

2.1. JES encourages all authors to submit their manuscripts via ThaiJo system.

2.2. If the author is not registered to the ThaiJo system, please register to create a new user account in the registration page and provide necessary contact information.

2.3. Authors can start the article submission procedures by clicking "Submissions" on the top right corner of JES website then log in to the system.

2.4. On the page “1. Start,” please specify the article’s main language, complete the comments for the editor then click save and continue. During this process, the author(s) accept that the selected article for publication will be considered as articles under the copyright of Centre for European Studies (CES) at Chulalongkorn University.

2.5. On the page “2. Upload Submission,” please specify article component and upload the original manuscript both in .docx and .pdf extension along with other relevant files. Figures, tables and charts will be considered as “Other” article component.

2.6. On the page “3. Enter Metadata,” please specify the article’s title, abstract, author’s information and keywords both in Thai and English (or only in English for English manuscripts) in accordance to the website guidelines.

2.7. On the page “4. Confirmation,” please confirm the submission of the original manuscript which will be proceeded to the editorial later on.

3. Post-submission Procedures

3.1. If the editorial has not rejected the original manuscript, the editorial will proceed to the peer-review procedure. The manuscript will be reviewed by 2 reviewers which will take approximately 1-2 months. Authors can check

the status of their manuscripts via ThaiJo system.

3.2. After receiving comments from the reviewers, the editorial will report the evaluation result via Thaijo system. Articles selected for publication will be labelled as “Passed” or “Needs to be modified but does not need to be reviewed again” in which the authors should follow the reviewers’ comments in modifying their articles.

3.3. In the case where the manuscript needs to be modified, the author(s) should resubmit the edited manuscript within 30 days after receiving the comments from the 2 reviewers through the channel they have used to submit the original manuscript for the first time.

3.4. If your article is accepted for publication, you will be informed via Thaijo system.

3.5. In the publication process, the editorial reserves the right to decide when your article will be published. Once your article is published, you will be informed by email.

*** Should there be any further inquiries regarding the publication procedures, please contact the editorial through channels shown on the website.***

